

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

MARIO LEVRERO

boş sözler



ROMAN

Mario Levrero

Mario Levrero 1940'ta Montevideo, Uruguay'da doğdu. Yazarlık kariyeri boyunca 12 roman ve birkaç öykü seçkisi yazdı ve gözlerden uzak yaşamayı seçmesine rağmen çok geçmeden Uruguay ve Arjantin'de okurlar arasında kült bir yazar olarak ünlendi. Rodolfo Fogwill, César Aira ve Alejandro Zambra gibi pek çok yazara ilham oldu.. Levrero röportajlardan ve önsözlerden nefret eder, sinemayı çok severdi, kendi kendini hipnoz etmeye ilgi duyar, telepatik olaylara inanırdı. Zen üzerine okumalar yapmış, bilgisayara bağımlı olmuş, bilimi sevmişti. Kendisine “siz” şeklinde hitap edilmesinden nefret ederdi, genel olarak resmiyetle arası yoktu, kahvaltıda dahi dedektif romanları okurdu. 2000 yılında *La Novela Luminosa* isimli romanını tamamlamasına yardımcı olacak Guggenheim Bursu'nu kazandı. Roman ancak, yazarın 2004 yılındaki ölümünden sonra yayınlanabildi.

Başak Güntekin

1977'de İstanbul'da doğdu. Lisansını İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde, yüksek lisansını Bilgi Üniversitesi, Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü'nde tamamladı.

2011'den bu yana editörlük ve çevirmenlik yapmaktadır.

Çağdaş Dünya Edebiyatı 7

Boş Sözler

Mario Levrero

© Nebula Kitap, 2017

Yayın hakları Nebula Kitap'a aittir. Kitabın hiçbir bölümü, herhangi bir biçimde, yayınevinin izni olmadan çoğaltılamaz.

Orijinal adı: El Discurso Vacío

Copyright © 1996, Mario Levrero'nun varisleri. Kitabın bu Türkçe baskısı Agencia Literaria CBQ S.L. ile yapılan sözleşmeyle yayımlanmış, telif hakları Kalem Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

1. Baskı / Ocak 2020

ISBN: 978-605-80454-1-5

Yayına hazırlayan: Banu Erol

İngilizceden çeviren: Başak Güntekin

İspanyolca aslından düzelti: Nazlı Gürkaş

Kapak tasarımı: Aslı Sezer

İç sayfa tasarımı: Dilek Şişli

Baskı: Doğan Ambalaj Kağıtçılık Matbaa ve Matbaa Malz. A.Ş.

Maltepe Mah. Litros Yolu, Fatih San. Sit. No: 12-166-167 D: 168-169

Zeytinburnu-İstanbul. Matbaa sertifika no: 41366.

Cilt: Gökhan Mücellit, Zeytinburnu, İstanbul.

Nebula Kitap, Paloma Yayınevi'nin tescilli markasıdır.

Yayıncılık sertifika no: 23401

Hocapaşa Mah. Ankara Cad. No: 28 Ankara İşhanı Kat: 2

Büro: 14-15 Cağaloğlu / İstanbul • tlf. (212) 514 27 20

info@nebulakitap.net • www.nebulakitap.net

📞 nebulakitap 📧 Nebula Kitap 📧 @nebulakitap
Ücretsiz PDF Kitap Alımı - <https://rantey.org>

Mario Levrero

BOŞ SÖZLER

Çeviren: Başak Güntekin



BOŞ SÖZLER

Boş Sözler iki bakış açısı veya metin grubuyla örölü bir roman: “Alıştırmalar” başlıklı olanı bir elyazısı tarzı geliştirmekten başka amacı olmayan bir dizi kısa alıştırmaların toplamı; “Boş Diskur” başlıklı diğeriye daha “edebi” olma niyetiyle yazılmış birleştirilmiş tek bir metin.

Roman yayınlanmadan önceki son hâliyle günlüğe benzer bir yapıdaydı. Kronolojik olarak düzenlenmiş “Alıştırmalar” a “Boş Diskur” un her bir tarihle bağlantılı parçaları eklendi, ikisini birbirinden ayırmak için altbaşlıklar kullanıldı. Bu çözümü Eduardo Abel Giménez, hiç de güvenilir olmayan dizgi türlerine dayanan önceki yöntemime alternatif olarak önerdi.

Daha sonra, düzeltme yaparken, kendimin ya da başkalarının özelini korumak için ama her halükârda metni daha az sıkıcı kılmak adına birkaç pasajı ve hatta “Alıştırmalar” ın tümünü metinden çıkardım. Bazı göndermelerin anlamını açıklamak üzere kimi yerlere tek tük cümle ya da paragraf ekledim. Bu küçük cerrahi müdahaleler dışında metin orijinaline sadıktır.

M. L.

Colonia, Mayıs 1993

Bu kitap, fiziki varlığının yanı sıra içeriğinin ortaya çıkış şekliyle de eşim Alicia ve onun dünyası sayesinde var. Tekrara düşmek pahasına, bu kitabı Alicia, Juan Ignacio ve köpek Pongo'ya, yani aileme adadığımın altını çizmeliyim.

M. L.

Montevideo, Ekim 1996

ÖNSÖZ

22 Aralık 1989

İçimde arıyorum ben olmayan bir şeyi.
İçimde arıyorum bazen ben olduğumu sandığımı
ama asla bulamıyorum.
İçimde arıyorum o bir görünen, bir an parlayan ve sonra
yıllar
yıllar boyu uzaklarda kaybolanı.
Sonra benim de unuttuğum.
O şeyi
Aşk gibi, ama tam da değil;
Özgürlükle karıştırılabilir,
Gerçekle
varlığın mutlak kimliğiyle...
yine de yalnızca kelimelerden,
kavramlardan ibaret olamaz,
olduğu gibi bile hatırlanmaz.
O, neyse odur ve benim olmasa bile yine de bazen içimdedir
(ama çok nadiren); öyle olduğunda
hatırlatır kendini
Onu hatırlarım, onu düşünürüm, onu bilirim.

Aramak boşunadır; ne kadar aranırsa
o kadar uzaktaymış gibi görünür, o kadar iyi saklanır.
Hepten unutmak gerek onu,
intihar noktasına varana dek
(çünkü onsuz hayat değersizdir)
(çünkü onu tanımayanlar hayat değersiz sanır)
(dünyanın dönerken gıcırdaması bundandır).

Budur benim marazım, varlık nedenim.

* * *

Tanrı'yı gördüm
bir orospunun bakışlarıyla karşılaştığımda,
bir karıncanın antenleriyle bana verdiği işarette,
şarap olduğunda, asmada unutulmuş bir üzüm salkımı,
rüyama girdiğinde, o itici suretiyle dev bir sümüklüböcek;
Tanrı'yı gördüm bir güneş ışığında, kırıta kırıta kışkırtırken
öğleden sonrayı;
metresimin mor ceketinde, fırtınadan sonra;
trafik ışığının kırmızısında,
Kongre meydanında sefil, solgun, ezik bir çiçeği
inatla emen arıda;
hatta bir kilisede bile, gördüm Tanrı'yı.

Rüyamda fotoğrafçıydım; kamera elimde heyecan içinde bir oraya bir buraya koşturuyorum. Mağaza veya ambar, hatta belki büyük bir otelin lobisi gibi çok geniş bir yerdeyim ve iki lezbiyen o koca alanda birbirlerine epey mesafede ve farklı seviyelerde (belki biri birkaç basamak yukarıdaydı) durmalarına rağmen ağızları birbirlerini öpüyor izlenimi verecek şekilde fotoğrafını çekebileceğim uygun açığı arıyorum. İkisinin de dudakları koyu kırmızıya boyalı. Objektife yakın olanı profilden görüyorum; diğersinin, yukarıda olanın yüzü bana dönük.

Sonra kendimi iki katlı devasa bir şehirlerarası otobüsün üstünde buluyorum; ya çatısındayım ya da üstü açık kısmında. Koca bir kentten sahneler fotoğraflıyor ya da filme alıyorum. Birden bir hareketlenme oluyor; sanki uzaklarda dalgalar gökdelenlere çarpıp üstlerinden aşıyor. Kıyamet bu, diyorlar. Ben hâlâ uzaktan ve bulanık gördüğüm tüm o kaosu heyecan içinde, sevinçle fotoğraflıyorum. Kalp çarpıntısıyla uyandım.

Yine uyuyorum. Biri bir öykü anlatıyor (ben öyküyü izliyorum), ya da film izliyorum ama ben de bir şekilde filmdeki aksiyonun parçasıyım. Karda gömülü kestane rengi bir tavşan var, karın altından bir o yana bir bu yana hızla hareket ederek tüneller kazıyor. Bir taşa ya da ağaca çarpmasından endişe ediyorum ama sonra tavşanın rüyada detaylıca açıklanan bir sistem aracılığıyla bir güvercinle iletişim kurmayı öğrendiğini anlıyorum. Güvercin tavşanın başının üstünde, karın üzerinde uçarak tavşanın hareketlerine rehberlik ediyor.

İLK KISIM

Alıştırmalar

10 Eylül 1990

Bugün yazıbilimsel oto-terapime başlıyorum. Bir süre önce çatlak bir arkadaşımın önerdiği bu yöntem, bir insanın elyazısı ile karakter özelliği arasında derin bir bağlantı olduğunu iddia eden ve yazıbiliminin temelini teşkil eden kavramdan ortaya çıkmış ve davranışsalcı öğretiye göre davranış değişiklikleri psikolojik değişimlere yol açabilir. Buradaki ana fikir, kişinin elyazısında gözlemlenen davranışları değiştirmek suretiyle o kişide başka şeylerin de değiştirilebileceği yönünde.

Terapi girişiminin bu etabında hedeflerim son derece mütevazı. Öncelikle, elle yazma alıştırmaları yapacağım. İşi kaligrafiye vardırmayacağım ama en azından ben de dahil herkesin okuyabileceği bir elyazısıyla yazmaya çalışacağım, çünkü bu günlerde elyazım çoğu zaman öyle kötü ki ben bile yazdıklarımı deşifre edemiyorum.

Bir diğer aciliyetim, son yıllardaki mikroskobik kargacık burgacık yazımın aksine daha büyük ve geniş harflerle yazmak. Daha

da iştahla sarıldığım bir başka amacım, yazıyı tektip hâle getirmek, zira halihazırda elyazısıyla kitap harflerini keyfekeder bir arada kullanıyorum. Her harfin elyazısı ile, az çok bana okulda öğrettikleri gibi nasıl yazıldığını hatırlamaya çalışacağım. Amacım, kelimelerin ortasında “kalem kaldırmadan” devamlılığı olan bir yazı tipine ulaşmak. Bunun, şu sıralar oldukça dağınık hâldeki düşüncelerimde devamlılık sağlamama ve daha iyi odaklanmama yardım edeceğine inanıyorum.

11 Eylül

Elyazısı terapisinde ikinci gün. Dün, yazdığım sayfayı Alicia’ya verdiğimde okunaklı olduğunu söylemesi benim için hoş bir sürpriz oldu. Şimdi kendimi üç şeyi başarmaya zorlayacağım: 1) uygun yazı boyutuna ulaşmak; 2) kitap harflerinin araya karışmadığı gerçek elyazısına geri dönmek; 3) kalemi kaldırmamaya çalışmak, yani i’lerin noktalarını, vurgu imlerini ve T harfinin yatay çubuğunu vs tüm sözcüğü bir defada yazıp bitirdikten sonra koymak. “Arı” elyazısının kendine özgü incelikleri olmakla birlikte, bu sonuncusu benim için belki de en zoru.

İlk bakışta, bugün şimdiye kadar yazdıklarımla dünkülerini karşılaştırdığımda bir ilerleme görüyorum. Bununla birlikte, bugün yazıda –daha büyük ve okunaklı olmakla beraber– bir sinirlilik hâlinin belirtileri var. Aslında dünden daha hızlı yazıyorum. Fakat harflerin daha bir “ayrık” olduğu, kelime içinde daha aralıklı, daha az yapışık durdukları da gözümünden kaçmıyor. Her harf bireyselliğini yeniden kazanmış gibi. Özetle, bugünkü çalışmam ve düne göre kaydettiğim ilerlemeler bir hayli tatmin

edici. Henüz amaçlarımdan, hatta en temel olanlarından bile hâlâ uzak olduğumu biliyorum; kimi büyük ve küçük harflerin nasıl yazıldığını hâlâ hatırlayamadığımın farkındayım. Ama hepsi zamanla olacak.

24 Eylül

Uzun bir aradan sonra elyazısı terapime yeniden başlıyorum. Annemin beyin kanaması yüzünden evden uzak kalmıştım. Bu süre boyunca bu günlük disiplini gerçekten özlediğimi fark ettim; her ne kadar yeni başlamış olsam da daha şimdiden tamamen pozitif ve keyif veren bir alışkanlık oldu sanki ve daha düzenli, bir amaca yönelik ve dengeli bir çalışma için kendimi hazırlamama ve odaklanmama hiç de azımsanmayacak ölçüde yardım ediyor.

Şu an dış dünyadan bir müdahale var; şüpheye yer bırakmayacak sabırsızlık işaretleri sergileyen kızgın bir sesle beni çağıran sinirli, ufak tefek bir kadın kılığında. Ben yine de yazımın ağır, dura kalka, uzun uzun düşünmeye dayalı ritmini kaybetmemeye çalışıyorum, çünkü bu günlük alıştırmanın sağlığını ve karakterimi iyileştirmeye katkıda bulunacağından, bir dizi olumsuz tavrımı iyi yönde değiştireceğinden, beni mutluluk, sevinç ve para bolluğu içinde, aşkta ve kumarda kazanacaklarımla doya doya tadını çıkaracağım bir yaşama doğru uçuracağından eminim. Ve şimdi lafı fazla uzatmaksızın, yarın aynı saatte ya da mümkünse daha erken buluşmak üzere kendime kibarca veda ediyorum.

25 Eylül

Elyazısı terapim devam ediyor. Bu sayfaları sürekli kontrol eden kişi dün, verilen uzun aradan sonra yazının okunaklılığının biraz azaldığı yorumunda bulundu. Bence bunun en azından iki nedeni var: biri, elbette alıştırmaya eksikliği; analiz etmeye değer olan diğeri ise öncekilerden farklı olarak, dün eylem olarak bir şeyler söylemenin ve bunların nasıl söyleneceği (başka bir deyişle edebiyat) konusunun saf kaligrafik alıştırmaya önüne geçmiş olması.

Pekâlâ. Yine yolumdan sapıyorum ve hâlâ dikkatimi elyazısına daha az, içeriğe daha çok vermeye devam ediyorum ki bu, en azından seçtiğim bu terapi bağlamında terapiye ters. Bu odak kaymasının başka terapi bağlamlarında istenen ve olumlu bir şey olacağına eminim fakat çalışma planlarını birbirine karışmamalıyım. Giriştiğim işten sapmamalıyım: Önemsiz ama okunaklı bir elyazısı üretmek.

Bugün elyazım sanırım düne göre daha düzgün. Bakalım bu çalışmaları genelde kontrol eden kişi ne düşünecek.

26 Eylül

Bugün de pratiğimi yaptım. Hevessizliğim, bitkinliğim daha ilk çizgilerde fark ediliyor; kendimi ikna edecek hâlim de yok. Muhtemelen Juan Ignacio ya da Pongo köpekten bir virüs kaptım zira bugün onlar da bitkin görünüyor. Hepimizi altüst eden havadan olması da mümkün. Ya da muhtemelen, hatta büyük ihtimalle bu sabaha karşı gördüğüm rüyayla –ölü fare yığını, kan içinde leşler ve büyükannem– bağlantılı bu hâlim. Rüya, geçtiğimiz günlerde (bu ayın 12'sinden 21'ine dek) yaşadıklarımın bir sonucu olsa ge-

rek. Rüyamda büyükannemin figürü gerçek hayatta anneminkine karşılık geliyor şüphesiz, çünkü o günlerde annemin yanındayken, sık sık ikisini ve annemin yaşlandıkça büyükanneme ne kadar çok benzediğini düşündüğümü fark ettim. Dahası, annemin yanında olmama rağmen o günlerde bunun nadiren bilincinde olduğumu sanıyorum; içimden gelen derin ve anlık bir kesinlikle, onun büyükannem olduğunu hissediyordum.

Dün geceki rüyada, büyükannem şimdi benim yaşadığım evde yaşıyordu, ben de sanki geçerken uğruyordum, yeni bir yeri, bir tatil köyünü ziyaret eder gibi. Odamda yığınla ölü fare ortaya çıkıyor, sonra onları evin başka yerlerinde de görüyordum, özellikle de mutfakta. Ben “belediye veya polisle konuşmak” hakkında birşeyler söylüyordum ama özellikle büyükannemin bana olağandışı gelen o durumu normal karşılaması karşısında saatler ilerledikçe kendimi topluyor, bir şey yapmamaya karar veriyordum.

27 Eylül

Önemli olan büyük bir dikkat ve sabır göstermek; sözcükleri öğrendiğince harf harf çizmeye çalışmak ve oluşturdukları anlamları kavramaya takılmamak ki bu neredeyse edebiyatın zıddı bir eylem (bu özellikle, her zaman hevesli, yeni fikirler öneren, fikirler ile imgeler arasında yeni ilişkiler kuran, söylemin sürekliliği ve tutarlığı konusunda –belki de mesleki deformasyondan dolayı– endişelenen –daktiloya alışmış– düşüncenin frenlenmesinin gerekliliğinden kaynaklanıyor).

O hâlde, bana ne kadar boş ve anlamsız gelseler de kendimi basit cümlelerle sınırlamalıyım; içeriğe dikkat etmeye başlar baş-

lamaz, bu terapi çalışmasının esas hedefini (harflerin tek tek çizimi) yitiriyorum.

Ben bunları yazarken Juan Ignacio, kendine o nadir dinlenme izinlerinden birini vermiş, tavsiye ettiğim filmin videosunu izleyen annesini rahatsız edip dikkatini çekmeye çalışıyor. Ignacio'nun annesinin boş zamanlarına, eğlenmesine, hatta hastalığına dahi anlayış göstermeyecek şekilde terbiye gördüğünü fark ediyorum; böyle zamanlarda her zamankinden ısrarcı oluyor ve tahammül edilmez derecede huysuz ve can sıkıcı bir havaya bürünüyor. Evde, evin işleyişinde, “tesadüfen ya da ihtiyaç”la kendine yer bulmuş bir dizi alışkanlığın ya da faydasız, lüzumsuz davranış kalıbının ürünü olan sağlıklı bir denge var; bunlardan sadece birini bile değiştirme fikri ana veya oğulda huzursuzluk, rahatsızlık, hatta krize yol açıyor.

28 Eylül

Daktiloda yazmayı öğrenirken yaptığım gibi, seri hâlinde yazmak için bir dizi cümle oluşturmalıyım: “Avrupa kapısı”, “bana bir masa”, “beceriksiz tavuğun”, “tuzlu sos”, “bana kalsa”. Ama bu tekdüze çalışma şekli beni sıkıyor; ağır ağır ilerlemeye (bir adım ileri, iki adım geri), düşüncelerimin hızına yetişmek için elim kâğıdın üzerinde deli gibi çırpınırken yazımın küçülmesine ve şekilsizleşmesine razıyım. Çünkü rutin, kendini tekrarlayan işlere tahammülüm yok ve –yaşamımda olmasa da yazdıklarım da– deneyimlerimin yeni, maceracı, öngörülemez olmasına bayılıyorum. Örneğin, kullanım kılavuzu eksik bir bilgisayarı çözmeye çalışırken olduğu gibi.

Birkaç gün önce günlerce araştırma yapıp, saatlerce çalıştıktan ve bir dolu –gerçek– fiyaskodan sonra makineyi ses çıkarmaya ikna edebildim, sonra bunu daha kesin bir şekilde, ne yaptığını bilerek yapmayı becerdim ve sonunda dün müzik yapabildim (zavallı ve yeni öğrenen küçük bir müzisyen olarak ama sonuçta müzik). Tüm bunları “ses” hakkında tek kelime etmeyen kullanım kılavuzu olmaksızın becerdim. “Aç” ve “listele” işlemlerini yapabildiğim ve birkaç saniyelik müzik içeren BASIC isimli bir program sayesinde başardım bunu. İşin en zor kısmı, uzunca program kodunu çözebilmek, onun müzikle ilgili kısmını ayırt edebilmek ve gizemli sözcüklerle başlayan bir dizi uzun ifadenin anlamını kavramaktı.

29 Eylül

Bugün, (tüm alıştırma gibi en iyisi her gün tekrar edilmesi olan) bu alıştırma her zamanki saatte, öğlene doğru –şaşmaz biçimde kahvaltıdan sonra günün ilk aktivitesidir– yapma fırsatım olmadı, bu yüzden onları ayın 30’unda 03:00’te yapıyorum. Sonuçların arzu edildiği kadar iyi olmayacağı sanırım anlaşılabilir bir durum. Onları bu saatte yapıyorum çünkü alışıldık saatte yapmama engel olan işlerimi tamamladıktan sonra tamamen aklımdan çıktılar ve ben de ses araştırmama devam etmek için bilgisayarda çalışmaya daldım. Sonunda, kuşlarınkine benzer bir dizi enteresan cıvıltı elde ettim ve nasıl becerdiğimden tam emin olmamakla birlikte bu sesleri kaydettim. Daha önce de benzer bir yöntemle –belki de aynı yöntemle, çünkü izlediğim adımları tam olarak hatırlamıyorum– gitar ya da mandolin benzeri bir ses elde etmişim ama onu kaydetmedim ve kaybettim, en azından şimdilik.

Sesin bilgisayarda nasıl oluştuğunu henüz tam olarak anlamış değilim; ses nasıl üretilir biliyorum ama belirli bir ses nasıl üretilir onu bilmiyorum, zira her biri üç, süreyi de sayarsak dört değerden oluşuyor. En akıl karıştırıcı olanı da değerlerden birini değiştirmenin bazen bir diğerini değiştirmekle aynı efektleri üretmesi. Araştırıldı ve araştırmaya devam. Şimdilik cıvıltılarım var.

30 Eylül

Bugün dünden azıcık daha erken başladım: 22:25. Ama yazımın fazlasıyla küçük olduğunun farkındayım. Bakalım: Büyütmek için biraz gayret. Şimdi daha iyi. Yine küçültmemeye dikkat. Güzel. Şimdi dikkatimizi her bir harfi oluşturmaya verelim. Her bir harfi oluşturmak. Her bir harfi oluşturmak. Acele etmeden. İyi de, canına yandığımın büyük S'si nasıl yazılıyordu? S. L. Ş. &. Olmuyor. Hatırlayamıyorum. A B C D F G H I J K L M N Ñ O P Q R S T U V W X Y Z. Ne K'yı ne S'yi hatırlıyorum, ne de Q'dan eminim. (Alicia dikkatimi dağıtmaya geliyor. Yalnız geçirdiğim zamanları çok kıskanır; ondan farklı bir şeye odaklandığımı görüp de konsantrasyonumu bozacak, yolumu, havamı kaybettirecek, aklımı karman çorman edecek her yolu denemediği tek bir sefer olmamıştır. Bu benim yaşamımda evrensel bir kural. Tanıdığım diğer erkeklerin yaşamında da öyle. Ama yine de tam olarak anlayamadığım, hayatımı epey kırıp döken bir şey. Aslında, karakterimi sağlamlaştırmak için yaptığım bu alıştırma edebiyatın kaba saba bir ikamesinden ibaret. Her gün bunun gibi bir sayfacığı sorunsuz yazabileceğimi düşünüyordum ama Alicia evdeyken öyle olmuyor işte.)

1 Ekim

Haydi bakalım, elyazısı terapisinde ileri. İtiraf etmeliyim ki bazı olumlu psikolojik sonuçlar aldım ya da en azından öyle sanıyorum; hepsi de kendini olumlamanın farklı yönleriyle ilgili. Bu konuda yanılıyor olsam da buna inanmak faydalı (aslında, ilginç pratik sonuçları olan hiçbir özgün, yani gerçeğe tutarlı inanç bilmiyorum. Bütün inançlar sahte yani olguların gerçekliğiyle tutarlı değilse, o zaman sınırlayıcı, zavallı ve Evren'in çokboyutluluğunu, zengin çeşitliliğini kapsamaktan acizler demektir. Fakat tam da bu sınırlılık yüzünden ve hepten sapıtmadıkları sürece –ve bazen sapıtsalar da– inançların yaptığımız her şey üzerinde somut ve kesin bir etkisi olabilir. Bu da demek ki hayatta başarılı olmak için bir şeye inanmak, bir başka deyişle yanılmak gerek.)

Burada lafı bağlayalım. Ben bunun bana iyi geldiğine, kendimi onaylamama yardım ettiğine inanıyorum. Bu yüzden sevinçliyim ve başarması çok zor, hatta imkânsız görünse de iyileşmem için mücadeleyi sürdüreceğim yeni güçler buluyorum. Tabii dış dünyadan bazı grupların katı muhalefetiyle karşılaşsam çok daha fazla ilerleyeceğim; içeride kendimi onaylamaya doğru attığım her adımın dışarıda sert biçimde cezalandırıldığını gayet iyi biliyorum. Ama yine de mücadeleyi sürdüreceğim ve zafere ulaşacağım.

2 Ekim

Bilgisayarda ses üretimi sorunu beni hâlâ endişelendiriyor. İkili bir sorun bu. Birincisi, her sesin üretiminde araya giren üç değer her birinin işlevini anlamış değilim; ikincisi, nota seçimine hâkim

olmakla birlikte hâlâ onlarla gerçek bir müzik, çok basit bir melodi bile yaratamıyorum. Ritimlerde de hem teknik hem de müzikal açıdan sorun yaşıyorum.

3 Ekim

Bugün insanı köşeye sıkıştıran bir gün. Alicia'nın hiç keyfi yok ki bu anlaşılabilir zira ev işleriyle ilgilenen kadın pat diye bugün evde son günü olduğunu, bir ofiste eline burada kazandığının iki buçuk katı geçecek iş bulduğunu söyledi. Bu, bizim için bir akrabasının ya da bir dostun ölümüne yakın, gerçek bir trajedi. Bu âlemde, eli iş tutan, uysal, sessiz, olağanüstü Antonieta'mız ile kıyaslanacak bir kadın olmadığı çok net ama nihayetinde her şeyin üzerini örtmeye kadir zaman bu büyük kaybın acısını da yavaş yavaş törpüler diye umuyorum.

4 Ekim

Güzel yazı alıştırıcılarım –ve başka birçok şey için– kötü bir gün. Yağmur yağıyor (beni her zamankinden daha fazla uyumaya ve hiçbir şey yapmamaya sevk etse de yağmuru severim). Dün (bugün) yattığımda saat sabaha karşı beşi geçiyordu, on buçukta aptal bir piyango reklamı yapmak üzere evimizin tam karşısında durup tahammül edilmez yükseklikte bir desibelde bağırıp duran geveze bir kamyonun sesiyle uyandım; sonrasında da derin bir uykuya dalamadan –bir tür tavşan uykusundaydım ama o kadar– on iki otuzda köpeği çağırmak için düet yapan Juan Ignacio

ve büyükannesi tarafından uyandırıldım. İşte bunlar yüzünden gözlerim yanıyor ve canım hiçbir şey yapmak istemiyor. Yine de, tüm aksiliklere rağmen yazımın büyük ve okunaklı olduğunu fark ediyorum.

6 Ekim

Güne, her gün, böyle yazarak başlamak, bunun bir ritüel oluşu uygun ve faydalı. Bunda yaşam için son derece gerekli, ruhani bir şey var; ben her ne kadar onu İnsanlık ile birlikte yıllar içinde farklı nedenlerle kaybetsem de. Görüşlerinin, nedenlerinin, amaçlarının ve inançlarının büyük kısmını paylaşmadığım bir toplumdan bu denli etkilenmek ve ona bu kadar bağımlı olmak beni huzursuz ediyor. Fakat birey olarak kendini ne denli güçlendirmiş ve bireyselliği de ne denli vurgulanmış olursa olsun, insanın yalıtılmış varlığıyla neredeyse hiçbir anlamı yok. Gerçek şu ki şu dünyadaki bireyler olarak hepimiz bizim çok ötemizde, bilinmeyen bir yerden bir başka yere uzanan hatlar üzerindeki geçiş noktalarından ibaretiz. Kullandığım şu dil bile bana ait değil; onu ben icat etmedim ve icat etseydim de iletişim kurmaya yaramazdı zaten.

Bu önemsiz gevezelik (şu an omzumun üzerinden bakıp adını sayfada gören ve neden bahsettiğimi öğrenmek isteyen) Juan Ignacio tarafından sekteye uğratıldı. (Öyleyse yazıyorum: “Juan Ignacio tam bir aptal.”)

13 Ekim

Kötü bir çocuğum ben. Ödevlerimi yapmayalı günler oldu. Epeydir banyo da yapmadım. Feci kokuyorum.

Her şey Antonieta'nın gidişiyle başladı; evimiz, bir daha eski hâline dönmedi. Zaten öyle ahım şahım bir şey değildi ama şimdi çok daha berbat. Neden böyle oluyor anlamıyorum. Yaşamımın belli dönemlerinde ev işleri için gelenler oldu ama yoklukları hiçbir zaman benim için özel bir sorun olmamıştı. Haftada bir iki defa gelir, iki üç saatte işlerini bitirirlerdi. Muhtemelen düzenli biri olduğumdan, evim makul ölçüde temiz olurdu hep. Mutfakta yıkanmamış bulaşıklar birikse de beni rahatsız etmeye başladıklarında kolları sıvar ben yıkardım. Yatak yapılmasa da uyumak için fazlaca dağılmamış olurdu ve gece çarşafaları ve yatak örtülerini azıcık çekiştirmek yeterliydi. Yapılmamış bir yatak ya da yıkanmamış üç-beş tabakta bir dram görmüyorum. Ama benim fikirlerimin ("Cumartesi insan için vardır, insan Cumartesi için değil") bu evde hiçbir kıymeti yok, bunun yerine Yaşam'ın ve İnsanlar'ın üstünde bir değer hâlini alan Temizlik tarafından belirlenmiş katı kurallarla yaşıyoruz.

16 Ekim

Dün sadece üç buçuk satır alıştırma yazabildim; sonra sekteye uğratıldım ve devam edemedim. Çalışmam bölündüğünde tam da sekteye uğratılma üzerine, daha doğrusu çalışmalarımın ihtiyacı duyduğum devamlılık, düzen ve disiplin üzerine yazmaya başlamıştım zira darmadağın ve anlamsızca geçen bu günler bana

yaramıyor hiç. Beni bunaltıyor, bana kim olduğumu unutturuyor, varolmanın içinden anlamı çekip alıyor.

Kendini işiyle tanımlayan, bir şey yapmadan nasıl yaşayacaklarını bilmeyen ya da kolayca sıkılan kişilerden değilim. Hayır; çalışmalarım da devamlılıktan söz ettiğim zaman, aynı şekilde boş zamanlarımda devamlılığım da söz edebilirim. Önemli olan devamlılığın kendisi ve ruhsal tehlike bölünmeden kaynaklanır; en azından benim özelimde ve yaşamımın bu safhasında.

İşleri bozan eylemdeki sekteye uğratılmalar ya da değişimlerden çok, çalışmamda ya da yaptığım işte ruhsal bir süreci tamamlama fırsatına sahip olmadan ortaya çıkan ani sekteye uğratılmalar ya da zorunlu değişiklikler.

Durum, sekteye uğratılmalar yüzünden yapamadığım işlerin birikmesiyle iyice içinden çıkılmaz olur. Böylece günler, haftalar, aylar geçebilir; yarım kalan işler birbiri üstüne yığılıp beni bunaltır ve hepsini yapıp bitirmek imkânsız gibi gelir, tabii aylık bulmaca teslimatlarımda olduğu gibi acil hâle gelmedikçe. Bir aciliyetten diğerine koşarak yaşıyorum.

17 Ekim

Bu evi yöneten sekteye uğratma sisteminin Alicia'nın fraktal davranış modelini benimsemiş, fraktal (bkz. Mandelbrot) bir varlık oluşundan kaynaklandığını keşfettim. Ailede olayların akışını o belirlediğinden olan biten her şey fraktal ve sadece fraktal biçimde gelişebilir, tıpkı bir kar tanesi gibi.

Psikolojideki fraktal davranışlar, psikolojik bir fay kırığına karşılık geliyor olmalı kuşkusuz. Bu olgunun yeterince detaylı biçimde

araştırıldığını sanmıyorum. İçinde bulunduğum bu ailenin genel davranışları için şimdilik şöyle bir çeşit yasa formüle edebilirim: “Bir amaca yönelik her hareket derhal bir başka amaca yöneltilir ve bu böylece devam eder, ilk amaca yönelik hareketinse devamı gelebilir de gelmeyebilir de.”

25 Ekim

Bugün, okuma ve aslında tam olarak bilgisayar kullanmaya duyduğum karşı konulmaz istekten kaynaklanan bilgisayar kullanımı gibi aktiviteleri azaltarak daha sağlıklı bir hayata doğru ilerleme amacımı ihlal ettim. Aklımda hep pratiğe geçirmek istediğim bir fikir ya da mutlaka çözülmesi gereken bir esrar var. Bilgisayarın, bir zamanlar araştırma alanım olan Bilinçaltımın yerini aldığına inanıyorum. Bilinçaltımı ulaşabildiğim en uzak noktasına kadar araştırdım ve bu araştırmanın yan ürünü, yazıya döktüğüm edebiyattır (edebiyatı da o araştırmalarda, en azından bazı durumlarda bir araç olarak kullanmış olsam da).

Aslında bilgisayar dünyası, gizli kalmış unsurlarının çokluğu ve çözülmesi gereken diliyle Bilinçaltı dünyasına çok benziyor. Söz konusu bilinçaltım olduğunda, araştırma imkânlarımın tükendiğini hissediyorum sanki; diğer yandan bilgisayarla çok daha az ya da başka tür bir risk alınıyor.

En acayip olanı da, bana kesinlikle hiç faydası olmayan bir şeyi araştırmaya yüklediğim değer. Fakat yine de ona hayati önemde gizli şifreleri olan bir makineymişçesine muazzam bir değer atfettiğimi kabul ediyorum. (Yine konudan saptım, harflerin ne çizimine ne de boyutuna verebildim dikkatimi.)

Son günlerde ilkbahar geldi çattı, daha doğrusu kendini kışkırtıcı bir biçimde her yerde gösteriyor. Bahçemiz biz dikmediğimiz hâlde kendi başlarına ya da toprağın kendisi coştığı için orada burada biten ve günden güne hızla büyüyüp her yeri ele geçiren bitkilerle doldu. Karıncalar ateşli bir faaliyet içinde, böcekler çoğalıyor. Sokaklarda bakışlarından cüretkârlık, varoluş hazzı ve hayat akan genç kızların da incecik kumaşların zor zaptettiği uyanmış göğüsleriyle çiçek açtığı görülüyor.

Benim ilkbaharım ise esas olarak damarlarımda dolaşan anksiyeteyi kontrol altına almak için (nafile) yüksek dozda psikiyatrik ilaç alımı içeriyor. Bu evde bütün mevsimler aynı, hepsi aynı derecede depresif ve baskıcı. Her gün, her ay, her yıl aynı zamanı gösteren, kocaman görünmez bir saat var; damarlardaki kanın ritmini, kalp atışlarını, yasaklanmış arzuları ve bazen de yasak fakat –saat onu sıraya koymuşsa– izin verilenleri damlalıkla gösteren bir saat. Yaşam, kendi mantığı, kendi açlıkları ve ihtiyaçlarıyla bir yerlerde akıp gidiyor ama burada değil. Burada mahkûmun verimsiz yalnızlığı ve yaz mevsiminin üstünü örtemediği bir iç üşümesi var. Ne zaman bizle akıyor ne biz zamanla oynamayı biliyoruz; zaman yalnızca bir katil, yavaş ama kendinden emin, tırpanının altından alaycı bir bakışla üstünde ismimiz yazılı mezarda bizi beklemekte olan soğuktan hissemize düşenin tadını azar azar çıkarmamıza izin veriyor.

Bugün, neredeyse yapmayı hepten unuttuğum harflerin çiziminde ilerlemeye çalışmak için ilginç konulardan uzak durmaya çalışacağım. Beni amacımdan saptırayacak kadar ilginç olmayan fakat aynı zamanda yarıda bırakarak esneye esneye kaçtırmayacak kadar iç sıkıcı olmayan ne yazabilirim ki?

(Juan Ignacio beni sekteye uğratmaya geldi. Sanırım daha önce de söyledim, bu evde sekteye uğratma konusunda kıtlık yaşanmıyor. Annesini soruyor. Burada olmadığını söyledim.) (Ama şu an biri sokak kapısının zilini çalmasına rağmen sekteye uğratma konusuna girmeyeceğim.) (Ignacio içeri girip yine annesini soruyor fakat bu defa kendi için değil, kapıyı çalan beyefendi için; sanki cevabım farklı olacak. “Burada değil.”) (Fakat söylediğim gibi, sekteye uğratma konusuna girmeyeceğim, zira beni doğrudan etkiliyor ve üzücü psikolojik durumumun asıl nedeni olduğu için ilginç bir konu ama ben bu çalışmanın başında ilginç konulardan uzak durmaya kendimi hazırlamıştım. Gerçi ilginç olmayan konular bile elyazısı alıştırmamı baltalıyor ama başka bir sebepten tabii.)

Çok da ilginç olmayan konular üzerine yazmaya çalışarak devam ediyorum, edebi bir hareket olarak yeni bir sıkıcılık çağı başlatıyor olabilirim. Bugün işe çok büyük boyutlarda yazarak başladım ama harfler daha ikinci satırda epeyce küçüldü. Niye küçüldü? Çünkü başladığım cümleyi tutarsızlıklara yer vermeden nasıl bitireceğime dikkat etmeye başladım. Sonuç olarak, dikkatim –artık ne kadar

sınırlıysa— aynı anda iki farklı şeye odaklanamıyor. Burada öncelik üslup değil yazı, dolayısıyla tutarsızlıklara izin var. Öyleyse gerilme oğlum, kendini şu harflerin çizimine ver. Tutarlılık meselesini akıldan çıkarmak kolay değil. Tutarlılık dediğimiz şey nihayetinde karmaşık bir toplumsal yapıdan başka bir şey olmasa bile. Önceki cümlelerin koca bir yalan olduğundan şüpheleniyorum. Ama şimdi böyle şeylerin analizine dalmak için kendime müsaade edemem. Ne de başka şeylerin analizine. Elyazıma odaklanmalıyım. Bütün bunların amacı bu. Grafolojinin sihirli etkisiyle büyümeme izin vermeliyim. Harf büyükse ben de büyüğüm. Harf küçükse ben de küçüküm. Harf güzelse ben de güzelim.

2 Kasım

Birkaç gündür elyazısıyla terapi alıştırılmalarımı yapamadım ama bunun için iyi sebeplerim var; zira —ister koşullar, ister egzersizlerin etkili sonuç vermesinden kaynaklı olsun— farklı konularda oldukça dinamiktim. Bunlar içinde en önemlisi, en azından benim gözümde, hayal gücümü ve dolayısıyla edebiyatımı yeniden canlandırmak için, yarı rüyada yarı uyanık, neredeyse bir yeraltı işi gibi bir çabaya girmiş olmak. Pratikte bunun karşılığı, yıllar önce yazdığım bir hikâyenin son düzeltelerini yapıp bir zarfa koymak ve bir yerde yayınlarlar mı diye görmek için göndermek oldu. Uluslararası ilişkiler alanında da çok yoğunludum; yurtdışındaki muhabirlerle irtibata geçtim ama bu da —Colonia’da— hiç de kolay olmayan iyi bir fotokopiye ulaşma işini üstüme yıktı. Medeni bir yerde birkaç saatte bitecek iş, burada üç günümü aldı.

Bugün yazım korkunç, daha çok sinirli bir karalama gibi. Yine de bana okunaklı görünüyor ve geliştirmeye zorladığım özelliklerin çoğu kendiliğinden düzelmiş; diğerleri henüz öyle değil. Bu yüzden ilginç olmayan şeyler üzerine ağır ağır yazmaya devam etmeliyim ki yazım tamamen okunaklı olmak için gerekli olan bütün özellikleri sabırlı bir tekrar sonucunda geliştirebilsin ve böylelikle, davranışlarım da buna paralel olarak bu yeni, kuramsal olarak kabul edilebilecek elyazısının grafolojik inceleme marifetiyle ortaya çıkaracağı özellikleri dışa vursun. Ancak bundan sonra kendime “kaderimin mimarı” diyebilirim. Bu belki aşırı bir istek ama özellikle vasatlığın en büyük meziyetlerden biri sayıldığı, hedefleri düşük tutmaya koşullanmış bir ortamda bazen en yükseğe nişan almak kötü bir şey olmasa gerek.

13 Kasım

Usumu, (“Us” yazdım çünkü büyük harfle U yazma pratiği yapmam gerek) yatıştırmak ve günlük çalışmaya hazır hâle getirmek için bu alıştırmaları nasıl da etkili bulduğumu görüyorsunuz; bu yüzden güne başka bir işle başlamak (örneğin beyin yakan bulmacalar) ve bu sağlıklı alıştırmayı bazen geç gelen ya da hiç gelmeyen bir vakte bırakmak vahim bir hata.

Çok olmadı, bir ara güzel yazı alıştırmaları az kalsın edebi alıştırmaya dönecekti. Beni uzun zamandır bildiğim o özlenen mertebelere çıkaracak merdiven basamakları gibi bir dizi metin üretme düşüncesiyle, kaligrafik düzyazıyı anlatı düzyazımına dönüştürmek için ayartılmaya hazırdım. Ama Ayartıcı çiftesini hep saklı tutar, İnsan’ın yüreğini gözetleyerek pusudadır hep ve o an önüme günü kurtarmama, borçlarımı ödememe ve biraz da kena-

ra koymama imkân sağlayacak kadar para getirecek (geçici) bir iş atıverdi. Ben de işi kabul edip son noktayı koydum ve o noktada yazma kararlılığımı ve tabii bu alıştırmaları da rafa kaldırıp birkaç gün şeytana uydum. Şimdi yeniden başına oturunca yazma isteğim geri geldi. Yazmak ve yayınlamak istiyorum. Adımı, bana koydukları ismi değil gerçek adımlı büyük harflerle basılı olarak görmeye ihtiyacım var. Ve bunun da ötesinde, bunun çok daha ötesinde, kendimle, içimde yaşayan ve birçok olağanüstülükleri arasında masalsı hikâyeler ve enteresan çizgi romanlar yaratma yeteneği de olan o mucizevi varlıkla iletişime geçmek istiyorum. Bütün mesele bu. Her şeyin anahtarı bu. İçimdeki benle, bu boş kabuğa gerçekliği ödünç veren, ona yapışmış, onu coşturan ve yorulmak nedir bilmeden Evren'i kateden ilahi kıvılcımın gizlice bir parçası olan o varlıkla yeniden bağ kurabilmek.

15 Kasım

Bu alıştırma aracılığıyla aklımı ıslah etmeyi ve güne hazırlamayı deneyeceğim (zira anlaşılan zor bir gün olacak, insan başına ne gelecek asla bilemiyor; örneğin dün, her şey harikulade yolunda giderken, komşular Ignacio'nun okulda rahatsızlandığını ve eve gelmekte olduğunu haber verdiler. Bu mutlak ve keyifli yalnızlığıma adadığım dünkü ve bugünkü (okul gezisi olacaktı) huzurumu bir kalemde sildi. Şu an –kendini çok daha iyi hisseden– Ignacio evde ve kendi isteği ve tembelliğiyle yatakta, üzerimdeki kontrolünü ortaya koymak ister gibi beni sürekli odasına çağırıyor ve annesi Caracas'ta olduğundan, ona itaat etmeli, kendimi hastaların insanı hissettirdiği gibi suçlu hissederek üzerine titremeliyim.

20 Kasım

Bakalım bugün harfleri düzgün çizmek için gerekli dengeyi yakalayabilecek miyim. Bugün kendimden hoşnutsuz bir ruh hâliyle uyandım. Anlayabildiğim kadarıyla bunun nedeni epeydir –yıldır– çevremde olan bitenlerle fazlasıyla ilgilenerek, kendi dışımda yaşamam. Bakışlarımı içe yönlendirmeyi başardığım nadir zamanlarda da benliğimin en hayati değil, en önemsiz, “bilinçaltı” parçalarıyla bağ kurdum. Ruhuma ne oldu? Nereye gitti? Bir süre önce Alicia’ya söylediğim gibi, yıllardır sonsuzlukla bir bağ kuramadığım için kötüyüm. Bu demektir ki bakışım yüzeysel, hiçbir deneyim yaşamamışım, İçimdeki Ben’den kopuğum; fazlasıyla kopuğum ve kendimle yakınlaşmak için gidebileceğim olası yollar hakkında en ufak bir fikrim yok. İnsan Kendisi’nden kopuksa ne yaşadığının önemi yok; her şey aynı ölçüde ağırlıksız; kalıcı bir iz bırakmadan geçip gidiyor.

Çoğu zaman öyle düşünmeye meyletsem de sorun, dış dünyanın taleplerinde değil, benim o taleplerle kurduğum bağda ya da verdiğim taahhütlerde.

Bu konuda düşünmeyi sürdürmeliyim.

21 Kasım

Son günlerde yazımla ilgili adil eleştiriler aldığımdan, bugün şık, zarif, büyük ve okunaklı bir yazı elde etmek için elimden gelenin en iyisini yapmaya çalışıyorum. Colonia’nın havasında gerçekten öyle kötü bir şeyler var ki insanın sinir sistemini bozuyor. Bugün erken kalktım, birkaç ayak işi yapmak için öğleden önce çıktım ve

(konu “zarif” yazıdan açılmışken) bedenim âdeta karnı korkunç bir şekilde şişmiş, kısa, zayıf ama hantal ayaklarıyla debelene debelene hareket eden bir tür kurbağaya dönüşmüşçesine, hayvani ve aksakmış gibi geldi bana. Bu rüzgârlı havada şehirde üç dört blok yürümek ancak tepegözlerin yapabileceği bir iş. Çaresizlik yapışkan hava gibi tutunuyor deriye. İnsan, bugün de gelip geçsin diye serilecek serin ve kuytu bir yer bulmaktan başka şey düşünemez oluyor. Juan Ignacio’nun dediği gibi, “Bu bir mücadele”

Ama iş elyazısına geldiğinde elimden gelenin en iyisini yapamaz durumdayım artık; konularla dağılıyor, çizimi unutuyorum. Aynı anda iki şeye dikkatimi veremiyorum. Evet, böyle daha iyi; şimdi sadece çizdiğim kelimeleri düşünüyorum. Bu da demek oluyor ki onları çizmekten başka bir şeye yeltenmeyeceğim. Zihne, harflerin çiziminden başka düşüncenin girmesine izin vermemek. Sıkıcı. Bir şeyler söylesin diye önüne mikrofon konan birinin aklına söyleyecek şey gelmemesi gibi, aklıma yazacak bir şey gelmiyor. Öyle görünüyor ki yazma ya da konuşmanın işlevi tümüyle anlama, düşünceye dayanıyor ve insan düşünmek üzerine bilinçli olarak düşünemiyor. Tıpkı anlama takılmadan sırf yazmak için yazılmadığı ya da konuşmak için konuşulmadığı gibi.

22 Kasım

Dün, her zamankinden fazla sigara içtiğim günlerde yazımın da karmakarışık olduğunu fark ettim; yani kötü elyazısı kaygının bir sonucu. Öyleyse şimdi iş kaygının nedenlerini araştırmaya kalıyor ki bu da geçen gün gördüğüm bir rüya sayesinde çok daha kolay bir iş. Rüya ya da rüyanın bir yerinde, savaşla ve kendilerinden

saklanmak zorunda olduğum asker veya polislerle ilişkili silik bir hikâye vardı. Ama asıl olay örgüsü anne babamın bana ait birkaç bisikleti satmak üzere oluşu etrafında gelişiyordu.

(İşte size dikkat dağılmasına dair çeşitli örnekler; rüyadan değil, gerçek hayattan. Psikolog hanım, bir hastayla ilgilenmek için çalışma saatleri dışında eşimle paylaştığı muayenehaneye çıkageldi; onunla birlikte içeriye köpek girdi; oğlu da –psikoloğun oğlu demek istiyorum– arkasından. Ignacio ile oyalansın diye getirmiş. Ignacio kaşmaya çalıştı ama çok geç, şimdi oğlanı oyalıyor. Mimar geldi. Ve böylece, onca çaba gösterip çıkardığım köpek, yine içeri girdi. Mimar yeni satın aldığımız evle ilgili yeni planlar ve teklifler getirmiş. Her geçen gün işler daha da karmaşıklaşıyor.)

Bisikletler bana aitti ve ailemin onları satacak olması beni üzüyordu.

23 Kasım

Bu evde iş benim keyfime ya da eğlenceme gelince (ben istesem de istemesem de) durup dururken her taşın altına bakılıyor. Örneğin, bugün Alicia'nın aklına Juan Ignacio'nun gömleklerinden birini kovada sabunlu suya basmak geldi, sonra da kovayı mutfaktaki pencerenin altında, sandalyelerle fırının arasına bıraktı. Birkaç saat sonra, ben mutfakta bir fincan kahve almış polisiye romanımı okumaya çalışırken, Ignacio laflamak için (şimdilerde bunu sıkça yapıyor ve konular da genelde yakından veya uzaktan seksle ilgili oluyor) yanıma yanaştı. Sandalyeye yayılıp yarı kaykılarak laubali bir biçimde oturdu ve ayaklarından birini kovanın kenarına dayadı. Konuşurken huzursuzca kıpırdanıp durmak gibi bir huyu

var. Yine öyle yaparken kovanın kenarında duran ayağı kayıp suya girdi ve sonuçta kovayı devirdi. Hâlâ nasıl oldu anlayamıyorum; ayağa mı kalkmıştı, bacağı biraz dik ya da çaprazlamasına mı duruyordu da kova, Juan Ignacio'nun ayağı hâlâ içindeyken tepe taklak devrilmişti. Ne bacağını içinden çıkarabiliyor ne de kovayı düzeltebiliyor, şaşkınlık dolu gözlerle içindeki her şeyin boşalmasını seyretmekten başka bir şey yapamıyordu. Bütün mutfağı su basarken ben kitabım, gözlüklerim ve kahve fincanımla birlikte çabucak stratejik bir yere geçtim; yani kendimi çalışma odama attım. Alicia döndüğünde yaşanan öfke nöbeti ve çöküşün ardından, en az bir önceki kadar eğlenceli bir sahne daha yaşandı: Ignacio ile beraber mutfak kapısına rahatça yaslanmış, Alicia'nın yerleri kurularken debelenişini ilgiyle izliyorduk. Biz saf saf onu seyrederken Alicia'nın bize yönelen ölüm saçan bakışlarıyla sahenin komikliğinin bilincine vardım ve ulaşabileceği mesafenin dışına temkinli bir biçimde yerleştikten sonra kahkahalarla gülmeye başladım.

25 Kasım

Bu kaligrafi alıştırma çalışmalarının anlatı egzersizlerine dönüştüğünün tamamen bilincindeyim; bir söylem –bir fikirden ziyade bir tarz, bir biçim– endişe verici bir şekilde irademe baskın çıkıyor. Boş beyaz kâğıt, diyetimin yasakladığı ve irademi zorlayan çikolatalı kocaman bir tatlı gibi. İstediğimi istediğim gibi yazmamı yasaklayacak kesinlikle hiçbir şey ya da hiç kimse olmasa da, önümde şu ya da bu şekilde kullanabileceğim yığınla boş kâğıt olsa da tuhaf bir faktör var ve onu “zaman faktörü” olarak adlandırmak

kolaycılık olurdu (buna daha ziyade “kaygı faktörü” diyebiliriz; kaygı ve zaman birbiriyle hep yakın ilişki içinde olmuşsa da ikisi çok farklı şeyler). İşte bu tuhaf faktör, bir çeşit yazı alıştırmasını diğeriyle üst üste bindirmeme neden oluyor ve böylelikle her ikisini de bozuyor, çünkü sonuç ne biri ne öteki. Bununla birlikte kaygı olarak tanımladığım bu faktör, neden kaynaklanıyor? İlk bakışta verdiğim yanıt –bu yüzden de yüzeyselliğinden şüpheleniyorum– elyazısı alıştırmalarına “izin” verilirken diğeriye verilmesi. Böylece söylem baskıya karşı koyarak ortaya çıkıyor ve yazar ile süperegosu arasındaki mücadelenin sonucu da örtük, kontrol edilemeyen her etkileşim gibi sinir bozucu oluyor, tıpkı sembolik imgelerle, olay örgüsünde boşluklarla ya da sonsuz ertelemelerle sona eren erotik rüyalarda olduğu gibi.

İşte bu: Serbest anlatı eylemini şu veya bu bahaneyle yıllardır erteleyip duruyorum. Yazma fikrinden vazgeçmek bana zor geldiğinden değil; çoğu zaman yazmak istediğimin farkında bile olmuyorum ama elime kalemi alıp boş sayfayla yüzleşir yüzleşmez yazma arzusu ortaya çıkıyor.

İKİNCİ KISIM

Boş Diskur

25 Kasım

Bir akış, bir ritim, görünüşte içi boş bir biçim var; diskur herhangi bir konudan, imgeden, düşünceden bahsedebilir. Birinin diğerinden farksız olma hâli kuşku verici; boşluğun görünümünün ardında çok fazla şey olduğunu düşünüyorum. Boşluk beni hiçbir zaman çok korkutmamıştır; hatta bazen bir sığınak bile olmuştur. Beni korkutan bu ritimden, içeriğini açık etmeksizin akıp giden bu biçimden kaçamamak. Bu yüzden biçimden, akışın kendisinden başlayarak, boşluk problemini biçimin bir meselesi olarak ele alarak yazmaya koyuldum. Böylelikle boşluk olarak maskelenen asıl problemi keşfetmeyi umuyorum.

Geçmişin imgeleri ya da kulağa hep yanlış gelen mevcut durumun açıklamalarıyla işi zora koşmak istemiyorum. Bırakayım, biçim konuşarak kendine ihanet etsin isterim ama kendini belli etmesini beklediğimi bilmemesi gerek zira böyle bir durum onu gerisingeri görünürdeki boşluğa itebilir. Gözümü dört açmam gerek ama aynı zamanda aklım başka yerdeymiş gibi, diskurun

şekillenmesini önemsemiyormuşçasına göz ucuyla bakmalıyım. Bu, balık dolu bir su birikintisine girmeye ve balıklar suyu bir şeyin bulandırdığını unutup yanıma, suyun yüzeyine yaklaşarak merakla etrafımda dolanmaya başlayana dek beklemeye benziyor; sonra onları görür, birkaçını yakalayabilirim.

Benden başka bir okur düşünmeyi beceremiyorum; olası başka okurları hiçbir şey ile dolu olan sayfalarla sıkmak ve şahsıma münhasır gizli beklentime yani bir şekilde yoruma açık olan biçimin kendini ele vereceği yaklaşımına maruz bırakmak beni kaygılandırır. Belki de ben olmayan bir okur, bu satırlarda diskurun gerçek içeriğine dair bir şeyi şimdiye kadar çoktan bulmuş olurdu. Bu fikir beni, okuru sıkma düşüncesinden daha çok korkutuyor. Daha kendime bile bir şey açık etmemişken kendimi okura açık etmek, ne kadar da küçük düşürücü olurdu! Kuvvetle muhtemel bu oldu bile. Şu an için, bir anda ortaya çıkan şu benden daha kurnaz, farazi okur imgesi bana çok paranoyakça geliyor. Diskur, paranoyak bir söylem hâlinde kendini ele veriyor. Çok iyi, bu da bir şey. Ama korkarım diskurun içeriği hakkında bana hiçbir şey söylemeyen bu keşif, su birikintisindeki balıkların kaçışmasına neden oldu.

Biraz bekleyelim. Dikkatimizi başka bir şeye verelim. Hiçbir şeyden söz etmemek zor olduğu için, en uygunu diskuru tırı-vırı meselelerle doldurarak onun dikkatini dağıtmak; konuyla ilgisi olmayan ve benim dikkat dağıtma stratejimi hatırlatmayan bir şeyler. Bakışımı diskurdan çekmeli, önemsiz, alternatif bir konuya yönleltmeliyim. Hem bunu seçmek de bana kalmış. Örneğin havadan sudan söz edebilirim (bunun o muhtemel, benden daha kurnaz okuru kesin bir şekilde ortadan kaldırmak gibi bir avantajı da var).

Fakat çalan telefonla dikkatim dağıldı. Evde yalnız olduğum ve beni arıyor olabileceklerini düşündüğüm için açtım ama her

zaman olduğu gibi, telefon karımaydı. Aktivitelerim sık sık bu şekilde sekteye uğruyor. Hayatımın büyük kısmını bir başıma ve rahatsız edilmeksizin yaşadım. Şimdi bir kadın, bir çocuk, bir köpek ve bir kedile (ve pazartesi cumartesiye sabahları ev işleri için gelen bir kadın; bugün Pazar ve öğleden sonra) yaşıyorum. Kedi ve köpek ortalıkta fazla görünmüyor ve uysal sayılırlar; aralarındaki problemler genellikle yemek saatinde ortaya çıkıyor. Köpek kediden çok daha uzun süredir evde; kedi yeni gelen bir yabancı, beyaz tüylü, duygular konusunda çok temkinli fakat başka tür tehlikelere karşı çok gözüpek, hatta şuursuz. Kedi ortaya çıktığından beri köpek kıskançlık krizinde.

Alıştırmalar

27 Kasım

İzin verin kayıt altına alayım ki bunları sabahın 08:30'unda yazdığım gelecek asırlarda da bilinsin. Saatlerin ileri alındığını (hükümetlerin anlamayı başaramadığım ama onların bir şey kazanıp bizim bir şey kaybettiğimiz bir manevrası olduğundan emin olduğum icraatini) dikkate alırsak, sabahın 07:30'u. Kahvaltımı ettim, kahvemi içiyorum. Ama bir türlü iyi yazamıyorum. Evet şimdi iyi. Güzel yazı için sadece güzel yazı hakkında yazabilirim ama bu da çok monoton. Yine de sadece güzel yazıdan söz etmek dikkatimi yazma eylemi üzerinde tutuyor ve harfleri doğru dü-rüst çizmemi sağlıyor. Yoksa dikkatim diskura kayıyor ve elim bir iradenin rehberliği olmadan otomatikman yazmaya koyuluyor.

İrade: Mevcut sorunumun düğüm noktası bu. Hiçbir zaman fazla sağlam olmamış irademi yitirmiş gibiyim. Bakalım: Benlik, varlığın bilinçli ve iradeyi yöneten bir parçası olarak tanımlanır; karmaşık bir modern uydurmasyon zira canlı varlıklarda benlik'e uzaktan yakından benzer bir şey binlerce yıldır görülmedi. Bir başka deyişle varlık doğal olmayan, hatta doğal karşıtı bir hünerin mevcudiyetini korumak için çabalamak, ciddi boyutta bir zihinsel enerji tüketmek zorunda. Günün meselesi olan irade eksikliğini tanımakta iyi iş çıkarıyorum, fakat şu dikkati güzel yazı üzerinde tutma meselesinde o kadar değil; bu psikolojik konular beni öyle içine çekti ki elim onu kontrol eden bir irade olmaksızın mekanik ve otomatik olarak hareket ediyor.

Diskur

27 Kasım

Aslında köpek bu evde, bu ailede benden eski; ben de kedi gibi yenilerdenim. Benim gelişim köpek için lehte ve aleyhte bir miktar değişiklik anlamına geldi; nihai bilançonun neye denk geldiğini hayal edemiyorum (gerçi sonucun onun için çok olumlu olduğuna inanmak istiyorum). Köpek, evin arka tarafında çalılık, tel örgüler ve yüksek bir duvarla çevrili ve asla çıkamayacağı geniş bir alanda yaşıyordu. Günün büyük kısmını patilerini tel örgüye dayayıp dışarı bakarak ve gerek duyduğunda havlayarak geçiriyordu. Köşelerden birinde tel örgülü, alçak, yıkık dökük duvarla çevrili boş bir arazi var. Çocuk, yetişkin ve hayvanların sık sık ziyaret

ettiği bir yer. Ziyaretçilerden bazıları köpektaki temel dürtüleri uyandırıyor, o da inat ve öfkeyle havlamaya koyuluyordu ama havlamak güdülerinin salıverdiği tüm enerjisini boşaltmaya yetmediğinden, sınır boyunca bazen düz bir hat üzerinde gide gele, bazen de döne döne bir oraya bir buraya koşup duruyordu. Sokakta ya da karşı kaldırımdaki –köpeğin sadece görüş açısının ve koku alma duyusunun bir noktaya ama sadece belli sınırlar içindeki bir noktaya kadar elverdiği ölçüde tanıdığı bir dünya– benzeri şeyler de aynı tepkileri vermesine neden oluyordu. Görme duyusu bir köpek için çok az şey ifade eder; sanırım, nesneleri silik bir siyah-beyaz film ya da mağara alegorisindeki (bakınız Platon) gölgeler gibi görüyorlar. Köpek görmeye ama özellikle koklamaya, hem de yakından koklamaya ihtiyaç duyar. Bazı durumlarda ise dokunma egzersizi yapmaya. İtme duyusu çok keskin olmasına karşın özellikle savunma amaçlı gibidir ve gerçeğin hayati ve estetik anlamda algılanmasına katkıda bulunabildiğini sanmam.

Köpek, elbette bir tutsaktı. Geceleri iler tutar yanı olmayan gerekçelerle onu zincirliyorlardı; o da geceleri sık sık havlıyor, ya zincirini taşlar üzerinde sürükleyerek gürültü yapıyor ya da devirdiği bir su kovağını tangırdata tangırdata burnuyla oradan oraya itiyordu.

Zavallı hayvanın kapkaranlık ve bir o kadar sınırlanmış dünyası –çok yakında terk edeceğimiz– bu eve yerleşmeden önce bile endişelendirirdi beni. Eve yerleşir yerleşmez attığım ilk adım hayatını daha da sınırlandırmak oldu zira geceleri yatak odası penceresinin altında havlamasından, hayalet gibi zincirini oradan oraya sürüklemesinden ve devrilen su kovaşının tangırtısından uyuyamıyordum. Köpeği, sokağı ve arsadan gelip geçenleri görmemesi için evin merkezindeki dış avluya almaya karar verdik; bugün-

lerde yatmadan önce her gece onu avluya koyuyoruz. İşe yarıyor. Sakince uyuyor. Dolunay olan ve uzaklardaki köpek korolarının anlamadığım ama keşke anlasam dediğim bir sebeple ulumaya başlamasına kendine özgü tanıdık sesiyle katıldığı geceler hariç. Ama çoğu gece sessizce uyuyor, tabii ben de.

Sonraki adım beslenmesiyle ilgilenmek oldu. Günde sadece bir kez besleniyor, bu da çok şişmanlamasına sebep oluyordu. Zayıflaması için etkisi denenmiş bir sisteme başvurarak yiyeceğini porsiyonlara bölmeye başladım ve bu da ikimiz arasında özel bir bağ kurulmasını sağladı çünkü ben köpekler için çok önemli olan, büyük saygıya ve hayranlığa değer –en azından öyle söylüyorlar– *yiyecek veren* şahsiyete dönüştüm. Ama bence köpek beni daha ziyade bir çalışanı olarak görüyor; hatta bazen bana gerçek faydamı değerlendirmeye çalışır gibi baktığını düşünüyorum.

Özgürlükten yoksun oluşu ve dünyasının kısıtlanmışlığı konusunda hâlâ endişeliydim ve bir gün aklıma tel örgüdeki bir açıklığı yavaş yavaş genişletmek geldi; tel örgüyü değil de tel örgünün çeşitli noktalarda tutunduğu duvarda onu destekleyen ve uçlarından birini tutan demir çubukla tel örgünün arasını. Tel örgüyü duvardaki çubuktan azar azar ayırmaya başladım. Eğer köpek gerçekten çıkmak istiyorsa bir an gelir o açıklıktan bunu yapma imkânı olduğunu keşfeder ve aralığı genişletip bedenini oradan geçirebilmesi için sadece ufacık bir zorlama yeter diye düşünüyordum. İnisiyatifi ben almak istemiyordum; özgürlüğünü o ele geçirsin istiyordum çünkü gayet iyi biliyorum ki biricik gerçek özgürlük, ele geçirilendir. Köpeğin özgürlüğü aynı zamanda bir sorumluluk dayatıyordu ve tanımadığı bir dünyada özgürce dola-nabildiğinde başına gelebileceklerden ben sorumlu olmak istemiyordum. Köpeği bir otomobilin tekerlekleri altındayken düşünme

işkencesiyle sessizce ne çileli geceler geçirdim. İstiyordum ki oyuğu genişleterek sorumluluğun hiç olmazsa bir kısmını benimle paylaşsın. Ben ona fikir vermiştim; fikri gerçekleştiren o olmalıydı.

Alıştırmalar

28 Kasım

Dün yine, ilginç bir konu üzerine düşünmeye başlamıştım ama şu an neyle ilgili olduğunu hatırlayamıyorum ki bu aslında kaligrafi alıştırmalarım bakımından bir avantaj olabilir. Hatırladığım kadarıyla dün o ilginç konu aklıma gelip de harflerin çizimi güme gidene kadar sabır ve dikkatle yazmıştım. Umarım bugün aklıma ilginç bir konu gelmez. Pek geleceğe de benzemiyor zaten, çünkü bugün düne göre daha geç kalktığım hâlde yeterince uyumamışçasına uykusuz hissediyorum kendimi, bedenim de havanda dövülmüş gibi. Karaciğerim ya da sindirim sistemimle ilgili bir sıkıntı yaşıyorum sanırım. Öyle tetikte, diken üstündeyim ki ani gürültülere ya da hareketlere karşı aşırı hassaslaştım; bir yanımda, asıl yanımda uyumaya devam ederken uyanık hâldeki küçük parçamın diğer şeylerin yanı sıra uyuyan yanıma da göz kulak olduğu bir tür yarı uyanıklık bu. Sonuç olarak bunun gibi pratik faaliyetlerde bulunmak için dikkat aralığım çok kısa ve enerjim de çok düşük. Ve ilginç bir konu ortaya çıkmamış olmasına rağmen yazımın kalitesinin giderek düştüğünün farkındayım, hatta dört satır önce bunu fark edip kendimi görece başarılı, azıcık daha iyi şeyler yapmak için zorlamaya başladım. Neyse, sayfanın sonu ge-

lıyor. Yarın yeniden bu çalışmaya koyulduğumda kendimi bugüne göre daha iyi hissetmeyi umuyorum.

Diskur

28 Kasım

Diskur elbette ki köpeğin hikâyesiyle dolup taşmış. Sahte bir içerik bu ya da en azından yarı sahte çünkü diğer her şey gibi, daha derin başka şeylerin bir sembolü olarak görülebilir. Aslında, dürüstlikle karşılanmış bir diskurun, herhangi bir diskurun –politik bir diskur dışında– sahte bir içerik ortaya koyması zor diye düşünüyorum.

Bu, soyut diskurumun, ritmimin, akışımın köpeğin hikâyesi tarafından belirlendiği anlamına gelmiyor. Bunun anlamı, köpeğin bu hikâyesinin özelinde, diskurum bir nedenle doğrudan görülmesi imkânsız olan gerçek içeriğin bir sembolü olabilir.

Örneğin, anlattığım o hikâyede azar azar genişlettiğim tel örgünün o açıklığı, köpek için değil de kendim için bir çeşit özgürlük niyetiyle giderek genişlettiğim psikolojik bir başka açıklığa karşılık geliyor olabilir. Başka türlü söylemek gerekirse, içimdeki bir şey –belki şimdi de bu nedenle yazıyorum– içimde yükselen bir savunmayı, beni bir şeyden korumak için gizlice ve ağır ağır inşa edilmiş, yeri geldiğinde bir nebze faydası olsa da zamanla daha çok ruhu hapsetmeye başlamış bir duvarı delmek için gizlice ve ağır ağır çalışıyor.

Şimdi bunlar hakkında düşünür ve yazarken, birkaç yıl önce bir savunma duvarını gizli ya da yavaş yavaş değil de kasten ördüğüm

geliyor aklıma. Ya da en azından kasıtlı olduğunu varsayıyorum. Hareketim bilinçliydi demek istiyorum ama belki de başka şansım yoktu. Belki de içimdeki gizli şey emri verdi, emir bilincime ulaştı ve bilincim de kendisinden kaynaklanıyormuş gibi harekete geçti. Montevideo'nun merkezindeki eski evimi terk ettiğim ve beni o anda artık kalıcı olarak ikâmet edeceğime kesinlikle inandığım Buenos Aires'e götürecek arkadaşların otomobiline bindiğim o günden –5 Mart 1985– söz ediyorum. İş Buenos Aires'e gelince kalıcı mı geçici mi olacağım bilinmezdi, bildiğim tek şey kalıcı olarak evimden tahliye edildiğimdi. Evi terk ettiğim anda, bir daha asla oraya dönmeyeceğimin farkındaydım. Arabaya bindiğimde, hayattaki kırk beş yılımın yüzde seksenini iyi kötü orada geçirmiş bulunuyordum.

29 Kasım

Boş ya da görünüşte boş diskurun içini doldurmak için köpek imgesinden faydalanmam sayesinde görünürdeki boşluğun acı verici bir içerik sakladığını keşfedebildim. Başa çıkamayacağım-dan emin olduğum için ya da en azından daha katlanılabilir bir şekilde ağır ağır koyvermeye zamanım olmadığından hissetmem gerektiği anda yeniden hissetmemeyi tercih ettiğim acı. Çünkü 5 Mart 1985'te öğleden sonranın ilk saatlerinde beni “kalıcı olarak” Buenos Aires'e götürecek o otomobile bindim. 6 Mart 1985 sabahı saat onda Buenos Aires'teki bir ofiste çalışmaya ve başka bir ülkede başka bir şehirdeki hayata adapte olmaya başlamam gerekiyordu. Acıyı yeniden hissetmeye ayıracak zaman yoktu ve ben de kendimi uyuşturmayı seçtim.

O uyuşturma eylemi, o an “kepenkleri indirme” dediğim, bir süre sonra “kontrollü psikoz” olarak adlandırdığım bilinçli bir psikolojik operasyondur; kendime sürekli telkinde bulunduğum bir gerçeği yadsıma operasyonu: “Tüm bunlardan vazgeçmenin bir önemi yok”, “tüm bunlardan; beni ezen, diktatörlük yıllarında mahvolduğunu gördüğüm bu şehirden; yaşadığım, âşık olduğum ve çile çektiğim bu daireden; daireyi buluşma ve neredeyse bir terapi mekânı haline getiren dostlardan vazgeçtiğim için mutluyum” Bunu kelimelerle değil, oluşmaya yeltenen her duygusal tehdit karşısında devreleri kapatmaya, kabloların bağlantısını kesmeye, bariyerler koymaya benzetilebilecek, tarifi imkânsız bir zihinsel süreçle dile getiriyordum. Doğru olmadığını, aslında önemsedikimi, mutlu olmadığımı biliyordum. Ama beni mutlu eden bir şey vardı: Artık fazla bir değişiklik beklemediğim bir yaşta yeni bir hayata başlama ve yeni deneyimler edinme ihtimali.

O âna dek hayatımı tamamlanmış bir şey olarak görüyordum; benim tatmin olacağım şekilde tamamen ermemişti ama ufukta bir değişiklik de görünmüyordu. Önceki yıl kendimi özenle ölüme hazırlamıştım. Klinik bir ölüm olmadıysa da bende öyle katı bir ruhsal ölüm vasıl oldu ki hâlâ sürüyor ve kim bilir belki klinik ölümüne kadar da aynı katılıkla sürecek. Yine de değişim ihtimali, bir hayat ihtimaliydi aynı zamanda ve cesur olmalıydım ama aynı zamanda umutsuzdum da zira bu değişimlerin hiçbiri için yeterli enerjim yoktu. Değişim yönünde imkânsız gibi görünen bu hareketi yapmak çok cesaret gerektiriyordu, tüm psikolojik enerji rezervlerine başvurmak, yoğun biçimde disiplinli olmak, korkuya karşı çelikten bir zırha bürünmek gerekti. Korku duymaya izin veremeyeceğim gibi geride bıraktığım şeylere de bir daha dönüp bakamazdım.

30 Kasım

Gece geç yattım (04:00), bugün bütün bedenim ağrıyarak geç kalktım. Yapacak çok işim var, ayrıca SMART-LOGO broşürünü aldım; dolayısıyla, bugünkü alıştırmalardan fazla bir beklentim yok. Elyazımın çok küçük olduğunu gözlemliyorum; sanırım kendimi suçlu hissettiğim için. İşler iyi gitmiyor. Bendeki ve çevremdeki her şey çok kolay dağılıp gidiyor. Daha güçlü olmam ve çevremdeki deliliğe kapılmamam gerektiğini biliyorum ama çevrem üzerinde şimdikine göre daha fazla kontrol sahibi olmaya alışık olduğum da bir gerçek. İnsanlar “fildişi kule”mden ne kadar söz ederse etsin, kendimi ortamdan soyutlamayı bilmiyorum. Etrafımda olup bitenin fazlasıyla farkındayım. Örneğin, evdeki diğer insanların uyanık olduğunu biliyorsam şöyle huzur içinde yatıp, gözlerimi kapayıp uyuyamıyorum. Bu oluyor, çünkü evde yaşayan diğer insanlara güven olmaz. Örneğin, Ignacio uyanıksa mutlaka televizyon ve odasının ışığı açıkken uyuyup kalacaktır. Alicia’nın özellikle de yatağa yatmışsa ben uyurken televizyonu ve ışığı kapatacağına da güvenemiyorum, çünkü o da farkında olmadan ve etrafta olup biten hiçbir şeyi umursamadan uyur. Üstelik muhtemelen aklına ne çöpü çıkarıp ışığı söndürmek, panjurları ve muayenehanesinin pencerelerini kapamak, sokak kapısını sürgü yerine anahtarla kilitleyip paspası kapının altındaki aralığa doğru itirmek ne de yiyecekleri buzdolabına koymak, çalar saati kurmak ve en önemlisi de ben uyuduktan sonra ses çıkarmaktan ve hareket etmekten sakınmak gelir.

Henüz geçmişimin o acı verici konularına derinlemesine dalacak durumda olmadığımından kedi, köpek hikâyesine geri dönmek mantıklı geliyor bana; hele öyle aylar, yıllar boyu “gönüllü psikoz”la yatıp kalkmanın hiç de o kadar gönül işi olmadığı düşünülürse. Bugünlerde geçmişe dönmeye çalışmak bana büyük bir işmiş gibi geliyor ve bunu başarabileceğimden de emin değilim. Bu diskurun içeriğinin gerçek olup olmadığından da emin değilim; birçok şeyin hâlâ maskelenmiş olması olası. Hatta olasılıktan öte, kesinlikle öyle diyebilirim; bununla birlikte psikanalize yönelik bir tutkum yok ve muhtemelen konuşma öncesi birincil nedenlere geri dönmeden görünürdeki boşluğun arkasında olanları makul ölçüce ortaya çıkarabilmek yeterli olurdu.

Köpek tel örgüde her gün adım adım genişlettiğim o açıklığa ilgisiz kalmaya devam etti. Veya belki de oradan çıkabileceğini akıl edemedi ya da akıl etti ama denemeyi çok riskli buldu. Bir akşamüstü bedenini çubukla duvar arasına sokarak çubuğu önce azıcık, sonra zar zor azıcık daha gevşetmek için çabalamaya karar verip boş araziye çıkabilmesi için neredeyse bir ay zaman geçmesi gerekti. Bunu ona yaptıran kızışma dönemine girmiş olmasıydı. (Bu erkek köpeklerdeki kızışma meselesi benimle tartışıldı ve bununla ilgili bir polemige girmek istemiyorum. Benim, köpeğimde “kızışma” diye adlandırdığım şeyin etraftaki herhangi bir dişi köpeğin gerçek anlamda kızışmasına verdiği bir cevap olması mümkün. Fakat ne olursa olsun bu, erkek köpeğin davranışlarında radikal bir değişikliği beraberinde getiriyor.)

Sonradan farkına vardığım üzere o dönemlerde karakteri sürekli değişiyor. Normalden daha coşkulu, manik, agresif ve dürtüsel bir hâl alıyor. Böylece, bir akşamüstü, bu dünyadaki en kolay işmiş gibi tel örgünün öte yanına geçti. Bir süre kim bilir kaç gizli saklı –bir köpek için sırf koklayarak açığa çıkacak ama insanlar için meydana gelirken görmedilerse sonsuza dek gizli kalacak– hikâyeyi keşfederek, gerçek bir profesyonel gibi derin bir ilgi ve keyifle kendini boş araziye koklamaya verdi. Köpeğin kokuları yorumlayabildiğinden ve onları, kendilerini yaratan olayların derin bilgisine tercüme edebildiğinden eminim. Biz insanlar, örneğin uzun zamandır kapalı bir çekmeceyi açınca, bir giysinin kumaşına yapışmış eskiden kalma parfüm partiküllerinin aromasının şöyle bir farkına varmak gibi çok ilkel çağrışımlarla sınırlıyız; koku, hafızamızı uyabilir ama bize yeni hiçbir bilgi vermez.

Şu günlerde köpeği evden koşarak arkaya çıkıp, koku alma duyusuyla birkaç dakika önce kediyle birlikte başrolünde olduğumuz bir hikâyeyi baştan sona yeniden canlandırırken gördüm: kedinin karo zeminde yürürken bacaklarıma sürtünerek peşimden gelişi; kediyle birlikte gerisingeri dönüp eve girişim; birkaç parça etle tekrar dışarı çıkışım ve kedinin onları kapının yanında yavaş yavaş çiğneyişi. Köpek bizim bu hareketlerimizin tümünü doğru sıralamayla ve şaşmaz bir kesinlikle izledi ve yüzündeki ifadeden görebildiğim kadarıyla bunlardan kendince sonuçlar çıkardı.

Ama kediye tanıtmakta aceleci davranıyorum. Öncelikle köpeğin ilk kez –en azından bağımsız olarak– dış dünyaya açılma evresini anlatmalıydım. Bundan önce nadiren de olsa onu zinciriyle –kulübesi evin arka tarafındayken onu geceleri avluda bağladığımız zincir– otomobile bindirip plaja götürdükleri de oluyordu.

Şu ana dek yazdıklarımın tümünü bir çırpıda okuyup bitirdim; bu da birçok duygunun ve çağrışımın ortaya çıkmasına sebep oldu; o kadar ki şimdi kendimi yine tıkanmış, nereye gideceğimi bilmediğim bir yol ayrımında gibi hissediyorum. Gerçi gideceğim herhangi bir yönün az çok diğerleriyle aynı olduğunu biliyorum zira başlangıçtaki hedefim hâlâ aynı: Görünürde içi boş olan dis-kurun ardındaki gizli içeriği yakalamak. Bunun için acelem yok ya da en azından olmamalı. Fakat her geçen gün kaygımın arttığını hissedebiliyorum, hatta bunu her gün içtiğim sigara miktarını gösteren bir grafik çizip ondaki eğri vasıtasıyla da anlatabilirim. Kaygımın kökeninde muhtemelen, zamanın yetersiz oluşu yatıyor. Yaşamımın bu safhasında zamanın neden yetmediğini kendime soracak olursam iki sebeple diye yanıtlamam gerek: birincisi faz-lasıyla sorumluluk üstlenmiş olmam (bununla birlikte hayatıma aynı miktarda dikkat dağıtıcı unsur kattığımı da eklemek gerek); diğeri, ihtiyarladıkça bedenimin daha talepkâr olması (ve paradok-sal olarak, daha fazla sorumluluk almamı gerektiren de yaşanan bedenimin talepkârlığı).

Çünkü bedenime sağlam olduğu, onu nice mahrumiyete ve çabaya zorlayabildiğim zamanlara nazaran daha çok özen göster-meliyim; bunun da bir maliyeti var ve para kazanmak için bazı sözler vermek kaçınılmaz; bu sözler zamanı yiyip bitiriyor. Fakat başka nedenlerle –mesela aşk– de sözler veriyorum.

Bir süredir gayretle çabaladığım şey, azıcık boş zaman birik-tirebilmek için birikmiş işlerin hakkından olabildiğince çabuk gelmek. Fakat şu sıralar bunun yanlış bir strateji, bir illüzyonun meyvesi olduğunu fark ettim. Arabayı öküzü önüne koşuyorum.

İnsan daha fazla şey yaparak boş zamana ulaşamaz zira her eylem yeni bir eylemi tetikler ve insan farkına bile varamadan, kendini sonu gelmez günlük küçük baskılar ağına dolanmış hâlde bulur. Yapılması gereken, eylemin vazgeçilmez olanını olmayanından ayıran bir çizgi çekmek ve sadece vazgeçilmez olanların mutlak asgarisiyle yetinmek.

Fakat nedenini tam olarak anlayamasam da bu da bende endişeye neden oluyor. Şu an aklıma geldi de, belki de çizginin vazgeçilmez olmayanlar tarafındakiler de bizzat vazgeçilmezdir fakat sadece daha derin ve daha az mantıklı bir seviyede böyledirler. Şimdi benim diskurum da karmaşıklaştı işte ve bu da yetmezmiş gibi Alicia bazı işlerini halledip geri döndü ve bana önemli bir şeyler söylemek için yanıma geldi. Belki böylesi daha iyidir; belki bu şekilde sekteye uğratılmak beni diskurun karmaşasından uzaklaştırır.

Alıştırmalar

4 Aralık

Yapılması gereken diğer acil işlerin psikolojik baskısına rağmen bu alıştırmaya öncelik vermeye zorluyorum kendimi. Aslına bakılacak olursa, bu alıştırmalara şimdiye kadar gösterdiğimden daha büyük bir dikkat ve özen göstermem bile başlı başına acil, verimli şeyleri her şeyin üstünde tutmak demek. Özünde bu, büyük bir isyan ânında kimliğimi ve prensiplerimi kurtarma savaşı. Kendimi anafora kapılmaktan sakınmam gerek. Eğer yanılmıyorsam bu anafor yeni evin anahtarlarının teslim edilmesiyle başladı ya da

belki daha da önce, ev aramaya ve oturduğumuz evi satın almaya karar verdiğimiz anda. Fakat önceleri pek de şiddetli olmayan bir hava akımıyken, anahtarları almamızla birlikte her şeyi kasıp kavuran anafora dönüştü. Sanırım bunu yaratan Alicia ve benim gibi neredeyse zıt iki farklı kişiliğin etkileşimi. Benim karakterim beni işleri şu ya da bu değil belli bir biçimde yapmaya zorluyor, buna imkân sağlıyor. Benim eylemlere yaklaşımında bir nevi Zen var; işler gerçekleştirilmeye hazır olduklarında yapılmalı ve içimden çıkan bir şey bana hazır olduklarını söylemeli. Sanırım her şeyin gizemli dışsal nedenlerden ve/veya uzun, aynı derecede içsel olan bir hazırlık sürecini izleyen içsel bir olaydan kaynaklanan uygun bir zamanı var: Bir an geliyor insan kaçınılmaz bir şekilde, işlerin nasıl yapılması gerektiğini görüyor, hissediyor, algılıyor, biliyor ve tam o anda onları yapma gücü de ortaya çıkıyor. Fakat Alicia tam zıt bir yaklaşıma sahip ki ben buna “işlere saygısızlık” derim. O, işlerin salt irade gücüyle, koşullardan (dışsal veya içsel) bağımsız yapılması gerektiğine inanıyor.

(ikinci kâğıt)

Misafirimi beklerken konu hakkında düşünmeye devam ediyorum. Ona daha karmaşık işlerle uğraşırken yakalanmak istemiyorum zira onların yarıda kesilmesi çok daha sinir bozucu olur.

Hiç kuşkusuz Alicia’nın yöntemi benimkinden çok daha etkili. İmkânsız olan şeyleri görünürde bu kadar kolay çözmesini sık sık kıskanıyorum. Fakat hayatımın benzer bir yöntem geliştirip etkili bir şekilde harekete geçtiğim zamanlarında gördüm ki bu pratik verimliliğin yüksek bir manevi bedeli var.

...(dikkatin dağılışı)...

Etkili yaklaşım, aklın pratik kısmını aşırı gelişmeye zorlayarak, benliğin bir tür militerleştirmesine sebep oluyor. Sorunlar işbirliği yapılacak arkadaşlar değil, karşı karşıya gelinecek (ve sonunda da yok edilecek) düşmanlar hâline geliyor. Bu tarz dahilinde sorunlarla doğrudan yüzleşiliyor ve çözümler soruna doğal biçimde uyacak şekilde değil, o anda “bana göre” en çabuk, en ekonomik ve uygun görünen biçimde çözülüyor. Soruna karşı saygıda bir kusur var; bir ağaca budayarak geometrik bir şekil verilmesinde gösterilen saygısızlık gibi.

Bu tutum hem ruha iyi gelmez, hem de uzun vadede gerçekten etkin değil. Düğümü sabırla çözmek yerine ipi kesiyoruz; sonra da o ipi bir daha kullanamıyoruz. Pratik tarz, Zen yaklaşımının tüylerini diken diken ediyor olabilir ya da tam tersi. Dolayısıyla Alicia ile her daim birbirimizi karşılıklı olarak kızdırma hâlindeyiz. İşler bir şekilde halloluyor ama ikimizin de işlerin nasıl yapılması lazım geldiğine dair kesin bir fikri olmuyor. Alicia bir an önce taşınmamız gerek diye düşünüyor, ben mümkün olan en iyi şartlarda taşınmamız gerektiğini düşünüyorum, anaforu bu çelişki yaratıyor.

Diskur

4 Aralık

Arjantin'de yaşanan bir başka heyecan fırtınası arapsaçına dönen diskurdan kurtulmamı sağladı. O kadar uzak olmasa da ülke dışında olduğumdan bu sefer televizyondan izleyebildim. Hipnotize

olmuş bir şekilde saatlerce ekran karşısında oturup, bildiğim ve sevdiğim manzaraların içinden tankların geçişini, çeşitli kalibrelerdeki silahların ateşlenmesini izledim.

Diskur özünde değişmedi ama bir süreliğine ortadan kayboldu. Bugün sıfır noktasındayım; bir an gelip yüzde sekse-ni Montevideo’lu olan hayatımı atomlarına ayıran o “kontrollü psikoz”u incelemeye cesaret etmem gerektiğini ancak hayal meyal hatırlarken, duygusal hafızamdan gayet etkili bir biçimde sildiğim Buenos Aires’te yaşanmış o dört yıla ilgili daha yeni, keşfedilecek, daha kontrolsüz bir başka psikoz olduğunu da hayal meyal hissediyorum. Bana yüzde kaç kalacak?

* * *

Her zamanki gibi yine sekteye uğratıldım. Ama bu seferki anlamlı bir sekteye uğratma; diskurun yokluğunda kendi diskurumun akı-nı. Alica köpeği sürüye sürüye homurdanarak eve giriyor. Köpeği “cezalandırarak” iç avluda bırakıyor; siniri tepesinde bir hâlde bana köpeğin az önce bir kuşu öldürüşünü anlatıyor.

Alıştırmalar

5 Aralık

Ben aklımı kaçırmamak ve anaforun içinde olabildiğince ayakta kalmak için ne kadar çabalarsam Alicia da anaforun yoğunluğunu artırmak için o derece inat ediyor. Her yönden saldırıyor.

Bir ev satın almaya karar verdi ve gücünün yeteceğinden çok daha pahalı bir ev seçti. Ben de borcu ödemeye yardımcı olmak için dolar karşılığı çalıştığım bulmaca hazırlama işine zincirlenmiş buldum kendimi. Bu zaman zarfında, az çok tahmin edileceği gibi, işim giderek daha karmaşık bir hâl aldı zira bazı materyallerin önceden hazırlanması gerekiyordu ve çalıştığım bazı insanlar da Ocak ayı olduğundan tatildeydi. Aslında bugünlerde işlerim iyice karışık, başka işlerden daha iyi para ödediği için bir gazeteye makaleler yazıyorum. Bu da yetmezmiş gibi birkaç kitabımın yayınlanacağı kesinleşti. Bir de kâr getirecek değil de, edebi bir şey yazmak istiyorum. Ama işin aslı bunların hiçbirisi yeterli görünmüyor. Alicia sadece bu pahalı evi (itiraf etmeliyim ki benim onayım) seçmekle kalmıyor, bir de bir an an önce –yıl sonu gelmeden– oraya taşınmak istiyor. Bu da onun için yeterli değil çünkü taşınmadan önce evde yapılmasını istediği, başımıza bir dolu iş çıkaracak bir sürü isteği var. Hepsinin sorumluluğunu bana yükleyip beni de bunun bana ne kadar güvendiğinin bir göstergesi olduğuna inandırmaya çalışıyor. İşleri kendi bildiğim usulde yapmaya kalktığımda ise boş zaman harcadığımı düşünerek işi kendisi ele alıyor. Sonra işin içinden çıkmak için “yardım istiyor” ve ben kendimi her defasında daha da berbat, tıkanmış ve işe yaramaz hissediyorum ve hiçbir şeyin çözüme ulaşmadığı bir dağınıklık içinde işler birikmeye, zaman geçmeye devam ediyor. Psikolojik yapıyı korumaya çalışarak gitgide daha katı ve otoriter oluyorum. Ama anaför büyüyor ve beni sürüklüyor.

Diskur

5 Aralık

Son yıllarda sistematik olarak, ne zaman birkaç gün önce yazmaya başladığım gibi bir şey yazmaya koyulsam bunun kuşlarla ilgili olduğuna şahit oluyorum. Bu, iki kere Buenos Aires'te ve geçen yıl burada Colonia'da bir hikâyeye (daha sonra hikâyeyi bitirip sobada yaktım) başladığımda oldu. Ve geçenlerde ben tam köpek hikâyesinden uzaklaşmışken dramatik bir şekilde köpeğin ağzında bir kuş çıktı ortaya. Böyle şeyler sersemleticidir ve özellikle sembolik yükleri nedeniyle kafamı karıştırıyorlar. Koşullar birdenbire beni kaçınmaya çalıştığım, kendimi olgunlaşmış hissetmediğim bir konunun orta yerine yerleştiriyormuş gibi.

Bunu yazmaya başladığımda fikir, mevcut anlatı biçimini öne çıkarmak ve yol aldıkça onun içeriğini ele vermesini beklemektir. Ama şimdi öyle görünüyor ki bir kez daha sadece yazmaya koyulduğumda, makinenin tuşlarına vuran beceriksiz parmaklarımla gizli bir mekanizmaya denk geldim, şeylerin gizli bir işleyişine onaysız bir giriş yapmış oldum. Bu bilmediğim mekanizmanın içine hapsolmuş gibiyim; görünüşte özel, kişisel ve masum eyleminin beni güçlü ve tehlikeli bir dünya ile temasa geçirmiş olması büyümlü bir korkuya neden oluyor. Bu dünya öyle bir yer ki onu kontrol edemiyor, sadece orada olduğunu belli belirsiz hissedebiliyorum.

Duygusal yükünden kurtulmayı başaramadığım o geçmiş, bilinçaltımın gizli kalmış kıvrımlarında baskı yapmaya devam ediyor. Diğer yandan, dışsal gerçekliğim yapmak istemediğim pek çok şeyi yapmam, çalışmam, harekete geçmem için bastırdıkça

bastırıyor. Hep bana hep bana diyen doymak bilmez iki kocaman ağza benzeyen iki dünya arasına sıkışıp kaldım ve o ağızların birine epeydir gerektiği gibi dikkat edemiyorum ve onunla yeteri kadar ilgilenilmediğinde her şeyi yiyip yutmak istiyor. Sağlam durup önceliklerimi belirlemeliyim: Sanırım öncelik iç benlik, derinden gelen çağrı, donmuş ve belki de yarı yarıya çürümüş duyguların harekete geçirilmesi olmalı. Ama bununla yüzleşmeye korkuyorum, nasıl yapacağımı bilmiyorum, durup içime dikkatlice bakmak için yeterli zamanım yok ve bu gölgeler, gizli saklı şeyler ve eski acılarla dolu bu dünyada uzun zaman geçirerek kaybolmaktan korkuyorum.

Alıştırmalar

6 Aralık

Bu satırları yazan, yeni BEN'in embriyosu. Dün gece banyo yapmak için soyunduğumda, banyodaki küçük aynada kendimi gördüm ve gördüklerimden hiç memnun kalmadım. “Bu bedenden nefret ediyorum,” diye düşündüm. Sonra bu deforme, şişko bedenden şişko ve deforme olduğu için değil, bu kadar zamandır ondan nefret ederek onu kaçınılmaz olarak buna dönüştürdüğüm için nefret ettiğimi fark ettim. Nefret ederek bedenime asla zevkime göre şekil veremeyeceğimi anladım ve düşündüm ki bu fiziksel canavarlığın, psikolojik olarak canavarlaşmanın tamı tamına bir ifadesi olsa gerek. “Bedenimi ve ruhumu yeniden biçimlendirmeliyim,” diye düşündüm sonrasında.

Bu sabah uyandığımda bu düşünce çizgisini unutmamış, hat-
ta ondan ayrılmamıştım. Ve çok net olmamakla birlikte altında
yatan tavrın gayet net olduğu bir çözüme ulaştım.

Genel düşünce çizgisi şu: 1) Dışarıda olup bitene fazla odak-
lanmış durumdayım; kendimle tüm bağlantımı kaybediyorum;
2) Aklıma ve bedenime uzun, hem de oldukça uzun süredir eziyet
edip duruyorum (“afyonum patlasın diye” canım çekmese dahi
günün ilk sigarasını içmek, acıkmadan sırf alışkanlıktan kahval-
tı etmek vs. “Acıktığımda yemem, uykum geldiğinde uyumam”
gerek); 3) Yapmak zorunda olduğum her şey belirsiz bir geleceğe
dek ertelenebilir; bir an bile erteleyemeyeceğim şey kendime iyi
davranmak.

Genel çizgi bu, daha da geliştirebilmeyi umut ediyorum. Epey
Zen, epey endişe karşıtı bir tutum. Ancak kolay olmayacak, çünkü
şeytan ara sıra sevdiğim biriyle işbirliği yapıyor. Karşı durabile-
ceğimi umuyorum.

7 Aralık

Beden algısı konusu bende çok eski bir mesele; üç yaşımdan sekiz
ya da dokuz yaşıma kadar yatağa mahkûm olduğumdan kendimi
bedenimden ayırıp zihnimde yaşamayı öğrendim. Durum başka
kazalarla daha da karmaşık bir hâl aldı ve ben de kendimi uzun
süreler boyunca “zihnimde yaşar” buldum. Böyle zamanlarda be-
denim sanki sadece ağrıdığında var oluyor ve öyleyken bile ağrıdan
kaçmak için birçok numaram var. Örneğin dün gece olduğu gibi
uzun süre okumaya daldığımda, kitabı bitirene dek her yanımın
ağrıdığını ve tutulduğunu hissetmiyorum. O zaman da kendimi

suçluyorum: Saat geç olduğu için, ertesi gün uykulu ve ağrılar içinde olacağım için. Gözlerim yorgunluktan sulanıyor ve giderek daha zor görüyorum ve hepsinden de öte biliyorum ki değişme iradesini kendimde bulamadığım için belli bir trans hâline girmişim. İşleri düzeltmek için çok mu geç gerçekten? Şu anda, içsel kaynaklarım da kıt diye düşünüyorum; şu meşhur “motivasyon” dan bir parça iyi gelirdi ama ne yazık ki içimde ondan bulamıyorum hiç, başka bir yerden gelmesini beklemeninse bir anlamı yok.

8 Aralık

Bugün bir gazetede “90’ların rahatsızlığı” kronik yorgunluk sendromu (KYS) hakkında bir haber okudum. Tüm belirtileri değilse de bazıları bende var. Sendromun bir tür virüsle ilişkili olduğu düşünülüyor, öyle mi bilemem fakat kronik yorgunluğumun haberde tarif edilen KYS ile tereddüde yer bırakmayacak biçimde benzerlikler gösterdiğini fark ettim; özellikle de psikolojik anlamda onu sıradan depresyondan ayıran özellikler konusunda (örneğin, yataktan kalkar kalkmaz ve hatta daha uyanır uyanmaz burun buruna gelinen hâlsizlik yüzünden yapmak istediklerini yapamamak). Henüz çok yeni keşfedildiği için teşhis üzerinde ince bir ayar yapmam imkânsız; kendimi depresyondaymışım gibi tedavi etmeyi sürdürmeliyim. Dün antidepresan almaya başladım. Henüz bir sonuç almadım, almayı da beklemiyorum çünkü hissedilebilir etkilerin ortaya çıkmasının birkaç gün aldığını biliyorum. Gerçek şu ki bu ezilmişlik hâline bir kerede toptan kurtulmak istedim. Belki ilacın yardımı olur ama şu an net bir gelecek görmüyorum, hatta kabul edilebilir bir şimdiki zamana ait anlar bile yok.

Rahatsızlığım her ne olursa olsun, Alicia'nın hiperaktivitesinden ya da yokluğundan kaynaklanmasa da bunlar yüzünden kötülüyor. Giderek daha uzun süreler ortadan kayboluyor (ilişkimizdeki yokluğunu, zamanını arada boşluk bırakmadan doldurma biçimini, gereksiz biçimde evde olmaması dahil yokluğunu kastediyorum). Her şey sürekli erteleniyor ve “birlikte yaşamaya” başlayacağımız gün bir türlü gelmiyor.

9 Aralık

Hâlâ ilacın etkisini göstermesini bekliyorum; şu ana kadar herhangi bir etkisi olduysa bile tamamen olumsuzdu. Kendimi hiç iyi hissetmiyorum, hatta belirtilerim, şikâyetlerim giderek vahimleşti. İlerleyen günlerde nasıl gelişmeler olacak göreceğiz ama hâlâ bu meselede koşulların çok büyük bir rolü olduğunu ve kendi üzerimde tek yönlü bir çabadan fazla bir şey beklemem gerektiğini düşünüyorum. Zehirli suya batmak gibi bir şey bu. Ortamım değişmezse durumumu aşmak için gereken formülü bulabilmem güç. Niye böyle oluyor bilmiyorum. Belki de aramızda göremediğimiz ya da görmek istemediğimiz bir kan uyuşmazlığı var. Ama olay şu ki zaman geçiyor ve işler çözülmekten ya da uzlaşmaya varmaktan giderek uzaklaşarak daha da karışıyor, aşırı uçlara varıyor. Yeni satın alınan ev, evde yapmamız gereken düzenlemeler, yaklaşan taşınma, ortamı daha da geriyor. Yine de her şey öznel: Kimsenin bize dışarıdan bir tarih dayattığı yok. Taşınma öncesi atılacak adımların ritmini dayatan Alicia ve onun peşinden gitmeye nefesim yetmiyor. Ben hâlâ eve zihnen “yerleşmeyi” ve oradaki ideal işleyişi tasarlamayı beceremedim. Bana göre bu olmazsa olmaz koşul

ama Şu sıralar bunu gerçekleŐtirebilir miyim bilmiyorum, çünkü her Şey hareket hâlinde, çünkü Alicia dizginleri ele aldı, çünkü ev benim (ya da başka birinin) “mesken edinmediği” hâllere giriyor, çünkü tüm bunlar empoze ediliyor; tıpkı burada, bu evde olduğu gibi, bana etraflıca inceleme fırsatım olmayan ritüeller ve yaşam Őekilleri dayatılıyor. Yaptığımız Şeyleri gerçek bir ihtiyaçtan ötürü yapmıyoruz, *ihitiya* yok. Bunları yapıyoruz çünkü bizi doğaüstü bir güç gibi etkisi altına alan bir örüntü, soyut bir form var.

10 Aralık

Şu hâlimle nasıl güzel bir elyazım olmasını bekleyebiliyorum, bilmiyorum. Sorun değil, yine de devam ediyorum, disiplinden; çok fazla disiplin gerektirmemesi koŐuluyla elbette. Fakat Şimdi doğru dürüst bir daha deneyelim. Güzel, yazım giderek düzeliyor. Böyle devam etmeye çalıŐalım. Güzel. (Nasıl yapılıyordu G?) G G G G G G. Hayır, hiç ikna olmadım. G G G. Güzel, bugün elimden gelenin en iyisi bu. Bedenim haŐat olmuş gibi hissediyorum, bir düzine insan azmanı futbol holiganından sopa yemiŐ gibiyim. Aklım da karman orman. Zaman gelip geçiyor ve hiçbir Şey hallolmuyor. Hayatta kalma stratejileri geliştirmekten yorgun düŐtüm, yaşamak istemediğim bir hayat tarzıyla evliyim (neredeyse gerçekten evli, bilinaltım kelimelerle pek güzel oynuyor). Her Şey asimptotik Şekilde iŐliyor, bilim ve gerçeklik gibi, birbirine yaklaşan ama asla tam olarak buluŐmayan iki Şey. EĞri gitgide düz bir çizgiye yaklaŐıyor ama “değmiyor”

Sanırım antidepresanlar etki göstermeye başladı; en azından yan etkileri. Asıl etkilerine gelince, onlar öğlen gördüğüm rüyaylarla ilgili olabilir.

Doktor NN ile birlikte bir binada yürüyorduk ve bana o esnada bir odadan çıkıp merdivenlerden inen koyu tenli, yabancı görünüşlü, sıska birini gösterip adamın iki yıldır (ya da yirmi) gözlem altında (hasta ya da tutuklu) olduğunu söylüyordu. Daha sonra bu sahneyi hatırlamıştım zira aklıma piyangoda paramı 200 numaraya yatırmak gelmişti ve radyoda büyük bir coşkuyla ikramiyenin o sayıya çıktığını duyuruyorlardı. Ben de aslında piyango oynamadığım hâlde hayrete düşmüştüm. Bu anektodu çeşitli kereler farklı farklı insanlara anlatmak istedim ama hikâyeyi detaya boğup aşırı uzun hâl e getiriyordum ve kimse sonuna kadar anlatmama fırsat vermiyordu; başka şeylerden söz ederek sözümü kesiyorlardı ben de sinir oluyor, öfkeleniyordum. Lafı bir türlü kısa kesip hikâyenin özünü anlatamadığım için kendime de kızıyordum. Anlatmayı ne zaman denesem hikâyenin etrafında dolanıp duruyor, detaylarda kayboluyordum.

(ikinci sayfa)

Rüyanın bir başka kısmı bir pazarda geçiyor; bir kasap arıyorum. Sonra bir parça et seçiyorum ama nedendir bilinmez, o anda satın almıyor ve onu tavandan sarkan çengele geri asmaya çalışıyorum. Hemen yandaki bir başka kasap tezgâhından bir çalışan bana yardım etmeyi teklif ediyor ama ben yardıma ihtiyacım olmadığını söylüyorum. Fakat ne zaman eti kancaya geçirmek istesem, kan-

canın ucu geri kaçıyor, onu kısmen saran paçavra gibi bir şeyin içinde kalıyor ve bir türlü asamıyorum eti.

Sonra, pazardaki bir kafeteryada çalışan genç bir kızın gönderdiği biri geliyor; sözde, ben bu kızdan randevu istemişim; kız da çarşı kapanıp işi bittiğinde beni beklediğini söylüyormuş. Ulağa aptal bir kibirle konuşuyor ve ondan kıza şansını kaybettiğini söylemesini istiyorum.

Rüyanın bir başka yerinde, kendimi tuhaf, yüksek bir otomobilin, belki de bir traktörün bulunduğu bir yerde buluyorum. Aracın alçak yerinde toprakların ve bitkilerin taşındığı bir düzlük var ve orada dev tekerleklerin arasında küçük bir kız. Ailesi üst kısımda seyahat ediyor ve kızcağızı pek göremiyor. Ben kızın tehlikede olduğunu görüyor ve endişeyle “Ailesi onun büyüdüğünün ve oradan oraya kıpırdadığının farkında değil. Onu böyle taşımak o çok küçükken, bir yere kıpırdayamazken işe yararmış olabilir ama artık güvenli değil,” diye düşünüyorum.

(üçüncü sayfa)

Pazarın zemininde ağaç gövdesi gibi bir şey vardı ve orada, o gövde içinde bir aile yaşıyor (bir insan ya da belki bir satir ailesi; sonra bir ara, X ailesi ile dost oluyoruz). Her neyse, aile ağacın gövdesine, çaprazlamasına dolanmış yuvarlak, siyah lastik şeritlerle bağlanmış. Yaklaşınca o şeritlere dolanmış, aynı onlara benzeyen bir engerek yılanı olduğunu farkediyorum. O zaman (işe yarayanları) şeritleri (tehlikeli) yilandan ayırmaya çalışıyor, bu sırada ağaçtan kabuk parçaları koparıyorum ama yılan korkusuyla işi yarım bırakıyorum. Ben kabukla (bazen çarşaf, bazen soyut, madde olmayan bir şey) uğraşırken yılan uyanıyor ve aramızda konuşuyoruz.

O konuşmada bir meydan okuma var ve yılan kurda dönüşüyor. Kendimi yan odadan aldığım ve silah olarak kullandığım bıçakla onunla düelloya tutuşmuş buluyorum.

Kurdun üzerinde kıyafetler var. Hedeflemem gereken göğsüne bakıyor ve üzerinde benimkinin aynı bir gömlek olduğunu görüyorum. İlk hamleyi benim yapmama izin veriyor ve göğsünü bıçağıma açıyor. Bölmelerinde çeşit çeşit bıçak olan, üst üste duran ahşap valizlerim var. Birini seçiyor ve kurdun kalbine saplıyorum.

(dördüncü sayfa)

(Hayalimde yeniden canlandırdığımda kurdun sağ tarafına nişan aldığımı görüyorum; aynada benim sol yanıma karşılık geliyor ve bu detay çok anlamlı geliyor bana.)

Ama yanlış bıçak seçmişim; bıçak kâğıt gibi bükülüyor ve kurt kahkahalarla gülüyor. Başka bir bıçak alıyorum, yine aynısı oluyor. İş bitirecek bıçağın valizin bölmelerinden birinde olduğunu biliyorum ama bir şey onu kullanmamı engelliyor. Aslında kimseyi öldürmek istemiyorum; bıçağın eti yardığını hissetmek, kan görmek istemiyorum. Kurdun göğsü güç ve erkeklik saçıyor. Kendimi çok küçük ve güçsüz hissediyorum ve asla erişemeyeceğim o gücü, o erilliği kıskanıyorum. Sonunda teslim oluyorum. Kurda, bir mektup yazmama izin vermesini, sonrasında beni öldürebileceğini söylüyorum. (Nasıl bir mektup yazmak istediğime dair hiç fikrim yok.) Kurt memnun görünüyor ve teklifimi kabul ediyor ama hemen ardından, bana tüm bunların çok saçma olduğunu ve kimsenin beni öldürmesine izin vermemem gerektiğini söyleyen ve belli ki burada otorite sahibi olan, yuvarlak gözlüklü, gök mavisi elbiseli bir kadına dönüşüyor. Kurt artık ortalarda görünmüyor

ve tehlikenin ortadan kalktığını düşünerek kendimi ferahlamış hissetsem de bir yandan korkaklığımdan ötürü, öldürmektense öldürülmeyi tercih ettiğim için utanç duyuyorum.

13 Aralık

Dün alıştırmaya yapmaya zamanım olmadı, önceki gün yaptıklarım da tam olarak kaligrafi çalışması değil, birkaç sayfa rüya anlatısından ibaret. Elyazımın anlaşılır olduğunu duyunca sevindim, halbuki harfleri çizerken, tıpkı şu an olduğu gibi en ufak bir özen göstermemiştim. Bu da demek oluyor ki bu alıştırmaya pratiği meyesini veriyor. Her neyse, dün başka bir rüya gördüm: Şimdi onun hakkında yazacak ve bunu yaparken de elyazıma aldırmayacağım.

Koca bir küvetteydim –büyük bir yüzme havuzu gibi ama daha dar ve epey uzun–, sabunlu su dolu olduğundan sabun suyu bulandırıyor ve kimse çıplak olduğumu göremiyordu. Kız arkadaşım M. de benimleydi (görünmese de onun da tamamen çıplak olduğunu biliyordum; suyun üstünde sadece başı görünüyordu). İkimiz de neşe içinde yüzüyorduk ve sahneye hafif bir erotizm hâkimdi. Fakat sonra küvetteki su seviyesinin azaldığını fark ediyorum; şimdi öncekinden çok daha az su var. Tıpanın olduğu yere doğru gidiyorum, M. de orada ve tıpayla bir şeyler yapmaya çalışıyor. “Bu tıpa kaçırıyor,” diyor düzeltmeye çalışırken. Ama yaptığı şey onu daha da gevşetiyor ve su çabucak akıp giderken vücutlarımızın daha az yeri görünsün diye eğilip bükülüyor ve “edep yerlerimizi” ellerimiz ve kollarımızla örtmeye çalışıyoruz. O yumuşak erotizm yok oluyor ve olup bitenler yüzünden açık bir endişe ortaya çıkıyor ama bu aynı zamanda bizi eğlendiriyor ve gülmeye başlıyo-

ruz. K vetin dışında başka kadınlar var, örtünmek için bir şeyler getirmelerini istiyoruz. K vet kırların ortasında.

14 Aralık

Dün gece suyla ilgili bir başka rüya gördüm. Bu kez nehir ya da deniz kıyısında kapalı bir koy vardı. Sağ tarafta ahşap bir köprü ya da iskele uzanıyor ve suyun üstünden bir yerlere bağlanıyordu. Suyun üzerinde yüzen ya da beton kazıklar gibi sudan fırlayan tahtalar vardı. Birçok kez, her defasında daha uzun süreler olmak üzere oraya yüzüyor ve kendimi iyi hissediyordum oysa havada Stalin'in iktidara gelmiş olmasından kaynaklı bir politik gerilim vardı. Henüz habis bir figür olduğu açıkça ortaya çıkmamıştı ama yine de ondan iyi bir şey beklenmeyeceğinin farkındaydım. Fakat buna rağmen bir çeşit dokunulmazlığım varmış gibi korkusuzdum. Hatta turiste benzeyen (belki ben de turisttim) insanlara o ülkeden ayrılmaya çalışmalarını söylüyor ama bir yandan da sakın sakın yüzmeyi sürdürüyordum.

Bir başka açıdan bakarsak (ve şimdi yazıya dikkat etmeye başlama zamanı) bugün Alicia ile olan ilişkimdeki yeni bir dönemin ilk günü,  nk  cuma günlerini tamamen bize, bizim iletişimimize ve özel hayatımıza ayırmaya karar verdik. Gerçi “gün” dediğime bakmayın, aslında tahmin ettiğim üzere aşağı yukarı bir saatten ibaretti. Alicia bunun yeni bir şey olduğunu ve bazı ayrıntıları düzenlemesi (ya da onun deyişiyle “tekerleklerin azıcık yağlanması”; bence çok fazla yağa ihtiya ı var) gerektiğini söylüyor. Panaroma elbette değişmiyor, geçici olan hep aslolanın yerine geçiyor, hep k  k  anlamsız aptallıkların yürürlüğü altındayız, hayatın geçip

gitmesine izin veriyor, hayatı yaşamayı başkalarına bırakıyoruz. Gidip antidepresanımı alayım.

15 Aralık

Hayat böyle işte. Daha fazla ne söyleyebilirim bilmiyorum. Hayat böyle işte. (Aklıma Saul Bellow'un bir romanının adı geldi: *Boşlukta Sallanan Adam*. Ben de boşlukta sallanıyorum bir şekilde ama ayaklarım yere değmeyecek şekilde değil, daha çok “üç nokta” gibi. Bir duraklama, belirsizlik, bir kelimenin sonuna varıp onu takip edecek doğru kelimeyi bulamamak. “Parantez İçindeki Adam” da denebilir, gerçi ben daha çok ilk parantezden sonraki adam olurum, ikincinin nerede olduğunu soran. Geçici bir acil durum safhası ama yine de zamana yayıldıkça yayılan, bir türlü doğru dürüst tanımlanamayan. Bu bir otele iki üç günlüğüne gidip orada aylarca, yıllarca kalmak, bu süre boyunca bir çantayla ya da valizle yaşayıp “bir yere yerleşene kadar” hiçbir şeyi çözmeye yanaşmamak gibi.)

Bu durum iki iradenin, Alicia ve benimkinin çarpışmasından kaynaklanıyor gibi görünüyor. Eğer ben tek başıma yaşıyor olsaydım parantez çok daha kısa olurdu. Ama Alicia'yı beklemeliyim; hiç gelmeyeceğini bile bile bu noktada onu beklemek büyük aptallık gibi görünse bile. Belki de bu sefer ne üçkâğıtlar icat edecek diye merak ettiğimden yapıyorum bunu fakat gerçek şu ki kendimi sonsuz kere ertelememin hiçbir mazereti yok; tembellik dışında, aptallık dışında, kayıtsızlık dışında (“ilgisizce bakmak” anlamına gelen Latince *neglegentia*’dan türeme kelime) (ilgi-siz de şeyleri birbirinden ayırt edememektir; olumsuz anlamda değer ölçütlerini kasteder). (Bu yüzden, kendime ilgisizce bakıyorum; bende olana

değer vermiyorum, kendi gözümde değersizleşmiş durumdayım.) Bundan nasıl kurtulacağım? Güzel yazının bana yardım etmesini umuyorum, zira tanrılar beni unuttu.

Diskur

15 Aralık

Bugün köpek konusu kendini güçlü bir biçimde yeniden dayattı; çünkü köpeğin kaybolduğu ortaya çıktı. En azından dün gece kayıptı; bu sabah geri dönüp tekrar dışarı çıktıysa da farkında değilim çünkü öğleden sonraya kadar uyumuşum. Öyle ya da böyle endişelenmekten geri duramıyor, yokluğunu yakıcı bir boşluk gibi hissediyorum. Köpek o açıklığı genişleteli ve sokaklarda gezme-yi öğreneli neredeyse bir yıl olmasına rağmen bu şekilde ortadan kaybolması tuhaf. Daha önce de geciktiği ve gece çökünce geri döndüğü olurdu ama şimdiki gibi göz göre göre yok olduğunu hiç hatırlamıyorum. Dahası, yeni taşınacağımız evde köpek için kalacak doğru dürüst bir yer olmadığı için çareler arıyoruz. Örneğin onu, kalacak yer temin edebilecek, uzakta, tercihen kırsalda yaşayan birine verebiliriz. Bu noktada birtakım açmazlarla karşı karşıyayız çünkü köpek aileden biri gibi ve ondan vazgeçmek hepimiz için, demek istediğim hem köpek hem de bizim için zor olacak. Ama şu anda ortadan yok olması sorunu çözmiyor, sadece kendimizi daha da suçlu hissetmemize sebep oluyor.

O açıklığı kendi imkânlarıyla büyütüp boş arsaya çıktığı gün, deliğin iki yönde de işe yarayıp yaramadığını denemek için birkaç

dakika içinde geri dönmüş, hemen ardından yine çıkıp arsanın her santimetre karesini koklayarak yeniden keşfetmişti. Otların arasında yuvarlanmış, alanını belirlemek için bir sürü stratejik yere işemişti. O gün bedenini defalarca açıklığın içinden bir o tarafa bir bu tarafa geçirdi. Ertesi gün arsayı bırakıp yaya yoluna çıktı. Birkaç gün içinde artık sokakta karşıdan karşıya geçiyordu; önceleri bilinçsizce ve büyük riske girerek ama sonra arabalara dikkat etmeyi öğrendi. O artık bir uzman ama kaza her an, herkesin, özellikle de içgüdüleriyle hareket eden bir köpeğin başına gelebilir. Evde bir de çocuk var; Ignacio; o da birçok kez elinden kaçan ya da duvardan seken topun peşinde etrafına bakınmadan sokağa fırlayıp hayatını tehlikeye attı; top peşinde koşma güdüsü kafasına sokmaya çalıştığımız tehlike kavramlarından çok daha güçlü.

Söz konusu köpek olunca bu riskler çok daha büyük çünkü içgüdüleri çok daha kuvvetli ama farkındalığı –eğer buna farkındalık diyebilirsek– çok daha zayıf. Özellikle de agresifliği tırmandığında, kızışma dönemlerinde. Dün akşamüstü örneğin, bir hanımın gezdirdiği tasmalı bir köpecikle dalaştı. Normalde bu tip olaylara girmez. Gürültüyü duydum ve onu bulmak için dışarı çıktım; zorla eve soktuğumda öfkesi bir türlü yatışmamış gibi hâlâ hırlayıp duruyordu.

Böyle zamanlarda, kimseyi ciddi bir biçimde ısırmamış olsa da bizim de dikkatli olmamız gerekiyor. Saldırı ya da kişisel alanının ihlali olarak algılayacağı bir şey yaptığımızda hemen hırlayarak, havayı ısırarak ya da şiddetle havlayarak cevap veriyor. Hatta bir defasında, dürtülerinin tırmandığı bir zaman olmasına rağmen sahiplerini koruma bilincine sahipmiş, sinirini zarar vermeyeceğini bildiği bir yere yöneltiyormuş gibi ayakkabılarımı ısırmıştı.

Köpekten söz etmekten çok sıkıldım. Diskurumun doğallığının tümüyle kaybolduğunu, artık başlangıçtaki şeklini, ritmini tutturamadığımı hissediyorum ve otomatiğe bağlamış gibi yazmaya devam ediyorum. Bununla birlikte amacımı unutmuş değilim; belki de, diyorum, bu sıkılma, bulmayı bekleyip durduğum gerçek içeriği süpriz bir baskınla yakalayivermek için gereklidir. Bilmiyorum. Ya da belki de yazmaya devam etmek için biraz ara vermeli, ilham gelmesini beklemeliyim.

*

Kızıışmak, insanların aksine, köpeğin zekâsını siviriliyor. Eve girerse doğruca kulübesinin bulunduğu iç avluya gönderileceğini öğrenmemek için inanılmaz bir kalın kafalılıkla aylarca direndi, hem de defalarca deneyip yanılmasına rağmen. Aylarca, her gün defalarca aynı şey yaşanmasına rağmen ancak çok kısa süre önce öğrenebildi bunu.

O açıklığı kullanmayı öğrendiğinin ertesi günü eve girebileceğini fark etti ve bu, onun için büyük bir keşif oldu. Görünüşe göre, evin iki ucu arasındaki daha önce çözemediği ilişkiyi anlamayı başarmıştı ve bundan sonra eve girip bizimle birlikte yaşamak hayatının tutkusu oldu. Aralarında köşelere işemenin, mobilyaların üstünde dolaşmanın da yer aldığı birçok gerekçeyle buna izin veremezdik; yaşamının ilk yıllarında eğitim almamıştı ve bunları ona öğretmek artık imkânsızdı. Öte yandan, misafirlere karşı fazla coşkulu ve sevinç gösterilerini bastırmaktan aciz. Ayrı tuttuğu birkaç kişi dışında, herkese sempati duyuyor.

Her neyse, arkadaki açıklıktan çıkıp arsayı boydan boya geçerek yaya yolunda birkaç metre koştuktan sonra ön kapıdan eve

girebileceğini fark ettiğinde sanki önünde olasılıklarla dolu yepyeni bir dünyanın kapıları açılmıştı. Ön kapıda dolanıp, boşluğumuzu yakalar yakalamaz içeri girmeye çalışan köpek için eski bir demir ızgara ve biraz telden yararlanarak bir tür kapı yapıp tel örgüdeki açıklığı kapatmak zorunda kaldım. Böylece birkaç ay boyunca köpeğin geliş gidişini düzenimize uydurabildik ve zahmetsiz olmasa da her şey gayet yolundaydı, ta ki bir kızışma döneminde, ızgarayı nasıl olduysa çıkarmayı öğrenene dek; birtakım tekniklerle ızgarayı güçlendirdiğimde başka bir taraftan çıkabileceğini keşfetti: çalılıklar arasındaki kötü kapanmış birkaç delikten. Başlangıçta o deliklerden birini komşudan ödünç aldığım metal bir plakayla kapatabildim ama sonra bir başkasını açmayı başardı. Kapatmak için yeterince büyük bir metal bulamayacağımdan ve etrafındaki çalı çırpı bolluğu her türlü manevrayı imkânsız kıldığından bu deliği kapatmak çok zordu. Böylece kızışma dönemi (onun ya da onu baştan çıkartanın) geçene ve bu imkânı unutmuş görünene kadar köpeğin kontrolünü kaybettik. Fakat şimdilerde hatırladı ve durum bir kez daha kontrolümüzden çıktı.

Kedinin ortaya çıkışı, köpeğin o giriş çıkış hikâyeleri sırasında oldu. Ela gözlü ve asil bir havası olan çok güzel bir beyaz kedi. Onu ilk gördüğümde boş arsadaydı ve ben köpek dışarı çıkabilsin diye ızgarayı yeni çıkarmıştım. O an ortalık karışacak, dedim içimden. Gerçekten de köpek kediye doğru atıldı ama kedi oralı olmadı. Karşısına geçip bakışlarıyla onu durduracakmış gibi köpeğe baktı. Sonra asaletle sakın sakın yürümeye koyuldu ve benim kavrayışımı aşan bir sebepten köpek kılını kıpırdatmadı. Kedi, toprak alandaki yıkık kapıların birinden geçip yaya yoluna ilerlerken arkasından bakakaldı. Kedi kaçmamıştı, kaçsa kovalanacaktı; o sadece arkasını dönmüş, kuyruğunu dik tutarak, başı dik, ağır ve endişesiz

adımlarla sakın sakın uzaklaşmıştı. O sırada köpeğin tek yaptığı suçluyu ilk fırsatta yakalamak için parmak izi toplayan bir polis gibi kedinin bulunduğu ve geçtiği yerleri dikkatlice koklamaktı.

Alıştırmalar

16 Aralık

Kendine çok da güvenemeyeceğini hissettiğinde korkuya kapılmamak zor. Tüm kartlarımı oynadım ve kaybettim, artık başka şansım yok. Buenos Aires macerasını tekrar mı etmeli? Artık işler o kadar kolay olmayacak (eskiden de kolay değildi), çünkü şartlar değişti ve çünkü önceki deneyimlerim bana ağır geliyor. Bir kez denemek güzeldi ama tekrar etmek korkunç olurdu. Ya Montevideo? İklim hariç, cazip bir yanı yok. Hayatta kalmayı nasıl becerdiğimi de hiç bilmiyorum.

Birkaç gün önce tehlikeli bir oyun oynadım ama şimdi bunu yaptığımı memnunum: Bulmacaları sattığım ajansa bir faks gönderip, yeni bir ücret talep ettim. İşler yolunda giderse bana azıcık nefes aldıracak param olur. Yok gitmezse ... o zaman başka şeyler düşünmem gerekecek.

Aslında hepsinden zoru o radikal kararı, Alicia'dan ayrılma kararını almak. Bunu net ve geri dönülmez biçimde yapabilirsem ilerlemenin bir yolunu bulurdum; biliyorum. Ama karar veremedim. Bununla yatıp bununla kalkıyorum ama çok güçlü bir şey –korkudan daha güçlü bir şey– elimi kolumu bağlıyor. Bunun üzerine derinlemesine düşünmeliyim. Ama kendimi kandırmak-

tan ya da onun beni kandırmasına izin vermekten korkuyorum. Her şey son derece açıkken o yeni yeni oyunlar, hileler yapıyor ve her şey birden birbirine yeniden karışıp sahte umutlar saçıyor. Böylece umut etmeye karar veriyorum fakat her yeni umut beni biraz daha tüketiyor; hayatımdan biraz daha alıyor ve özsaygımdan geriye kalanları giderek daha da yok ediyor ve bana da gitgide nasıl dibe battığımı elimden hiçbir şey gelmeden izlemek için hiçbir işe yaramayan bir berraklık kalıyor.

17 Aralık

Kaligrafi üzerine olması gereken bu alıştırmaların neden sık sık bozulup başka şeylerle dönüştüğünü buldum sanırım. Teorime göre, bu Alicia ile doğrudan iletişimimin olmamasından ileri geliyor. Yazımdaki ilerleme ya da gerilemeyi kontrol etsin diye komodininin üzerine bırakmaya başladığımdan beri bu sayfalar büyük bir doğallıkla bir iletişim yöntemine dönüştü. Örneğin söyleyecek önemli bir şeyim olduğunda beni alelacele yazmaya yönelten endişe bundan kaynaklı. Tuhaf bir yaşam şekli diyelim; hep, genelde ortada olmayan, ne zaman ortaya çıkacağı kesin olarak asla bilinmeyen bir başkasına göre yaşamak ve düşünmek. Böylece, insan başlangıçta dürüst bir biçimde elyazısına odaklanan bir alıştırma yapmayı deneyerek işe koyulup sayfalarca yazıyor ama sıklıkla da mesajlar yazıp onları bir şişe içinde denize atan bir tür kazazedeye dönüşüyor. Bizim durumumuzda mesajların hedefine varacağına dair bir şüphe olmasa da kazazede imgesi yine gayet uygun; sürgün imgesi de uyuyor çünkü Colonia'da kendimi Buenos Aires'te olduğumdan çok daha fazla sürgünde hissediyorum. Nihayetinde

mesele sabretmeye çalışıp, elyazıma özen göstererek bu sayfaları satır satır doldurmak.

24 Aralık

Zorlu geçen günlerin ardından bu çalışmalar sayesinde kendimi yeniden bulmaya çalışıyorum. Biliyorum bu umutsuz bir uğraş çünkü tangonun da dediği gibi “Bu gece Noel arifesi ve yarın da Noel” (yazarken Gardel’in sesini duyar gibiyim). Bu da bir sürü sosyal vaat, sınır ihlali, rahatsız edici gürültü ve yılın bu dönemi için hiç de uygun olmayan sağlıksız yiyecekler demek. Bugüne dek bunlardan kaçmayı hep başardım; genelde bir polisiye roman okuyarak veya bir şeyler yazarak tek başıma kaldım ya da bu karanlık günleri makul biçimde yiyip, makul bir diyalog içinde birlikte geçirmek üzere (daha çok Yahudi) bir arkadaşla buluştum. Ama halihazırda, şu eski kişisel gelişim kitaplarının olmamız gerektiğini söylediği gibi “kaderimin mimarı” falan değilim; bunun yerine toplumsal sözleşmelere yürekten bağlı, uyanıklık için savaştan bir aktiviste, bir güneş kadınının (ve ben bir ay adamıyım) her şeye kadir iradesine bağlıyım. Temel, derin, gerçek, özgün soruların –ki biz bunlar için yaratıldık– mütemadiyen yer değiştirdiği, sonsuza dek ertelendiği, unutulduğu ve bazen istismar edildiği bu “yaşam” biçimine daha ne kadar tolerans gösterebileceğimi soruyorum kendime. Umut etmeye ve umudu kaybetmeye daha ne kadar devam edebileceğim. Uzun süre beklemeyi kaldırabilecek bir yaşta değilim ve kendime dönmeyeli çok zaman oldu. Mutlu Noeller.

Bağımsızlık kavramına daha yakından bakmam lazım; işlerin gidişatına göre Alicia'dan ayrılmamı destekleyebilir ya da ilişkimizi sağlamlaştırabilir. Her halükârda bu, tüm patolojilerin kaynağı olan mevcut statükoda bir kırılma demek. Bağımsızlıkla ilgili olarak, bu sabah (ya da aslında öğlene yakın) Bilinçdışı bana bir yanılğı lütfetti. Uyandığımda her zamanki gibi kafam karıştı ve o anki düşünce zincirimin izini kesinlikle süremezdim fakat halkalardan birinin tanıdığım biriyle ilgili olduğunu hatırlıyorum. O anda, hayretler içinde, "Ama Alicia o kişiyi tanımıyor," diye geçirdim aklımdan. Halbuki onu gayet iyi tanıyordu. O anda Alicia imgesinin daha doğrusu benim algımdaki Alicia'nın annem ile yer değiştirdiğini fark ettim. Alicia ile annem arasındaki bu son derece zararlı özdeşleştirme epeydir sürüyordu (örneğin rüyalarda) fakat üzerinde yeterince durmamıştım, beni çok rahatsız ettiğinden olsa gerek. Fakat bu sabah bana kendini dayattı ve bu sefer kolayca kabullenebildim, aynı zamanda bunun epeydir bana kendini dayatmaya çalışan, benim yok saydığım, reddettiğim ve bilinçdışına ittiğim bir fikir olduğunu da kabul ettim. Bu, Alicia ile ilişkimdeki altüst edici temel etken olsa gerek. Farkındalığımı artırmalı ve mesele üzerine derinlemesine düşünmeliyim.

30 Aralık

Geçen on beş gün içinde çok şey oldu. Üstüne üstüne gelen işlerden uzaklaşıp bir süre içine dönmek, içinden gelen sesin netleşmesine izin vermek ve dikkatinin o ses üzerinde toplanmasına imkân sağlamak isteyen biri için çok fazla şey. Ama bugün, anlatı yerine bir melodi saplandı aklıma ve bu yeterince iyi uyuyamadığımın açık bir işareti. Sadece dün gece değil, birçok gecelerdir böyle bu. Ve birçok nedeni var.

Köpeğin hikâyesi bir noktada trajik bir hâl aldı. “Kızıışma dönemi” dediğim, manyaklaşıp agresifleştiği zamanlarda uzun süre ortadan kaybolmayı, hatta gece gelmemeyi alışkanlık edinmişti zaten. Birkaç gün, eve sadece akşam üstü ağzına birkaç parça et atmak için uğradı. Bir sabah, yanlış hatırlamıyorsam 17’si Çarşamba günü, öğlene doğru uyandığımda temizlikçi kadın kötü haberi verdi: Köpek yaralı olarak ortaya çıkmıştı, anlaşıldığı kadarıyla “gözünde bir şey” vardı ve şimdi arka avludaydı. Durumu içler acıydı. Başı önünde avlunun bir köşesindeki gölgeye çökmüştü ve varlığının her bir parçası depresyon ve elbette acı içinde olduğunu söylüyordu. Pencere camına ısrarla vurmam gerekti; sonunda güçlkle başını kaldırıp bana baktı. Bu bir daha görmeye yeltenmek istemeyeceğim türden bir bakıştı. Sağ göz çukuru boş gibiydi.

Bir gözünü kaybettiğinden emindim ve veteriner de teşhisi mi teyit etti. İyice keyfim kaçmıştı. Aklıma köpek ve özgürlüğü hakkındaki tüm o yazılı tanıklıklarım geldi. Onun sözde özgürlüğünden ben mesuldüm, sonunda duvarla çit arasındaki deliği

büyütmeye karar verdiği zaman da bunun sorumlusu bendim. Bu özgürlük, ona çok pahalıya patlamıştı. Ve her ne kadar kendime böylesinin daha iyi olduğunu, özgürlüğü olmayan bir hayatın hiç değeri olmadığını vs. söylesem de içimi kemiren suçluluktan kurtulamıyordum. Belki de bu yüzden –başka pratik nedenlerim de olsa– bunları yazmayı bıraktım. Daha birkaç yıl önce bu tür yazıların kontrol edilemeyen sihirli etkileri olduğunun ayırdına varmıştım; ne zaman yazmaya otursam, tanrılardan ateşi çalan benmişim gibi saygı ve dehşet karışımı olan şu güçlü ve batıl inançtan kurtulamıyorum.

Üzerimdeki etkileri hiçbir zaman “büyülü” olmayan başka yazın türleri de var elbette, hadi onlara edebi diyelim. Ben ilham aldığım yazın türünden bahsederken, örneğin, dürtüsel olarak yazdığım, içimdeki derinliklerden önceden belirlenmiş hâlde gelen bir şeyden bahsediyorum. Oysa insanların gerçeklik dedikleri şey söz konusu olduğunda, edebiyatım biyografik ve güncel hâlde geldiğinde bu gizli ve esrarlı mekanizmaları bilinçsizce oyuna sokmadan edemiyorum ve bunlar birbiriyle gizlice etkileşim kurup birtakım görünür etkilerde bulunmaya başlıyor.

*

Şimdi, ister inanın ister inanmayın, köpek iyileşti. Ara sıra, belli bir açıdan bakınca sağ gözü hafifçe kayıyor gibi ama yara gibi duran minik beyaz lekeye rağmen o gözün gördüğünden eminiz. Birkaç gün boyunca gözünü sıkıca kapalı tuttu, sonra açmaya başladı ama göz diye görünen sadece kanlı ve şaşı bir şeydi. Sonraki birkaç gün boyunca köpek hık demiş Sartre'ın burnundan düşmüştü: Sağ gözü tümüyle açıldı ve artık kanlı değildi ama kayıp

duruyordu. Şimdilerde köpek yine aynı eskisi gibi, güçlü ve kendine güven dolu.

Bu arada ben de acayip erotik rüyalarla bitkin düştüğüm huzursuz geceler geçiriyorum. Neredeyse kalıcı olan egzamam ve karaciğer hastalığım da cabası. Bu rüyaların üzerimdeki bir lanetin dışavurumu olduğuna inanmaya başladım ve bu batıl düşüncede sıkışıp kalmak beni delirtiyor. Beni huzursuz eden erotik rüyalar değil (aslında bayılıyorum onlara) bu rüyalarda boy gösteren kimi kadınlar. Detaylara girmek istemiyorum fakat ilk rüyada aşâğılık ve nefretlik bir kadınla tam anlamıyla bir orgazma –fiziksel bir boşalmaya karşılık gelmese de– ulaşmam; ertesi gece ise benzer niteliklerde bir başka kadının tam manasıyla erotik bir rüyada değil de hipnoz gibi uykuyla uyanıklık arası bir durum boyunca yinelenen erotik bir fanteziye dahil olması, benim için çarpıcıydı. Sahne sürekli tekrarlanıyordu, ben uyuyup uyanıp yeniden uyuyordum ama bana hep uyanıkmışım gibi geliyordu. Ertesi gün yine uykusuz ve bitkin hâlde uyandım. Dün gecede yani bu gecelerin üçüncüsünde, özel bir şey gördüğümü hatırlamıyorum fakat yine de iyi uyuyamadım. Ve bugün aklımda yine, anlatıyı tüm biçemleriyle zihnimden uzaklaştıran aynı müzik var.

Bu arada, uyanık olduğum zamanlarda taşınmaya doğru hızla ilerliyoruz. Yeni evde ustalar son acil ve olmazsa olmaz işleri (arından uzun bir süre boyunca elbette bir sürü başka iş gelecek) tamamlamak üzereler; eşyaları kutulara koyma, mobilyaları çıkarıp daireyi boşlatma, sonra mobilyaları ve eşyalarımızı yeni evde tamamen farklı bir şekilde yerleştirme fikri çok bunaltıcı. Ve bütün bunların arasında bir de “tatil” var.

Ajans, bulmacalarım için istediğim ücret artışını reddetmedi. Bunun yerine doğrudan hizmet akdimi feshetti. Faksta dediklerine göre hesap yapmışlar ve normal ücretin bile fazla olduğunu görmüşler. Yani işsizim. Beni en çok altüst eden ne; işsiz kalmanın kendisi mi, yoksa çevremdeki insanların şu ya da bu şekilde, tavır ve yorumlarıyla kendimi eksik, durumu *şüpheli* biri gibi hissettiren bakışları mı, bilmiyorum.

31 Aralık

Köpeğin gözünü neredeyse kaybetme nedeninin kedi olduğundan kuşkulaniyorum. Kediye, arsada ilk kez ortaya çıkışından birkaç gün sonra, tesadüfen çok erken kalktığım sabahlardan birinde tekrar gördüm; önce odamın penceresinden çitin yanında en dipteki bitkilerin arasında beyaz bir leke olarak çarptı gözüme. Dikkatli bakınca o olduğunu anladım ve köpeğin alanına girmeye cesaret edişi beni şaşırttı. Ben köpek çıksın diye kapıyı açınca kedi, kaçmak yerine ağır ağır, yerdeki metal kutularla toprak arasındaki küçük bir deliğe girerek gözden kayboldu. Gün geçtikçe kedi daha sık görünür ve cüretkâr oldu; onu gören Alicia, kedi âşığı olduğundan minik kulpsuz bir fincanda ona hemen süt verdi. Kedi yaklaştı ve sütü içti.

Sonra kendine iyice güvenmeye ve taleplerde bulunmaya başladı; artık bir fincan süt ona yetmiyor, mutfak penceresi altında ya da ahşap sineklikli kapının önünde oturup miyavlıyor da miyavlıyordu. Köpek, kedinin varlığına göz yumuyor, hatta ona korkuyla karışık bir saygı duyuyor gibiydi fakat kedinin de etle beslendiğini fark ettiğinde işler karıştı. Yemek zamanında cesare-

tini toplayıp kedinin üstüne atılıyor, onu kaçırap yemeğine konuyordu. Çok geçmeden onları ayrı ayrı beslemeyi öğrendim; kediyi arka tarafta, köpeği geceleri kaldığı kulübesinin olduğu iç avluda. Ama sonra, köpek tekrar arka tarafa çıktığında çılgın gibi, takıntılı bir şekilde koklayarak kedinin yemek yediği yerleri dolaşüyor, kıskanç bir dedektif gibi olanlardan delirmiş hâlde bir o yana bir bu yana koşturuyordu.

Sonraları köpek huzur içinde yemek için yemeğini ağzına alıp boş arsaya götürmeyi alışkanlık edindi. Bu, beni bir süreliğine kandırdı ama sonra fark ettim ki bazen yemeğini arsaya bırakıp gözetlemek için arsayla tel örgü arasındaki yüksek otların arasına saklanıyor ve kediye yemek verip vermediğimi izliyordu. Eğer veriyorsam uğursuz bir varlık gibi aniden ortaya çıkıyor, dörtnala bir öfkeyle kediye saldırıyordu.

Yine aşağı yukarı aynı zamanlarda, köpek arka bahçeye çıktığımda bana yaklaşmayı ve sevinç gösterileri yapmayı huy edindi. Kuyruğunu sallayarak yanıma geliyor, gözlerini kocaman açıp başını okşayayım diye patilerini bacaklarıma dayıyordu. Ben kullaklarının arasını kaşıyıp sırtını okşar okşamaz başını çeviriyor ve gözlerini kısıp kediye tepeden bir bakış atıyordu. Bu içten bir şefkat görme çabası değildi, gözdemin o olduğunu kediye göstermek için özellikle hazırlanmış bir performanstı.

O zamanlarda kedi bizim için henüz “dişi”ydi. Hatta hamile bir dişiydi. Arka bahçedeki ilk günlerinde doktor ve sözde kedi uzmanı olan Alicia, bahçeye çıkıp kediyi uzun uzadıya yokladıktan sonra kesin bir hükümle içeri girmişti: Bu kedi dişi ve hamile. Bir iki yıl içinde kaç tane kedimiz olacağını düşünüp endişelendim; ete harcayacağımız paranın hesabını yapar oldum; o sıra kedi ve köpeğin beslenmesi bile yeterince masraflıydı. Mutfak penceresi altında mi-

yavlayarak, kedilere özgü ısrarcılıklarıyla bir şeyler isteyen bir kedi kalabalığı fikrinden de hoşlanmıyordum. Kedi güneş altındaki sayısız siestalarının birinden daha uyanıp gerindi ve kuyruğu havada havalı havalı yürüyerek uzaklaştığında, kıcının altında, arka ayaklarının arasında iki küçük yuvarlak olduğunu basbayağı gördüm. Fakat bu evde tıp ve kediler mevzularından kaçındığım için karımın hükmüne uzunca süre boyun eğip hamile kediye dişiliğinin ve anneliğinin layık olduğu şekilde saygıda kusur etmedim. Bana yaklaşmasına ve şehvetle bacaklarıma sürtünmesine de izin veriyordum. Hatta derisinde fark ettiğim kabartılar için gözlerine ve başına krem sürmeye başladım. Sonra karım da topların varlığını fark etti ve kedinin cinsiyeti konusundaki şüphe ortadan kalkmış oldu.

İşler böyle devam etti. Tek fark mantık çerçevesinde köpeğin kızısmışlığına verilebilecek deliliği ve artan huysuzluğuuydu. Hiç olmadığı kadar inatla arka bahçeden sistemli şekilde kaçıp evin ön kapısından sinsice içeri giriyordu. Rutubetten şiştiğinden sürgüyle kapatılamayan sineklik kapısını açmayı ve oradan eve girmeyi de öğrendi. Köpeğin tek istediği evin içinde olmak ve üstünlüğünü kedinin önünde segilemekti ama buna izin vermediğimizden, gelen insanları karşılamak ve ziyaretlerinden duyduğu büyük sevinci göstermek için ön kapının yanına yerleşiyordu. Benim için yoğun çaba gerektiren birkaç ay oldu bu: iki hayvanı beslemek, yemek yerken onları ayrı tutmak, kediye krem sürmek, kendine güvensin diye köpeği okşamak, köpeği avludan arka bahçeye geçirmek, ön kapıdan içeri girdiğinde ceza olarak avluya götürmek fazlasıyla zamanımı alıyor, sonuçta günümün ve enerjimin büyük bölümü harcanmış oluyordu. Yapacak daha önemli işlerim yok değildi; çalışmam gerekiyordu, artık bir gazete için makaleler yazıyordum. Ama bunun yerine bir ekosistemin kölesi olmuşum.

Sonra öyle şeyler oldu ki birkaç kez tekrarlanınca kedi hakkındaki fikrimi ve davranışımı değiştirmeme neden oldu. Köpeğin canı istediğinde ya da onu dışarı çıkmaya zorladığımızda coşkuyla yaptığı üzere kapıyı açmaya korktuğunu gözlemledim. Şimdi sıra utangaçça kapıyı zar zor itmeyi deniyor sonra da gücü yetmezmiş gibi vazgeçip suçundan pişman olmuş bir ifadeyle bana bakıyordu. Kedinin çoğu zaman dışarıda, saldırmak için bekler gibi kapının yanında durduğunu fark ettim.

Bir akşam, onu okşarken kedi ilk kez kendini sırtüstü atıp kedilerin yaptığı gibi elimi ön patileriyle yakalayarak oynamaya başladı. Ama sonra kalktı, defalarca bacaklarıma sürtündü ve sonunda arkama geçince baldırlarımı hafifçe ısırdı ve beni tırmaladı. Bunu yapmasından hiç hoşlanmadım, özellikle de kibirli bir zaferle kuyruğunu sallaya sallaya dönüp gitmesinden. Birkaç gün sonra sahne aynen tekrarlandı ama bu kez tırnakları etime daha da derin geçti ve birkaç damla da kanattı; yarayı tentürdiyotla temizlemem gerekti. Hain kediyle bir daha oynamamaya karar verdim ve bugünlerde onu şüpheyle izliyorum.

Bir başka sefer onu, köpeğin arsadan dönerken kullandığı açıklığın yanında, fare deliğinin başındaymış gibi sabırla beklerken gördüm. Sonra tesadüfen tekrar bakınca, köpek tam içeri girerken onun aynı yere yerleşmiş olduğunu fark ettim. Kedinin köpeği nasıl tırmaladığını gözlerimle gördüm, köpeğin acıyla uluduğunu duydum. O andan itibaren kedi benim için bitti. Onu beslemeyi bıraktım; mutfak penceresinin altında durmaksızın miyavlamasıyla usandırıcı olmaya başlayınca onu sürahiyle veya hortumla ıslatıyordum. Köpeğin kendine güvenini yeniden kazanması ve ona duyduğum sevgiyi yeniden hissetmesi için uğraştım. İşlerin değiştiğini görsün istiyordum: Onu arka bahçede

besliyordum, bu sırada kedi pencerenin ya da kapının yanında boş yere miyavlıyordu.

Bütün bunların öncesinde kedi bizim evin içinde temkinli, sistematik, dikkatli bir araştırma yürütmüştü. Bir defasında onu mutfak kapısının yanında yemek istemeden öylece dururken buldum ve onu davet eder gibi kapıyı aralık bıraktım. İçeri birkaç adım attı ama hemen ardından hayalet görmüş gibi gerisingeri dışarı çıktı. Birkaç gün sonra deneyi tekrarladı ama artık aklından bir şeyler geçtiği belliydi, çünkü içeri girmesiyle yatak odasına dalması bir oldu. Gardrobun arkasındaki ücra köşeler dahil, her yeri sistematik bir biçimde santim santim keşfetti, komodinin arkasına geçip yatağın altını inceledi. Verileri biriktirip tasnif ederken her şeyi bir bilgisayar zekâsıyla kaydediyordu. Sonra da ağır ağır arka bahçeye gitti. Sonraki günlerde yatak odası turlarını tekrarladı ama artık verilerden emin hâlde büyük bir hızla yapıyordu bunu, ardından eve daha derinlemesine sızıyordu: mutfak, yemek odası, vestiyere çıkan koridor...

Ondaki o vefasızlığın farkına varıp yemek vermeyi ve ona karşı nazik olmayı kestiğimde hain hayvan artık kendine fazlasıyla güveniyordu.

Alıştırmalar

2 Ocak 1991

Hâlâ çeşitli marazlarla ya da kendini farklı bir biçimlerde gösteren bir marazla uğraşıyorum; özellikle de öncekilere kıyasla

geçmek bilmeyen inatçı bir egzamayla. Ayrıca büyük ihtimalle karaciğerimin sebep olduğu sindirim sorunlarından mustaribim. Bunların hepsinin ardında psikolojik bir sebep var muhtemelen. Bugün kayda değer olduğunu düşündüğüm bir rüya gördüm ama uyanınca zihnimden uçuştı gitti. Aklımda bir perde ve kendini takıntılı bir melodi olarak gösteren bir abluka var ve rüyayı hatırlamak için kendimi ne kadar zorlarsam müzik o derece hızla ve kuvvetle çınlıyor kulaklarımda. Bu bana Freud'un süperego dediği şeyin bir manevrası gibi geliyor, zira bilinç rüyayı hatırlamak isterken onu üreten kesinlikle id. Bu baskı niye? Deneyip bir ölçüde başardığın ve bilinç seviyesine çıkan bir şey sonra niye yeniden derinlere gömülür? (Düşünüyorum da bu, rüyalarımı yorumlamak için geliştirdiğim bir beceriye bağlı olabilir; süperego şimdi bu yeteneğimden haberdar ve rüya boyunca içeriklerin kendilerini semboller aracılığıyla ortaya koymasına kerhen izin verse de onları çözeceğimi bildiğinden, sonrasında o sembolleri hatırlamama izin vermiyor.) (İyi de süperegonun bazı konularda egoyu bilinmeze mahkûm etmekten ne çıkarı var?) İtiraf etmeliyim ki önceki açıklamamdan ikna olmadım. Durum çok daha karmaşık olmalı, belki de bilinçli benliğim baskıcı manevralar konusunda o kadar da bilinçsiz değildir. Belki ki bilinçli ben, dış dünyadan gelen sorumlulukların üzerine aşırı yüklendiğini hissediyor ve ben de iç dünyadaki görevleri üstlenmeyi gerçekten istemiyorum; örneğin sözkonusu edebiyat olduğunda. Ne zaman bir öykü ya da bir roman yazmak istesem "Buna bulaşırsam, birtirmeme izin verecekleri ne malum? Dikkatimi dağıtacaklar ve o güzel dürtü hüsrana uğrayacak, yarım kalacak, mahvolacak," diyerek bu isteği bastırıyorum.

Diskur

2 Ocak

Sıradan ve gündelik bu olayları tüm detaylarıyla üstüne basa basa habire anlatışım belki de ataletten, zira soyut diskur hâlâ firarda fakat onun yerine bazen güçlü ve takıntılı, bazen neredeyse anlaşılmayacak derecede yumuşak ve dingin olabilen o müzik devam ediyor. Görünüşe göre, müziğin kaynağında bir çeşit rüya silme mekanizması var. Bunun bölünmüş bir bilinç olmasından endişeleniyorum: bir yanda rüyalarımı geri kazanmak isteyen bir ben, öte yanda onlarla ilgilenmek istemeyen ben. İlk ben, araştırmacı ben, rüyaları kaydetme, doya doya tadına varma, yazma ve hatta yorumlama alıştırmaları yapmayı alışkanlık edinmiş, hayat boyu olduğum kişi, eski ben. Hayatımın farklı dönemlerinden, rüyalarımı kaydettiğim sayısız sayfa var. Ama şimdi pratik ve dışsal şeylere daha eğilimli (adil olmasa da öfkeyle “sıradan” olarak adlandırdığım) yeni bir ben var (süperegodan çok daha fazla etkilendiği kesin ama yine de ben işte). Bu yeni ben, ben onu kabullenmeksizin (şu an “ben” derken eski ben demek istiyorum) varlığını ele geçirdi, hayatıma kalıcı biçimde yerleşti. Güçlendi ve ondan kurtulmanın bir yolu yok. Şimdilik bu iki “ben”i uzlaştırıp bir araya getirerek tek, eşsiz ve güçlü bir ben yaratmanın yolunu bulamadım. Bence temelde bu bir zaman ya da zamansızlık sorunu; belki de söz konusu olan iki “ben”i zamanın içine uyumlu biçimde yerleştirememe.

Şimdi birden aklıma ancak bir kısmını hatırlayabildiğim bir rüya geldi; belki de bu rüya bahsettiğim sorunun bir ifadesidir.

Hikâyedeki olay örgüsünün büyük bölümünü unuttum, sadece son kısmı aklımda kalmış.

Hatırlayabildiğim kadarıyla bu kısımda nazik, sempatik, bir şekilde de korumacı görünen bir adamla sokakta yürüyordum. Onunla kendimi rahat hissediyordum. Fakat bu adam polisti, anlaşılan beni yakalamış, bir form doldurmak üzere karakola götürüyordu. Bu formun amacı belirsizdi ve oraya bir kez girdim mi beni tutuklayacaklarından ya da bir süre hapsedeceklerinden endişeleniyordum. Sempatik polis memuru diğerlerine kendimi sakın bir şekilde tanıtmamı, sinirlenmek ya da savunmaya geçmek için nedenlerim olduğunu gizlememi tembihledi. Kendisinin dışarıda bekleyeceğini söyleyerek bir kapıyı işaret etti; bir nedenden ötürü içeri giremiyordu. Görevi orada bitiyordu. Böylece ben tek başıma içeri girdim; soluma duvarı, sağıma ise bir bilardo masasını alıp dar bir yerden geçtim; bilardo oynayanlar vardı. Mekânın oldukça geniş dip kısmına gelince bir tezgâh ve onun yanında da demir parmaklıklı ufak bir resepsiyon penceresi gördüm. Korkuyla yaklaştım pencereye ama içeride kimsecikler yoktu. Benimle ilgilenmeleri için sabırla beklemem gerekiyordu anlaşılan. O sırada uyandım.

Kendimi hep aynı yerde dönüp duruyormuş gibi hissediyorum. Yanılmıyorsam bu sayfalar aşağı yukarı aynı şeyleri, yani bilincimin yüzeye çıkmakta direnen bazı bilinçdışı içeriklerinin sorumluluğunu üstlenmedeki aczi anlatmamla başladı. Bir desteğe, beni rüyamdaki gibi o hapishaneye ya da bir şekilde hükmümün verileceği veya eleştirel bir gözle kovuşturulacağım o zorlu sürece doğru nazikçe itecek birine gerçekten ihtiyacım var. Ne yazık ki bu şehirde bana yardımcı olabilecek bir terapist yok. Tek seçenek (malum nedenlerle elenmesi gereken Alicia hariç) işi bir terapi seansı olmaktan çıkaracak kadar yakın bir dost. Şifacılar gitmeyi

düşündüm, homeopatiyi tavsiye edenler oldu. Ne olursa olsun denemeye hazırım. Ama gerçekte ihtiyacım olan şey bir psikoterapist ve burada onlardan yok ve birçok nedenden ötürü buraya sıkışıp kaldım, seyahat etmem kolay değil.

Bütün bunlar yetmezmiş gibi, yeni eve taşınmanın eli kulağında. Satılığa çıkardığımız bu ev, metaforik olarak paramparça (bana kalsa gerçekte de öyle). Bir yerden dönmek üzere ayrılmak zorunda olduğunu bilirken orada rahat rahat yaşamak imkânsız. Olduğunuz yerde mevcut olamıyor, bunun yerine kendinizi gitgide daha da fazla, yaşayacağınız yerde hayal ediyorsunuz. Kitaplarıma bakıyorsam eğer onları nasıl düzgünce paketleyeceğimi düşündüğüm için ve bu her şey için geçerli. Bir şey kaybolur ya da kırılırsa yerine yenisi konmuyor. Bir mobilya uygun olmayan bir yerde bile olsa artık yeri değişmiyor. Burada geçici olarak kalıyoruz, tıpkı bir oteldeymişiz gibi, taşınmamıza kaç gün, kaç saat kaldığını sayıp duruyoruz. Yine de taşınmanın gerektirdiği çaba henüz tam anlamıyla kabul görmüş değil. Taşınma günü evimdeki bu yataktan kalkıp akşam başka bir evde, yine aynı yatağa yatacağımı hayal edemiyorum; ikisinin arasında bana yüzleşemeyecekmişim gibi gelen bir çaba, bir karmaşa, bir iş yükü var.

İşin aslı son zamanlarda taşınmalar fazlasıyla üst üste geldi. Otuz beş yıldan fazla aynı binada oturduktan sonra, son altı yılda üç kere taşındım ve bu dördüncü taşınma olacak; tabii sayısız otelde, arkadaş ve akraba evinde ya da burada Colonia'daki ufak bir evde geçen bir aylık süreyi saymazsak. Mekânlara fazlasıyla bağlanan bir adam için bu kadar değişiklik çok fazla.

3 Ocak

Gayet adil bir şekilde, bu alıştırmaların kaligrafik amacını yitirdiği söylendi bana; elyazım artık okunaklı, yani aslında alıştırmalar bir bakıma görevlerini yerine getirdi denebilir. Sonuç olarak, bunları yazarken harflerin çizimine elimden gelen en büyük dikkati göstermeyi deniyorum. Bugünkü çalışmada elyazımda sabrı geliştirmeye çalışacak, söylemeye çalıştığım şeye değil çizime odaklanacağım. Yine de bu noktada çok zor bir konuda riske gireceğim: Kaligrafiye olan sorumluluğumu kaybetmeksizin yeni gördüğüm bir rüyanın öyküsünü anlatmayı deneyeceğim.

Bugün uyanmaya yakın, benzer özelliklerdeki erotik rüyalar serisinin üçüncüsünü gördüm; ilkinden beri büyülu manevralara maruz kalmışım gibi. İlkinden farklı olarak ikinci rüyada tamama eren bir cinsel eylem değil de ben yarı-uyur, yarı-uyanık ya da hipnotik bir trans hâlindeyken gece boyu tekrarlanan erotik bir sahne vardı. Bugünkü rüyanın, anlaşılması giderek zorlaşan serinin bir devamı, hatta lanet ya da büyü unsurları taşımayan normal bir rüya olduğu bile söylenebilir. Yine de seriye dahil olmalı çünkü bunda da diğerleri gibi küçümsenen kadınlar var. İkinci rüyadaki kadının hem çekici hem itici özellikleri vardı. Bugünkü de öyle, muhtemelen birkaç yıl önce epey çekici bir kadındı ve onunla entelektüel sohbetler yapılabilirdi. Sanırım seride –büyücülüğü bir kenara koyarsak– anima (bkz. Jung) ile ilgili bir süreç kendini gösteriyor ve süreç ilerledikçe kendimi fiziksel ve ruhsal anlamda biraz daha iyi hissediyorum.

Büyücü Krallar* bana bir halt getirmedi. Bundan sonra işleri kendi başıma halletmem gerekiyor. (Bu cümlenin muzip görünümü altında derin bir gerçek gizli.)

Dün gece, artık inkâr edilemeyecek bir biçimde bir seriye, tanımadığım insanlar hakkındaki rüyalar serisine ait bir rüya gördüm. İlkini Buenos Aires'te görmüştüm, diğer iki ya da üçten fazlasını burada Colonia'da gördüm. Sanırım hepsi de (elbette diğer şeylerin yanı sıra) bir sürgün gibi yabancılar arasında yaşadığım gerçeğiyle ilişkili.

Rüya bir yolculuk hakkındaydı. Bir yerde yola çıkmaya hazırlanıyorduk ve beni Cristina adında bir genç kadınla tanıştırtıyorlardı. Sonra başkalarıyla birlikte, at koşulmuş bir arabaya binip gidiyorduk. Yolcular arasında (yedi, sekiz kişi ya da belki daha fazla) tanıdığım tek kişi Alicia'nın arkadaşı ve meslektaşı Jorge'ydi ve bu yolculuğun özel konuklarından biri gibiydi. Bundan sonra ben rüyada geri plandaydım, manzarının bir parçası gibiydim. Herkesin belli bir amacı vardı sanki.

(ikinci sayfa)

Ben işleri olurlarına bırakmıştım, soru sormuyor, geri planda kalıyor ve bir an genç bir kadın, bir ansa neredeyse küçük bir kız gibi görünen Cristina'yı koruma rolüne soyunuyordum.

Grup, maço erkek gruplarının tipik davranışlarını gösteriyordu; ne olduğunu bilmediğim ortak bir amaç peşinde aralarında

* Noel'de çocuklara hediye getirdiğine inanılan üç kral. (ç. n.)

konuşuyor, kadınları görmezden geliyorlardı. O kadınların, sonrasında vardığımız yerde hizmetçiden farksız oldukları anlaşıldı. Ben erkekler ile (Cristina vasıtasıyla) kadınlar grubu arasında bir bağlantı görevi görüyordum.

Sonunda bir çiftliğe ya da bir kır evinin girişine vardık; kapıda bizi aşiret reisi ya da mafya babasına benzeyen ihtiyar ev sahibi karşıladı. Yol boyunca özel olarak Colonia şehrinden bahsedilmişti.

Akşam karanlığında birkaç kadın şölen hazırlığı yapar gibi sokakta uzun masalar kuruyordu. Eski, büyük ve içinde insanın yolunu kaybettiği bir eve girdik. Erkekler grubunu bir anda gözden kaybettim. Cristina'yı da. Biraz daha dolandım ve sonunda erkek grubunu radyo ya da kayıt stüdyosuna benzer bir odada buldum; hepsi bir camın arkasındaydı, toplantının “yıldızı” gibi görünen Jorge ile röportaj yapıyorlardı. O anda Cristina odanın dışında ortaya çıktı ve kapının camına vurmaya başladı. Ben de ona içerideki kayıt nedeniyle gürültü yapmamasını işaret ettim, sonra oradan çıktım ve birlikte yürümeye koyulduk.

Diskur

6 Ocak

İnsan ruhu için vazgeçilmez olan bazı gereksiz şeyler var. Hatta daha da ileri gideyim: İnsan ruhu için (*hepsi* öyle olmasa da) *sadece* gereksiz şeyler vazgeçilmezdir. Fakat sonradan pişman olacağım bir aşırılığa düşmemek için o kadar ileri gitmeyeceğim. Bu aşırılıklar şartların ve benim şartlar karşısındaki isyanımın ürünü.

Faydacılık odaklı bir yaşam sürdüğümünden, gereksiz şeyleri aşırı bir tutkuyla savunabiliyorum. Dengemi ve sağduyumu kaybediyorum.

Bu düşünceler şüphesiz yine evde tek başıma olduğum için (bugün pazar) ortaya çıktı. Bir başıma olabildiğim bu hafta sonlarını, yalnızlık anlarının kısalığı beni doyurmasa da seviyorum. Tek başıma yaşamak isterdim demek istemiyorum; aslında yalnızlığıma, sessizlik ve bir başıma kalma ihtiyacıma saygı duyacak insanlar arasında yaşamak isterdim. Karım bunu yapmayı öğreniyor ama benim için yeterli aşamada değil henüz; benim istediğim, onun bu dünyanın içine deyim yerindeyse *ideolojik* olarak kıvrılıp, benim gibi arada bir huzurun ve sessizliğin tadını çıkarması.

Bu sabah, evde büyük bir sessizlik ve huzura uyandım ve kendimi ruhun hoşuna giden türden çeşit çeşit gereksiz şeyi düşünürken buldum. Kahvaltı ederken Dylan Thomas'ın mektuplarından birkaçını okudum; gençken yazdığı mektuplardan birinde gelip geçici hiçbir şeyi güzel kabul edemeyeceğini, güzelliğin bir sonsuzluk meselesi olduğunu söylüyordu. Ben onunla aynı fikirde değilim zira geçici olmayan herhangi bir şey düşünemiyorum. En saf formlar bile var olabilmek için geçici bir zihne ihtiyaç duyar. Güzellik nesnelerde değil zihindedir ve saf formlar sadece zihinde var olur.

Sonra rasgele bir kaset seçip koydum ve ilk duyduğum uzun yıllar önce Enrique Rodríguez'in tango orkestrasının çaldığı popüler bir parçanın ("Macar geceleri" ya da "İstanbul'da Aşk" gibi bir şey) yeni bir versiyonuydu. Parçayı dinlerken kendimi harika hissettim ve aklıma hemen Alicia ile birkaç gün önce hipodroma yakın bir plajın arkasında gördüğümüz büyük bir hangara ya da barakaya benzeyen cam pencerelerle kaplı eski bir bina geldi. O an gün batımının özel ışığında o camların (bazısı sağlam, çoğu kırık) oluşturduğu manzarayı fotoğraflamak için bir makinem olsun is-

tedim. Çayırda camların yanı sıra terk edilmiş makine parçaları ve bobinler vardı. Enfes: Kimi harabelerin, terk edilmiş, yerle bir olmuş evlerin seyri, özellikle bitki örtüsüyle istila edilmişse bende neredeyse erotik bir haz yaratıyor.

şimdi aklıma Pan de Azcar'da gördüğüm bir ev geldi. Terk edilmiş ya da daha doğrusu tamamlanmamış, neredeyse iskelet hâlinde bir ev. Belki de inşaat tamamlanmadan terk edilmişti. İçinde büyüyen ağacın bir dalı pencerelerden birinden dışarı taşıyordu. Dylan Thomas ne derse desin güzellik benim için budur. Tıpkı Piripolis'ten Pan de Azcar'a giden aynı yol üzerinde gördüğüm terk edilmiş kilise gibi. Düşünüyorum da, o binaya bakmak sanırım benim ilk gerçek mistik-din deneyimimdi. Bina harabeye dönmüştü ve girişinde ahşaptan yapılmış korkunç bir ha vardı. (Sonradan duyduğuma göre dalgaların taşıdığı ha, yakınlardaki bir sahilde bulunmuştu.)

Enrique Rodrguez orkestrası da bunun gibi bir şey. Bir defasında Alicia ile beraber otomobille uzun bir yolculuktan dönüyorduk ve Enrique Rodrguez'e adanmış bir radyo programı yolun epey bir kısmında bize eşlik etmişti. Harikuladeydi, bu na gölge düşüren tek şey direksiyon başında odaklanmış ve böyle bir cuncunayı dinlemek zorunda kaldğ için rahatsız olan Alicia ile onu paylaşamamamdı.

Bach ve Vivaldi'den onun kadar zevk alabilirim; Bach veya Vivaldi ile Enrique Rodrguez arasındaki fark ayırt edebilirim. Ama o an, ona o orkestranın benim için bitki örtüsüyle kaplanmış harabeleri seyretmek gibi bir şey olduğunu aıklayamazdım. Orkestranın artık çok eskide kalmış olması etkiyi güçlendirse de sebep bu değildi; nedeni, o zamanlarda bile, Enrique Rodriguez'in asıl amacının bitki örtüsü ile kaplanmış bir harabe olmasıydı.

Onun müziğinin bana anlattığı bu ve bugün de kahvaltı sonrası Dylan Thomas’la yaşadığım ve kimsenin ruhunun duymadığı tartışmayı ve hipodroma yakın plajdaki gün batımına dair anımı özetliyor. Ve böylece, benliğimin son yıllardaki kaos esnasında kaybettiğim esas parçalarından birine bu şekilde yeniden kavuşuyorum.

*

İnsanlar, neredeyse oybiriliğiyle, beni ilgilendiren tek şeyin yazmak olduğunu düşünüyor. Fakat beni asıl ilgilendiren şey hatırlamak. Bazı dillerde, “hatırlamak” kelimesi, uyanmak anlamına gelen bir kelimedenden türemiş ve ben de böyle olduğunu düşünmek istiyorum. Kalp kelimesiyle bir bağlantısı var mıydı unuttum ama umarım vardır. Sonuçta bir şeyleri hatırlamak, onları kalpten bilmek demektir.

Habire “Al işte, romanına konu çıktı,” deyip duruyorlar, sanki ben kendimi değil de romanlarıma konu arıyorum. Eğer yazıyorsam bu hatırlamak, uyuyan ruhumu uyandırmak, zihnimi coşturup gizli patikalarını keşfetmek içindir. Öykülerimin çoğu ruhumun hafızasının parçalarıdır, icat edilmiş şeyler değil.

Ruhun kendi algısı vardır. İçinde uyanık hayatımıza dair parçalar taşır fakat aynı zamanda özel, kendine has parçalardır bunlar çünkü ruh, bilincimizin doğrudan erişiminin olmadığı, üstün bir düzenin evrensel bilgisinin parçasıdır. Dolayısıyla ruhun içimizde ve etrafımızda olup bitenlere dair algısı, dar ve sınırlı benliğimin algıladıklarına göre çok daha bütünlüklüdür.

Bugün bütün o farklı harabeleri hatırladım ve bununla ruhumun bana *ben o harabelerim* dediğini biliyorum. Harabelere yarı

erotik bir hazla bakışım aslında kendime yönelttiğim narsist bir bakış. Ve bunun bir bedeli de olsa, baktığım şeyin hüznüne rağmen bana iyi geliyor. Aynada kendime bakıyorum ve gördüğüm kişiyi beğenmiyorum ama en azından güveneceğim biri, diyorum kendi kendime. Aynı şey bu içe bakış esnasında da oluyor: Hakiki olduktan sonra algıladığım şey çirkin bir portre olsa da dert değil.

Ruhum ne derece bana ait, elbette bilmiyorum; daha ziyade ben ruhuma aitim, hem birden çok filozofun işaret ettiği gibi ruh belki içimde bile değil. Sadece bilmediğim bir şey işte; ve *benliğim* beni aşan engin denizin –belirli bir pratik farkındalık ile şekillenen– bir parçası ve hiçbir şekilde bana ait değil; uçsuz bucaksız bir nükleik asit denizinden doğmuş ya da doğmakta olan bir tür. Ama arkasında ne var, o asit aracılığıyla kendini ifade eden dürtü ne? Madde parçacıklarının altında yatan bu arzu, bu merak, bu açgözlülük.

Cevapları bulmaya meraklı değilim artık, hiç meraklı değilim. Şu an için sorularla –ki belki onlara bile ihtiyacım yok– yetineceğim. Diskurun bugün bu biçimi almasının sebebi tam olarak bende eksik olanlar, çünkü hafızanın o parçalarına, ruhun hafızasına göz attığım o kısa anlarda kendimi hatırladım ve tam aksine, hayatımın geri kalanı, o anların dışında giderek zayıflıyor.

9 Ocak

Boş sözlerin arasına bir rüya karışıyor:

Geniş bir odada yataktayım, iki kadınla birlikte. Biri Alicia, soluma yatmış, ayaklarını başıma doğru uzatmış. Sağımda be-

nimle aynı yönde yatan X (uzun yıllar önce tanıştığım, bugün artık yaşlı bir kadın; fakat rüyada genç) var. Üçümüzün arasında canlı ve neşeli bir şehvet akıyor fakat Alicia biraz mesafeli duruyor; onaylamadığından değil; yüzünde bir gülümsemeyle sırasının gelmesini bekliyor. Oda sağdaki büyük pencere ve soldaki büyük cam kapılarla dışarıdan gelecek bakışlara açık; tam o sırada Ignacio ortaya çıkıyor, kapıda duruyor ve içeri girmeye çalışıyor. Onu uzaklaştırıp kapıyı kapatıyorum ve kendimizi sağdan ya da soldan gelecek yabancı bakışlardan uzak tutmak için panjurları kapamaya, perdeleri indirmeye başlıyorum. Yataktaki yerime geri dönüyorum ve X okşayayım diye göğüslerini açıyor. O anda hızla sahne değişiyor; bir plajdayız ve Alicia bir meşhurun ismini haykırıyor (yıllar önce popüler olmuş, bugün muhtemelen unutulmuş bir pop şarkıcısı ya da müzisyen). Başımı kaldırıyorum ve güneş gözlüklü bir adamın bize selam vermek için yaklaştığını görüyorum. X ve ben araya girilmesinden çok rahatsız olurken, karım onun varlığına oyunumuzu yarıda kesecek kadar çok önem verirmiş gibi görünüyor. Sonunda X bana sırtını dönüyor, terk edilmiş görünüyor bu hâliyle, ben de etrafımızda olanları umursamayla bırakıyor ve bedenimi onun kine dayayıp göğüslerini okşamaya girişiyorum. Fakat tam da burada, uyanmaktan ziyade derin bir uykuya daldığımdan olsa gerek, sahne kararıyor.

Rüyanın bir başka teması da şu ki, annemi görmesem dahi kendisiyle (gerçek anlamda) “bağımı kesmeye” çalışıyorum. Hangi amaçla, ne zaman bilmiyorum ama çok uzun ipi birkaç sokağı geçip bir binanın içine girecek tek bir ip hâline getirmek üzere birbirine eklemişim. İp işlevini yerine getirmiş gibi ve artık onu kesme vakti gelmiş, bu yüzden bir bıçak arıyorum (mutfaktakiler gibi testere

dişli). İpleri uç uca eklerken (neye duğduğumu bilmediğim) acil bir ihtiyaç yüzünden, suç işlemişim; bir kamu binasının, belki de bir okulun bayrak direğinin ipini almışım. Hava aydınlanırken beni görmelerinden korkuyor ve sinirden elim ayağıma dolanarak keseceğim iplerin birleştideği yeri bulmaya çalışıyorum. Kesip kesmediğimi bilmiyorum ama ipin bir başka kısmına, binanın içine uzanan kısmına geçiyorum. Metal bir kapıdan geçip kendimi spor kulübü gibi bir yerin içinde buluyorum. Orada yanında başka çocuklar ve delikanlılarla yine Ignacio'yu görüyorum ve bir öğretmen onlara azarlayan bir tonda bir şeyler söylüyor. Kapıyı açmadan ve o sahneyi görmeden önce Ignacio'nun benden söz eden sesini duymuşum; benim hakkımda bir hikâye anlatıyormuş. Beni görünce daha az incitici bir başka hikâyeye anlatmaya başlıyor; bunu öyle bir şekilde yapıyor ki hikâyeyi değiştirdideğini gayet net anlıyorum. Öğretmen azarlayarak konuşurken ben de söylediklerini tekrarlıyor, onu destekliyorum.

İpin ucu bir çocuğun elinde. Anlaşılan ipi çok kuvvetli çekiyorum, çünkü çocuğun aslında protez olan eli yerinden çıkıyor. Ortada deri gibi bir şeyle sarılmış bir kök ve elin girdideği vida gibi bir uç kalıyor. ocuk elini yerinden çıkardığım için bana sitem ediyor, ben de ona ipin ucunu acilen kurtarmam gerektiğini söylüyorum. Eli konusunda endişelenmeyi bırakıyor ve çocuğun bileğine sıkıca bağlı olan ipi çözmeye çalışıyorum. Uyuşuk bir tavırla, elini yerine takmaya sonra yardım ederim, diye geçiriyorum içimden.

12 Ocak

Taşınma öncesi kaosunun ortasında bana belli bir yapı kazandıracak bu alıştırmalar gibi işlerde kendimi disipline etmek için uğraşmakta ısrarlıyım. Ama bu disiplinin gerçekten işe yaraması için alıştırmalar, öncelikli olarak harflerin çizimine odaklanmalı, kendimi diskurun içeriğine kaptırmamalıyım. Elyazım daha büyük ve elbette okunaklı olmalı. Sinirlerimi yatıştırmak için derin derin nefes alıp veriyorum, yapmam gereken onca şeyi düşünmemeye çalışıyorum fakat işin aslı düşünmeyi bırakmıyorum bir türlü, madem öyle ne yazdığımın da bir önemi yok. Kitaplarımı paketlemeliyim, yani derli toplu yığınlar oluşturup onları iple bağlamalıyım. Bir de bir sürü video izlemem gerek, bazılarını üzerinde çalıştığım işle ilgili olduğuklarından, bazılarını da kiraladığımız video oynatıcısının parasını çıkarmak için izliyorum. Taşınmayla ilgili olarak çözmem gereken başka şeyler de var. Ne olduklarını henüz bilemiyorum ama varlar. Onlar hakkında düşünmeli, sonra da bir liste yapmalıyım. Ayrıca resmen 1991 yılına girdiğimizden programımı yenilemeli ve bu sene için yeni bir ajanda almalıyım. Sonra bazı kitaplarımı yayınlamak için hazırlanmalıyım ya da buna teşebbüs etmeliyim. Fakat bunun için yeterli zamanım olmadığı açık; ben de bunun yerine her şeyden elimi eteğimi çekip bilgisayarda oyun oynamayı seçiyorum.

13 Ocak

Dünkü kaligrafi alıştırması, hiç kuşkusuz işlerime az da olsa odaklanmama yardım etti; karamsarlığa bile kapılmadan kitaplarımı düzenleyip bağlama işine bile başlayabildim. Gerçi bunları yazarken epey zorlanıyorum zira kitapları raflardan indirdiğimde onlarla birlikte yıllar içinde üzerlerinde birikmiş bir miktar boya ve sıva parçası da aşağı indi. Bu minik parçaların birçoğu şu an yazdığım kâğıdın altında sinirimi bozuyor ve yazmamı güçleştiriyor. Çalışma masamın üzerini silmeyi neden akıl edemediğimi bilmiyorum (hatırladığım kadarıyla masanın üstü deniyordu üzeri değil). Bunu neden şimdi yapmadığımı da bilmiyorum. Yazmaya devam ediyorum.

B B B B B B B B B B B B B Bravo, B nasıl yazılıyordu yine unuttum. Asıl sorunum nereden başlayacağımı asla hatırlayamamak; bir şeyler kendiliğinden olmadığında üzerine düşünüp durmam bir işe yaramıyor. Bir yerde bir püf noktası var ama bir türlü bulamıyorum.

Bugün yazım berbat, biliyorum. Çok çabuk ve sinirli sinirli yaşıyorum. Taşınmanın getirdiği stres ve kaygı had safhada. Kitapları paketlemeye devam etmeliyim ve daha birçok şey yapmam gerekiyor. Aslında hiçbir şey yapma isteği yok içimde. Taşınmak istemiyorum. Taşınmalardan ve değişikliklerden bıktım. Ama yapılması gerekiyor çünkü ulu güçler böyle münasip buyurdular.

15 Ocak

Bu şartlar altında alıştırma gereksiz bir göreve dönüşmüş olmasına rağmen, bulamayacağımı bildiğim ama hiç olmazsa yaklaşı-

maya çalıştığım merkezimi aramak üzere yeniden işe dalıyorum. Başlarda harflerimin büyüklüğü dikkatimden kaçmadı, çok güzel değiller ama hepten de çirkin sayılmazlar. Belki öğle yemeğinde içtiğim azıcık şarap işe yaramıştır. z'nin de çok iyi çıkaramadığım bir harf olduğu belli; belki de kalemi kaldırmadan çizmek çok zor olduğu için ustalaşamıyorum bu harfte. Bakalım: zaman, zaman... İşte böyle olmalı; bence bu harfi düzgün çizebilmenin tek yolu önce kelimeyi baştan sona yazıp ikinci çizgiyi sonra çizmek; tıpkı i'nin noktası ya da t'nin enine çizgisi gibi, yazdıktan sonra geri dönüp eksikleri tamamlamak gerek. Bu harflerin elyazısında kalemi kaldırmadan yazılamaması bizim dilimizdeki kusurlardan biri fakat belki diğer dillerde daha da kötüdür. Ama z'ye geri dönelim: Eğer kelimeyi kalemin tek bir hareketiyle yazmayı denersem felaket oluyor. Öyleyse sakın kalmalı ve ikinci çizgiyi sona saklamayı aklımda tutmalıyım. Ve şimdi bu sayfanın sonuna geliyorum, merkezimi falan da bulmuş değilim, neyse en azından harflerim büyük ve yazım okunaklı.

4 Şubat

Olumlu bir alışkanlığı yeniden kazanmaya çalışıyorum ki bu da olumsuz bir alışkanlığı terk etmek kadar zor. Ayrıca taşınma ve onunla gelen birçok mesele yüzünden hâlâ elim kolu bağlı. Şu günlerin kaosunda azıcık bir düzen için dur durak bilmeden verdiğim çılgınca mücadele arasında başka türde bir iş için ne yerim, ne zamanım var ne de zihinsel olarak uygunum. Her şey hâlâ yerli yerine otumuş değil, yeni evin eksiklikleriyle ilgili yapılacaklar yığınla ama bir düzen tutturduğumuz söylenebilir, en azından

mekânsal olarak. Zamanın ise hâlâ bir düzeni, bir yapısı yok ve bu yapısal eksikliğin bilinçli benliğimde de benzer bir eksikliğe neden olduğunu hissediyorum. Artık sadece derin bir anlamda değil, ufak tefek şeyler ve basit günlük eylemlerde de kendimi bulmakta zorlanıyorum. İnsan kendisidir ama aynı zamanda çevresidir de; insan çevresine yayılır ve yansımasını orada bulur; çevredeki herhangi bir düzensizlik tüm psikolojisini altüst eder.

Böylece, kayıp benliğimi daha fazla geri kazanabilmek için elyazısı alıştırımlarıma dönüyorum yine. Bu alışkanlığın bana, gelecek günlerde edinmeye çalışacağım olumlu diğer alışkanlıkların hepsinden daha çok bir ritim, bir rehberlik, bu yeni evde ve karımla ilk adımını atacağımız bu yeni zamanda üzerinde bir yaşama biçimi inşa edilecek bir temel vereceğini hayal ediyorum.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Alıştırmalar

18 Şubat

Dağılan parçalarımı bir araya getirmek için nafile bir girişimle bu alıştırmalara bugün yeniden başlıyorum. Fakat bu kullandığım kalemin bu kâğıt türüne uygun olmadığını fark ediyorum; mürekkep dağılıyor. Bu yüzden tükenmez kaleme geçiyorum ama rutinimden bu şekilde ayrılmam parçalanmanın net bir göstergesi. Yeni evde, kendimde, çevremdeki insanlarda derleyip toplamam (daha doğrusu ayıklamam) gereken o kadar çok şey –*o kadar çok* şey– var ki artık bunaldım. Çok yakında Montevideo’ya ve oradan da muhtemelen Maldonado’ya seyahat etmem gerekecek ve bu da her şeyi çok daha karmaşık bir hâle getiriyor. Benim durumumda, bu seyahati kesinlikle yapamayacağım ve yapmamalıyım çünkü bedeli (psikolojik anlamda) çok yüksek. Fakat bu seyahat yine de kaçınılmaz; gitmemenin bedeli çok büyük olur. Bu, Laing’in “şah mat” diye nitelediği şizofrenik durumlardan biri. (Bu tür durumları yaratmak için bir anne gibisi yoktur. Rüzgâr onu yere vurduğu için kalçasını kırdığını söylüyor ve buna inanıyor; ama ben

bunun onun bilinçaltından gelen bir rüzgâr, beni yanına çekmek için son bir umutsuz deneme olduğundan eminim.) Bu günlerde bahtsızlıklarım her zamankinden ağır geliyor bana. Özgürlük yoksunluğum mutlak ve zaman tüm hızıyla içler acısı bir biçimde verimsizce akıp gidiyor. İçime dolan endişenin kontrolü olanaksız. Kilo alıyorum; vücudum günden güne şişiyor. Aralıksız ve zerre zevk almadan sigara içiyorum.

Tüm bunlarla nasıl baş edeceğime dair hiçbir fikrim yok ve yazı masam yapılacak işlerle dolup taşıyor. Tabii kendim için, keyfim için, kendime kim olduğumu hatırlatmak için, yaşamımı idame etmek ve varolmak için yapmam gereken şeyler var ... ama yapamıyorum, yapmaya uygun ortamı bile yaratamıyorum.

15 Mart

Bugünün alıştırmaları uçuruma düştükten sonra tutunduğum bir dal gibi. Yıllar içinde defalarca çok zor durumlara düşmüş olma- ma rağmen hiç bu kadar umutsuz olmamıştım. Ama hiç olmazsa daha önceleri içten gelen ve devam etmemi sağlayan “büyülü” bir güvenim vardı; içimde gizli, esrarlı bir varlık, bir nevi koruyucu melek vardı. Hepsinden de öte, içimde gizli saklı ve çapraşık bir kendine güven ve daha da gizli saklı ve çapraşık bir Tanrı'ya güven vardı. Ve bu güven devam etmemi sağladı hep. Şu an ise ayaklarımı kaybetmiş, zihnim paramparça, psikolojik hatta giderek fizyolojik olma yolunda ilerleyen bir felce uğramış gibi hissediyorum. Şimdiye dair hiçbir şey mutluluğa benzemiyor, bir an bile; ne huzur, ne sükunet, ne hatırlanacak bir rüya var; ruhum kuraklaştı, çöle döndü. Geleceğe dair en ufak bir ışık, arzulanacak bir gele-

cek yok. Her şey, bomboş günlerin, haftaların, ayların ve yılların baş döndürücü biçimde iz bırakmadan o biricik kesinliğe, yani ölüme doğru hızlanarak geçmesinden ibaret. Uzun zamandır tek yapabildiğim şey, günbegün kendi yıkımımın ilerleyişini izlemek.

Bunların hepsinin çok soyut olduğunu biliyorum; daha somut konuşamayacağımdan değil, artık bunu yapmaktan yorulduğum ve kendimi tekrarlamak istemediğimden böyle. Sonuçta bu sadece bir kaligrafi alıştırması. İçini fazlaca doldurmaya uğraşmanın anlamı yok. Altı üstü bir kâğıdı elyazımla dolduruyorum, o kadar.

17 Mart

Ne kadar zor olursa olsun bir disiplin oluşturmam gerek. Bu alıştırmalar da genelde pek bir yere varmayan bu girişimin ilk adımı oluyor. Fakat yine de işe bu çalışmalarla başlamakta ısrar ediyorum zira diğer şeylere göre bu en basit olanı; ihtiyacınız olan tek şey bir tükenmez kalem ve kâğıt. Öte yandan diğer her şey –yapmak isteyebileceğim herhangi bir şey– önce uygun malzemeleri aramaya koyulmak demek ki bu daha başlamadan şevkimi kırıyor. Diğer yandan, kaligrafi alıştırması her yerde yapılabilir ama bu evde kendime bir yer bulmam o kadar kolay değil çünkü olası yerlerin her biri çok ciddi sıkıntılar yaratabiliyor. Mesela, şu an ilk kattaki yatak odasının yanındaki odada, çalışma masamda oturuyorum; burası sadece böyle serin bir esinti olan günlerde kullanılabilir. Berbat çinko çatı yüzünden yalıtımı berbat ve geri kalan günlerin çoğunda dayanılmaz sıcak oluyor. Üstelik çok da küçük, eşyalarımı koyacak yer yok; hatta şu an yazı masamdaki kâğıt ve diğer eşya kalabalığı yüzünden rahat yazamıyorum ve yeterli alan ve

uygun mobilya olmadığından onları başka bir yere de koyamıyorum. Bugün yazımın neden bu kadar kötü olduğuna dair bir sürü neden sayabilirim, aralarında fazla pratik yapmamam da var fakat yazı masasının dağınıklığı yüzünden de kendimi engellenmiş ve rahatsız hissediyorum. Diğer basit işleri yapmak da kâbusa döndü zira onları yapmak için arkadaki odaya geçmem lazım, orada da her şey üst üste yığılı ve havası da insanı itiyor.

18 Mart

Sonunda alıştırmalara iki gün üst üste devam edebildim. Hatta bugün evin hem içinde hem dışında bazı işleri bile halledebildim fakat çalışmak için bana ait bir alanın olmayışı hâlâ büyük bir sorun; bu sabah yandaki elektrik trafosunun vızıltısı inanılmaz bir seviyeye ulaştı, beni uyandırdı ve yataktan kaldırına dek işkence etti; alt kata indim, Ignacio'nun odası hariç vızıltı tüm evi kaplamıştı. Başka bir seçeneğim yok, kendime ait bir alanım olana kadar oraya taşınmak zorundayım. Ignacio bu fikirden hiç hoşlanmadı ama kabullenmesi gerekecek.

Ignacio ile uğraşmak günbegün zorlaşıyor. Bunun, annesinin neredeyse daimi yokluğu, evdeki yardımcının onun üzerinde bir otoritesinin olmayışı, evin anahtarına ve sokağa bakan bir odaya sahip olması dolayısıyla arkadaşlarının onu sürekli dışarı çağırması gibi birçok nedeni var sanırım. Bugün, odasını evin arka tarafındaki ufak odaya taşımakla tehdit ettim onu; böylece hem sokağın ısıltısından uzak kalacak hem de biz (daha doğrusu ben) onu daha rahat kontrol edebileceğiz. Fakat bu oldukça zalim bir çare zira o ufak oda berbat bir biçimde insanlık dışı. Yine de işler iyiye gitmez

ve Ignacio asgari bir otokontrolü sağlamayı bile beceremezse hazırda bulundurulacak bir fikir. Hâlâ hiçbir ahlak kuralını tanımayan, sürekli dürtüleriyle ve çıkarına uygun olduğunu düşündüklerine göre hareket eden bir hayvan gibi. Bir süre için daha düzgün davranıyordu ama taşınma ve yeni çalışanın geliştinden itibaren büyük bir hızla eski hâline döndü. Onu yola getirecek uygun stratejiler bulabilmeyi umuyorum ama çok yorgunum.

19 Mart

Kaligrafi alışmalarına ara vermeden devam ettiğim üçüncü gün. Bu, karanlıkta (zihnimin karanlığında) parıldayan minik bir ışık gibi. Ayrıca artık büyük bir sevinçle görüyorum ki elyazım çok daha düzgün. Hâlâ biraz küçük; daha büyük yazmaya çalışacağım fakat elyazım ve arzulanan sağaltıcı etkiler pahasına olsa bile aslında çok da zorlamamayı, elimden geldiğince varlığımın kendini ifade etmesine imkân tanımayı tercih ederim. Şu an önemli olan bu katatonik durumdan çıkmak; çıkışın zarif olup olmaması önemli değil. Kendimden tek istediğim, istemeye hatta talep etmeye başladığım tek şey, eylem. Bu şu anki gibi mütevazı iki satır yazı yazmak ya da dış dünyaya açılmaya –sigara almak için iki üç blok yürümek için bile olsa– teşebbüs etmek gibi bir eylem olabilir. Fobilerime, hareketsizliğe ve özellikle de içinde büyük bir yıkıcı güç barındıran şu pasifliğe karşı savaşmam gerek. *Hiçbir şeyin* çözüm bulmadığı ve benim yine öfke ve başarısızlık biriktireceğim aptal bir bekleme durumunu sürdürmek yerine eşyaları kırsam ya da herhangi bir şey yapsam yeridir. Öfkem artık özel olarak kimseye yönelik değil, belki sadece kendime öfkeliyim. Koşulların

felaketler ve zor durum yığılıları hâline geldiği doğru fakat onları daha da beter yapan ve çözüm olasılığını giderek karmaşıklaştıran, benim onlara verdiğim –mıymıntı, hantal, güvensiz– biçare yanıt.

20 Mart

Aralıksız alıştırmanın dördüncü günü. Etraftaki makinelerin insanı çileden çıkaran vızıltısının ortasında oturuyor olmama rağmen, Alicia'nın bugün uyandığımda verdiği direktifleri izlemeye çalışıyorum. İlginç bir şekilde bu direktifler Alicia'nın uyumadan önce ya da yarı uykuluyken okuduğu dünkü alıştırma çerçevesinde yazdıklarımı, bizzat benim sözcüklerimi temel alıyor. Sorunlara doğru şekilde cevap vermediğimi, bunu değiştirmem gerektiğini yazmıştım. Alicia da bu sabah bana aynı şeyi söyledi ve kendi düşündüğü birkaç pratik tavsiye ekledi. Büyük ihtimalle dün gece alıştırma okuduklarını hatırlayamadı.

İyi niyetliyim ama bu vızıltı meselesi –sıcak, sıcak karşısındaki savunmasızlık, yer yokluğu gibi taşınmaya bağlı başka birçok problemin getirdiği sıkıntıları ağırlaştıran ya da çoğaltan– günden güne çekilmez bir hâl alıyor. Vızıltı şu anda hayret verici bir yoğunluğa ulaştı; sokağın gürültüsüne bile meydan okuyor. Çalışma alanımın tam ortasına kurulup her yeri istila ediyor, büyüyor ve kapıları pencereleri kapatmaya aldırıyor; şu an onu ahşap zeminde basan –terlikler içindeki– ayak tabanlarımda titreşimler olarak hissediyorum. Çileden çıkaran, titreşimli bir masaj gibi. İyi niyetim yeterli olmayacak. Buradan kurtulmaya can atıyorum; sayfayı bir an önce bitirip kaçmak için elimden geldiğince hızlı yazıyorum. İMDAT.

21 Mart

Alıştırıcıların aralıksız beşinci günü. Çok şükür ki artık bir alışkanlık hâlini almış gibiler. Elbette konsantrasyon ve özenle yapılan bir kaligrafi alıştırması olmaktan henüz çok uzaklar ama beklentimizi çok da yükseltmeyelim. (Bugün Rilke'den muhteşem bir cümle okudum, "Gerçeklik sabrı olana bitmek bilmez bir yavaşlıkla yaklaşan, uzaktaki bir şeydir," gibi bir şey diyordu.) (Sabırlı olalım ve uzaktaki o şeyin yaklaşmasını bekleyelim madem.)

(Fakat sabra ve dolayısıyla gerçekliğe karşı beni uyutmayan, düşünmeme ya da herhangi bir şeye dikkatimi vermeme izin vermeyen bu vızıltı kadar komplo kuran çok az şey vardır. Buna bir de ağır, nemli, alçak basınçlı bitmeyen rüzgârlı havayı ekleyin; günlerdir bir fırtına tehdidi var ama bir türlü patlamıyor bu da sinirleri gerip hayatın tadını kaçırıyor. Son günlerde ince, gönülsüz, monoton bir yağmur yağıyor ama bize asıl gereken toprağın, insanların ve nesnelerin statik elektrik yükünü boşaltacak, şiddetli bir patlama, şimşekler, gök gürültüsü, rüzgâr, deşarj olan unsurların öfkesi.)

Fakat anlatı hevesimin beni ele geçirmesine daha fazla izin veriyor, yazıyı unutuyorum. Şimdi daha dikkatli olsam da elim harfleri biçimlendirme telaşına kapılıp düşüncelerimin ortaya çıkmasına zaman tanımıyor. Şu an vızıltı kesildi; çalıştığım oda makul ölçüde serin. Ama Alicia beni çağırıyor.

23 Mart

Dün alıştırıcılarımı savsakladım. Bugün dünden de kötü hava şartlarına rağmen yeniden iş başına dönmeye karar verdim. Şu an

belirgin bir vızıltı yok; yeterince uyumadığım zamanlarda kafamın içinde duyduğum kendi kulaklarımın çınlaması hariç. Uyku meselesine gelince, yan binadaki trafodan kaynaklanan vızıltı başladığından beri uykum berbat. Uyumakta zorlanıyor, gece boyunca da sürekli uyanıyorum. Bu durum da beni en basit işleri bile görmekten aciz, isteksiz, huysuz ve aşırı derecede itici yapıyor. Üstelik bu yüzden ne zaman vızıltıdan ve aynı zamanda insanlardan uzak bir yer bulsam o an saklanıp uyumak zorunda kaldım. Bunların hepsi sağlığım için çok zararlı. Beni en çok rahatlatan şey okumak ve genellikle daha önce defalarca okuduğum kitapları okumak. Okumak, vızıltıdan ve kendi rahatsızlığımdan bir nebze olsun uzaklaşmamı sağlıyor. Kendimi kısmen düşük moralim yüzünden minimum seviyede bile toparlanamayan evin kargaşasından ve dağınıklığından da uzak tutmam gerek. Burada yaşayan ya da çalışan diğer insanların ise bir şey yaptığı yok. Dün gece rüyamda şehirlerarası bir otobüste yatıp kalktığımı gördüm ki bu, istikrarsızlığımın ve bu durumun tetiklediği güvensizliğin hiç de fena bir imgesi sayılmaz. Şimdi elbette Paskalya ya da nam-ı diğer Turistler Haftası yaklaştığından ülkedeki tüm faaliyetler felç olmuş durumda. Buna paralel olarak benim sorunlarıma çözüm arayışım da durmak durumunda kaldı.

25 Mart

Bugün birçok anlamda tuhaf bir gün. Örneğin hava şartları çok istikrarsız, yazla sonbahar âdeta içiçe; hem soğuk hem sıcak ve hava basınçları çok değişken ve bunların hepsi insan bedenini altüst eden, ne idüğü belirsiz rahatsızlıklara sebep olan şeyler. Öte

yandan, bugün Colonia’da sık sık gittiğimiz hoş mekânlardan birinde bir cinayet işlendiği haberiyle uyandım. Cinayetle polisiye romanlarda karşılaşmak başka, gerçek hayatta karşılaşmak çok başka. Küçük, güvenilir olmayan, korumasız bir kentte ortalıkta dolaşan bir katille yaşıyor olma fikri pek de hoş değil. Veya birden fazla katille zira kurban kadın ve tecavüzden şüpheleniliyor. Günü tuhaf hâle getiren nedenlerden bir başkası da bir kitabımın muhtemelen Belçika’da yayınlanacağı haberi ve daha da tuhaf olanı, yayın hakları için kayda değer bir avans ödeme ihtimalleri.

Hava koşullarına gelince, eğer sonunda makul bir sonbaharda karar kılıp istikrara kavuşursa belki sonunda işimin başına dönebilirim, hem de her şeyi bir yerde toplamak üzere evde planladığım değişiklikleri yapmadan önce. Bunaltıcı sıcaklar ortadan kalkınca kendimi fiziken ve zihnen daha güçlü hissedeceğim, kendime ait bir alanımın olmamasının getirdiği problemlerin ve rahatsızlıkların üstesinden gelmeyi başarabileceğim.

26 Mart

Bugün hava (meteorolojik anlamda) çalışmaya elverişli. Serin bir esinti var –ara sıra aşırı serin– ve mevsimler, ısılar ve basınçlar dünkü gibi birbirine karışmıyor. Öte yandan, UTE’ felç edici bir diğer faktör olan vızıltı sorununu da (kalıcı ve nihai olmasa da) çözmüş görünüyor. Kendime ait bir yer sorunu kaldı geriye ama onu yaratmak için de gereken adımların atıldığına inanıyorum. Vızıltı meselesine gelince o konuda iyice hassaslaşmışım anlaşılan zira arada

bir o sesi eskisi kadar güçlü biçimde duyuyormuşum gibi geliyor bana; o sesi hatırlatan herhangi bir ses –otomobil, motosiklet ya da evdeki buzdolabı motoru– duymam yeterli, uzayan, güçlenen ve korkutan o sabit vızıltıyı bir anda yeniden duymaya başlıyorum. Vızıltının tamamen yok olmadığı ve evin duvarlarının onu mütemadiyen iletmediği açık. Belki de bu seviyedeki ses her zaman vardı ve onu sadece şimdi, ona hassaslaştığım ya da esas sorun tamamen çözülmediği için belli noktalarda dinleyince fark ediyorum. Uyarın kesildiğinde o uyarana karşı gelişen hassasiyet de giderek azalır ta ki algının normal eşiğine ulaşana dek, tabii bunu zaman gösterecek.

Bugünkü alıştırma el yazımı okunaklı kılmaya özen gösterdim ama hedeflediğim sonuçlara ulaşmak için gerekli sabır ve konsantrasyondan henüz çok uzağım.

27 Mart

Vızıltı var gücüyle geri döndü. Bu çok tuhaf. İkinci kez oluyor: İşçiler gelip bir şeyleri tamir ediyorlar ve bu tamirin ömrü tam yirmi dört saat sürüyor. Bunu mukayese edebileceğim tek şey geliyor aklıma: Buzdolabından gelen gürültü. Bazen gevşek bir metal levha motorun hareketiyle titremeye başlıyor ve normalde yumuşak bir mırılamadan ibaret olan ses dayanılmaz olana kadar yükseliyor. O zaman kalkıp gevşemiş levhayla buzdolabının gövdesi arasına takırdamayı engelleyecek biçimde bir karton parçası koyuyorum. Ama birkaç gün ya da saatler sonra titreşim kartonu yerinden oynatıyor ve sonuçta karton gürültüyü engellemek için artık hiçbir işe yaramadığı bir yere kayıyor ve her şey baştan başlıyor. Elektrik trafosu makinelerinde de benzer bir şey olsa gerek diye düşün-

yorum; işçiler gelip benim buzdolabına yaptığımdan pek de farkı olmayan üstünkörü bir onarım yapıyor, sonra titreşimler ayarmanın etkisini ortadan kaldırıyor. Kalıcı bir çözüme ihtiyacımız var. Buzdolabındaki sorun birkaç vidayla halledilebilir. Makinelere gelince çözüm ne olur bilmiyorum ama bir çözüm talep etmekte ısrarcı olmalıyız. Bu şartlarda yaşamak mümkün değil.

1 Nisan

Şu an Juan Ignacio futbol antrenmanında, Alicia işte ve temizlikçi de evinde (ya da neredeyse işte; en azından burada değil); Paskalya haftası misafirleri odalarına çekildi; şu an saat 19:30, duvarlardan sızan bir vızıltı yok ve birkaç dakika kestirdim; biraz önce sahilde Alicia ile yürüdük ve bedenimdeki yıpranmayı hissettim; kahvaltımı ettim, öğle yemeğimi yedim ve ikindi atıştırmamı yaptım, üç kere dişlerimi fırçaladım; hava da sıcak değil, hatta memnuniyet verici derecede serin; köpek havlamıyor, kapıyı çalan da yok; şu an birçok insan için iş günü sona erdi ya da ermek üzere; şimdi yazı masamın başına geçebilir ve hepten hareketsiz geçen onca günden sonra bu alıştırmalara yeniden girişebilirim.

Elyazıma daha çok dikkat etmeye başladım bile; başından beri kötü yazdığımın farkındaydım ama hislerimi çabucak yazıya dökmeye hevesliydim. Artık kendimi biraz olsun zorlamaya ve harfler üzerine düşünmeye başlayabilirim. Sanırım hem hızlı hem de okunaklı bir şekilde yazmayı asla başaramayacağım; // tam şu an önce kapı, ardından da telefonun zili beni sekteye uğrattı //. Umarım çalışma alanımı organize edebilmem, bu alıştırmalara ve diğer işlere ciddiyetle başlayabilmem fazla zaman almaz.

Kendi evimdeki bu tuhaf marjinalleşme içinde hayatta kalabilmek için formüller arıyor ve buluyorum. Dün vızıltının anlık yokluğundan yararlanıp iyi bir öğle uykusu uyudum; gece yatak odasında titreşim dalgalarının birbirlerini yuta yuta içinde uyunabilir bir sessizlik boşluğu ya da görece bir sessizlik yarattığı gizemli bir alan keşfettim. Mücadelenin görüldüğü kadar kısa sürmeyeceğini seziyorum; UTE “bugün ya da yarın” bozuk makinenin kaldırılıp sorunun kökünden halledileceğini duyurdu ama bunu daha önceleri de birçok kez söylemişler ve değişen hiçbir şey olmamıştı. Belki de mahkemelik oluruz. Göreceğiz. Marjinalleşmemin diğer bir nedeni, kadın temizlikçinin yerini başka bir temizlikçinin alması ve bu seferkinin varlığının etrafa agresiflik yaymayıp, aksine işbirliğine açılmış gibi görünmesi. Yine de içinde hizmetli olan bir ev ya “işgal edilmiş”tir ya da en azından işgal edilen alanları değişen bir evdir. Agresif olmayan çalışanımızın varlığında bazı temel konuları oturtabilsek (depoda daha fazla su bulundurma, doğru dürüst kapanan kapılar vs) marjinalleşmem daha katlanılabilir olur. Tabii Ignacio’nun yaptığım her işe gösterdiği mütecaviz merak bâki kalacak. Söz konusu o olunca eğitim meselesiyle yoğun ve acil bir şekilde ilgilenmek gerek. Bir de Alicia ve öngörülemeyen iş saatleri var ama bu sorunun çözüleceğine ihtimal vermiyorum. Geri kalan herşey mutlu sonla çözüme kavuşsa bile benim marjinalliğim üzerindeki son onay makamı o olacak. Yine de çok uzak ya da erişilmesi imkânsız olmayan bir gelecekte yeniden çalışmaya başlayacağıma dair bir umut var.

UYARI: Bu kaligrafi alıştırması okuyucunun hassasiyetini zedeleyebilecek sahneler içermektedir.

Konumuz köpek; hani şu defalarca hiç de duygusal olmayan, tam anlamıyla mantıklı ve sağduyulu nedenlerle kurtulmamız gerektiğinden söz ettiğim Pongo. Bugün gerekçelerimi haklı çıkaran bir şey oldu. Epey bir zaman birlikte arka bahçede kalıp (Pongo'nun sonunda canına okuduğu) pinpon topuyla oynamıştık ve hatta artık âdet hâline getirdiğimiz kucaklaşma ve sevgi sözleri seansımızı bile yapmıştık. Bir ara Pongo ortancaların arasındaki kulübesinin yakınlarına gitti, bakmak için yaklaştığımda onu muhtemelen günler öncesinden toprağa gömdüğü küçük çürümüş bir et parçasını çıkarırken gördüm. Bir süre önce ben de bahçede toprağa bulanmış koca bir et parçası bulmuştum ama o, belki de fazla yağlı olduğundan çürümemişti ve toprağı kazıp eti çıkardığımda köpek Pongo ona en ufak bir ilgi göstermemişti. Ama bu kez yanına yaklaştığımda eti uygun bir yere koyup sık sık yaptığı üzere sırtüstü yatacak gibi yaptı ama bu kez çürük et parçasını aşağı yukarı ensesinin altında kalacak şekilde yerleştirmeye niyetlendi. Onaylamadığımı bildiren bir ses çıkardım ve yaptığı şeyi bıraktı; daha yakından bakınca yerde iki ya da üç küçük beyaz kurtçuğun süründüğünü gördüm (bir keresinde boş bir yer cilası şişesi kapağında bulduklarım gibi ama bunlar onlardan çok daha büyük ve tombuldu). Sonra Pongo'nun çıkardığı bu et parçasının tümünden bu iğrenç kurtçuklarla dolu olduğunu fark ettim.

(ikinci sayfa)

Köpek Pongo et parçasına beni yaklaştırmamaya kararlıydı. Soba karıştırma maşası ve küreğiyle eti yerden almaya kalktığımda bana hırladı, hatta eti dişlerinin arasına alıp daha emin bir yere götürmeye yeltendi. Sertçe azarladım, o zaman eti bırakıp birkaç metre uzaklaştı ve gözlerini üzerimden ayırmadan işimi bitirmeme izin verdi. O et parçasını ve bulduğum diğer yağlı parçayı sobaya attım; üzerlerine ispirto döktüğüm gazeteleri ve küçük dalları ateşe verdim, daha sonra da bir çift kütükle ateşi besledim. Sinekler çürük et, yarı kızarmış kurt ve yağ kokusuna hızla gelmeye başladı, hatta sobanın içine girip (ateşe benim istediğim kadar yaklaşmadılarsa da) kokunun kaynağını bulmak için dönmeye başladılar.

Et kömürleşene kadar ateşi korumak zordu, bu yüzden birkaç sefer daha ispirto dökmek zorunda kaldım ta ki kısa bir süre sonra kömürleşme işleminin tamamlandığı izlenimini edinene kadar; sinekler yok olsa da mide bulandırıcı koku (köpek Pongo da kötü koktuğu zaman böyle mide bulandırıcı kokardı) uzun süre burnumdan gitmedi, kahve almak için dışarı çıktığımda bile.

Bu arada Pongo'nun böyle iğrenç bir şeyi neden yaptığını, amacının tedavi edici mi (kürkünün kalitesini artırmak, parazitlerle savaşmak, vb.) yoksa kozmetik mi, yani şüpheli koku tercihleri olan karşı cinsin üyelerini çekmek için bir çeşit parfüm mü olduğunu sorup durdum kendime. Ortancaların olduğu bölüme de sinmiş benzer bir koku olduğunu fark ettim. Sanırım Pongo arka bahçede farklı yerlerine bir yığın et gömdüğü bir çeşit özel mezarlık yaratıyor. **ONDAN ACİLEN KURTULMAMIZ GEREK.**

Görünüşe bakılırsa bu kâbusun sonuna yaklaşıyoruz ve birkaç gün içinde yavaş yavaş “normal” (tırnak içinde yazdım çünkü gayet iyi biliyorum ki Tanrı’ya şükür hayatım hiç normal olmadı) hayatıma dönebileceğim. Aşırı iyimser olmak istemiyorum ama vızıltı konusuyla ilgili son haberler umut vadediyor. Yarın sorun tamamen ortadan kalkabilir. (Şu an, biri yazdıklarımı izliyormuş da benimle alay etmek ve canımı en acıtacağı yerden yakmak istiyormuşçasına, vızıltı son sürat geri döndü.) (Sakin kalmaya çalışıyorum fakat sol kulağım dün ve bu sabah maruz kaldığım yırtıcı titreşim yüzünden ağrıyor.) En iyisi, bugünkü alıştırımayı çabucak ve fazla uzatmadan bitirip hızlıca evin gürültüden en az etkilenen bölümüne kaçmak.

Diğer yandan, garajın bana uygun hâle getirilmesi için anlaşmalar yapıldı ve tüm işler (en azından en önemlileri) ilerliyor ve her bir aşamasının kesin bitiş tarihi belli. Olası aksamalar ya da işçilerden kaynaklanacak sarkmalar da dikkate alınırsa, oraya yerleşmem öyle veya böyle gelecek haftanın ortasını –umarım– geçmez. Bu arada yapmam gereken ve ertelenemez acil bir işim (Belçikalı yayıncı için *Fauna*’nın düzeltmelerinin üzerinden geçmek) var; her şeye rağmen hemen şimdi kolları sıvamaya başlamayı deneyeceğim.

Yeniden kolları sıvıyorum –Sisifos efsanesindeki gibi–, amaç sağlıklı alışkanlıkları geri kazanmak; bunlardan biri de kaligrafi çalışmalarım. Bugün limanda yürüyüşe de çıktım. Bu benim her zamanki rotalarımın biriydi fakat diğer her şeyi olduğu gibi onu da bırakmıştım. Şu andaki baskın genel fikir, alışkanlık hâlini alsınlar ve diğerleriyle yer değiştirsinler diye bu eylemleri gerçekleştirmeye kendimi azıcık (olabildiğince) zorlamak. İşte vazgeçmeye çalıştığım alışkanlıklarımın kısa bir listesi: 1) aşırı sigara içmek, 2) valium, 3) videoda aşırı film seyretmek, 4) elektronik aletlerle oynamak, 5) aşırı şekilde okuma, özellikle olur olmaz saatlerde.

Bu alışkanlıkları saklamak, yumuşatmak ya da silmek için önerilerim: 1) bu alıştırmalara yeniden başlamak, 2) yeniden yürüyüşlere çıkmak, 3) zor bir iş olan günde birkaç dakika sakinleşmek ya da meditasyon yapmak konusunda ısrarcı olmak, 4) yeniden her gün jimnastik yapmak, 5) garajdan bozma çalışma odamda müzikle ya da müziksiz çalışarak veya çalışmadan daha fazla zaman geçirmek, 6) Juan Ignacio ile yeniden pinpon oynamaya başlamak.

Yazım epey çirkin görünüyor. Öyleyse bunu da hedeflerim arasına eklemeliyim: 7) bu çalışmaları sükunetle ve kendimi tamamen adanarak yapmaya çalışmak (şu anda elimin tamamen kontrolden çıktığını fark etsem de).

Tahmin ettiğim üzere, Alicia anlaştığımız saatten önce çıkagelip işimi sekteye uğrattı, yani bu sayfayı huzur içinde tamamlayamayacağım. Çalışmalarımın zamansız yarıda kesilmesini önlemek için özel bir güç sarf etmeliyim; yatak odası ve garajdaki telefonları sessize alarak bu yönde bir adım attım bile. Ancak evde yaşayan

diğer insanlara konsantrasyon ihtiyacıma, mahremiyetime ve öze-
lime saygı duymayı öğretmem gerek.

27 Ağustos

Bugünkü hedefim endişemi kontrol etmek ve elyazımı büyük, te-
miz bir hâle getirmek. Dolayısıyla ağırdan alıyor ve bir şeyler ifade
etmek üzere sular seller gibi yaklaştığını hissettiğim düşüncelerin
bana egemen olmasına izin vermemeye çalışıyorum; bir şeyleri ifade
etmemem gerektiğini hissettiğim için değil, sellere kapılıp gitmek
istemediğimden (örneğin “seller” kelimesini yazarken elyazım en-
dişeyle hızlandı ve sonuç olarak “l”ler iyi çıkmadı. Seller. Seller).
(Öyle ki, insana bir “l” yazmak yeterli gibi geliyor ve o ikinci “l”
sadece zaman kaybıymış, yazının ritminden çalacak bir lüksmüş
gibi diğerini yazarken acele ediyor.) Ama genel olarak bugünkü
alıştırmalarımın gidişatından oldukça memnunum. Elyazım yine
o kadar küçük ve karmaşık bir hâl almıştı ki haftalarca, aylarca
ve neredeyse her gün çalışarak elde ettiğim o okunaklı yazı tekrar
eski hâline dönecek diye korkmaya başlamıştım. Bununla birlikte
büyük bir sevinçle görüyorum ki önceki günün alıştırmaları sa-
yesinde elyazımdaki kötü alışkanlıkları tespit etmiş, aradan ge-
çen zamanda bugünkü gelişimimin içimde bilinçdışı bir biçimde
şekillenmesine izin vermişim. “Kaligrafi”den söz edebilmek için
hâlâ çok eksikim olsa da kimse bana yazdıklarımın pek de öyle
ahım şahım okunaklı olmadığını söyleyemez. Zaten kaligrafiyi
de hedeflemiyorum; elyazım başkaları ve benim için okunabilir
olsun yeter, ille de güzellik ya da mükemmellik seviyesine ulaşma-
sına gerek yok. M. V.’nin aklıma kazıdığı gibi Fransızlar ne güzel

demiş: “*Le meilleur c’est l’ennemi du bon.*” ama hâlâ geliştirmem gereken birkaç çizgi var ve kaliteden ödün vermeksizin daha hızlı yazmak üzerine de çalışmam gerek.

28 Ağustos

Bu alıştırmaları hislerimi, düşüncelerimi ya da deneyimlerimi ifade etmenin kullanışlı bir yolu olarak görmekten ziyade, sadece ama sadece alıştırıcılar olarak sürdürmeye kararlıyım. Elyazısı her şeyden önce geliyor, biliyorum; diğer aşamalara geçmeden önce harfleri çizmeyi öğrenmem gerek. Çünkü harfleri çizen el ilk etapta ve öncelikle kendinden emin, sonrasında rahat ve hızlı olmalı. Çünkü güven kendinden emin olmaktan gelir, yani elyazısının biçiminin neden olduğu kaygıdan dolayı tereddüt edemezsiniz. Bir harfin diğerine bağlanması olan elyazısı, özgün, önceden belirlenmiş ve doğaçlama olmayan bir modele karşılık gelmeli. Örneğin, “l” harfini çizerken zorlandığımı biliyorum zira yıllarca yanlış bir şekilde yazıp onu “l” olarak tanımlayacak tüm özellikleri gözardı ettim. Benim “l”lerim daha çok kelime-deki pozisyonlarıyla tanımlanabiliyor (ve “kelime” kelimesindeki “l”nin biçimsizliğine bakın lütfen).

Dolayısıyla bu aşamada “l”li kelimelerle yüklü bir metin yazmak uygun bir alıştırma olur. Kartal kalkar dal sarkar, dal sarkar kartal kalkar. (Başı nasıldı bunun? Hatırlamıyorum). Kartal kalkar dal sarkar, dal sarkar kartal kalkar. Ama aynı şeyleri yazıp durursam sıkılacağım, o yüzden bu aptal tekerleme dışında için-

de “l” olan başka kelimeler bulmalıyım. Mesela, güller, leylaklar, sallar, lastikli şalvar, lastik, naylon, lolipop, fitilli, afili, çalakalem (tekrar ediyorum: çalakalem). (Bu kelimeyi neden bu kadar kötü yazıyorum acaba: çalakalem, ç ă l çalakalem, şimdi oldu, çala-kalem, çalakalem.) Lüleler, kelli felli, kelli felli, telli duvaklı, telli duvaklı, telli duvaklı. Belirlenebilir, belirlenebilir, belirlenebilir, belirlenebilir, belirli, belirli, belirli, belirli. Hâlâ olmuyor.

29 Ağustos

Eli gevşetmek ve her bir harfi aşkla ş é k l l l é n d l t n é k ş é k l l şekillendirmek; işte günün sloganı. Yazarken elimin ve kolumun çoğunlukla gergin olduğunu fark ettim, öyle ki şu sayfadan biraz daha fazlasını yazarsam kolayca “yazar krampı” yaşayabilirim. Kasları gevşetmeye çalışmak sonucun kalitesinde bir gerilemeye neden olsa da bu aşamadan geçmenin gerekli olduğunu düşünüyorum zira daha önce ulaştığım sonuçlar dikkate değer olsa da problemin yanlış tarafına odaklanmamın bir sonucuydu. Sonuç olarak elyazım şu anda özensiz ve dağınık görünse de bu aslında çalışma şeklimi değiştirmek için kasıtlı seçtiğim bir yöntem ve hiç kolay değil zira dikkatimin katı bir biçimde kaslarımdaki gerilim (şimdi biraz rahatladılar, şimdi dikkatim dağıldı ve gerildiler, vs.) ile harfleri ş é k l l l l é n d l t n é ş é k l l l l şekillendirme arasında sürekli ikiye bölünmesini içeriyor. Bu zor, çok zor olmasına rağmen sanırım en iyi yol. Öte yandan, dikkatimi kaslarımdaki gerilime vermek, erteleyip durduğum ama artık erteleyemeyeceğim –zira bu sağlıklı olmanın temel şartlarından biri, en azından benim sağlığımın– gevşemeyi günlük alışkanlık hâline getirme

planım için de faydalı. Teorime göre, r á h á t l á rahatlama endorfin üretimini tetikliyor, bu da daha az sigara içmeme, hatta sonunda sigarayı hepten bırakmama yardım edebilir (ki bu da uzun zamandır ertelediğim bir başka şey).

30 Ağustos

Böylece el ve kol kaslarımı gevşetmeyi denemeye devam ediyorum. Bakalım bu şartlar altında makul ölçüde bir elyazısı elde edebilecek miyim. Galiba edebileceğim. İşin sırrı, kasları seçerek gevşetmek, böylece yalnızca kalemi tutmak için gerekenler aktifken, geri kalan hepsi (elim, kolum ama aynı zamanda bedenimin geri kalanı) mümkün olabildiğince gevşek. Zor, biliyorum. Ama başarılabilir. Şimdi bir ara vermeliyim çünkü Pongo köpek dışarıda havlayarak ona kapıyı açmamı bekliyor (taşınmayla gelen bir başka işim de kapıcılık zira buradaki tel örgüde istediğinde girip çıkabileceği bir aralık yok).

*

İşte döndüm. Gevşemek hiç de kolay değil, hele de bir köpeği tekmelediysen. Bu günlerde ben onun için kapıyı açana kadar bekliyor ve sonra içeriye girmek yerine kaçıp, gelen geçene delice havlamaya başlıyor; bunu yapmak için benim koruyucu olarak orada olmamı beklemiş gibi. Ben de lord hazretleri yeterince havladığına karar verip içeri girsin diye salak gibi kapının yanında beklerken buluyorum kendimi. Bu davranışının sonunun tekmelenme olduğunu bildiğinden içeriye endişeyle ve mümkün olduğunca hızla girme-

ye çalışıyor ki savrulan ayağımdan kaçabilsin. Bazen başarıyor da ama bugün değil.

Bu hikâyeyi anlatmak dikkatimi kaslarımdan ve harfleri özenle *ş é k l l l é d d l t m é ş é k l l* şekillendirmekten uzaklaştırdı. Hikâye anlatma arzusuna kapılmamalı, bu alıştırmaların varoluş nedenini oluşturan şeye öncelik vermeliyim. Bugün, en azından kaslarımı biraz biraz gevşetmeyi ve gevşetilmesi gerekenleri gerek-meyenlerden ayırt etmeye başlamayı becerdim.

5 Eylül

Bu alıştırmalardan (bu yeni, çekici, ümit verici, rahatlatıcı hâllerinden) birkaç günlüğüne uzaklaşmak için iyi bir mazeretim vardı zira acilen bir hikâye derlemesi hazırlamam gerekiyordu; ama şimdi de harfleri düzgün çizebilmekten giderek uzaklaşıyorum.

Diyeceğim o ki bu hikâye kitabını hazırlamak yani hikâyeleri seçmek bazıları içlerinde bambaşka şeyler de olan zarfların içinde kaybolmuş gitmiş hikâyeleri bulmayı; neyi dahil edeceğine karar vermeyi (bu gitsin, bu kalsın, ötekindense bu versiyonunu tercih ederim, vs), geçmişte yayınlanmış kopyaların (eğer varsa) izini sürmeyi; bazı metinlerin son hâllerinin fotokopilerini çekmeyi vs gerektiren, emek isteyen, hatta neredeyse çilekeş bir süreç. Ve bunların hepsini de üç gün gibi dar bir zaman aralığında halletmem gerekti. Ama dikkatimi harfleri şekillendirmeye vermeyi işte yine unuttum.

Şimdi elyazısına –lütfen: harflerin her birine– çok dikkat etmeli ve aynı zamanda hangi kasları gerip hangilerini gevşek bırakmam gerektiğiyle ilgilenmeliyim. Hepsine aynı anda odaklanmak

imkânsız olduğundan, biriyle diğeri arasında gidip gelen *é d l* sınımlı bir dikkat göstermeyi başarmalıyım, ta ki bir gün hareketlerim (örneğin düzgün bir yazı ve seçilmiş bir *t d k d t l d m d* rahatlama) otomatik hâle gelene kadar. Bu süre içinde yapılması gereken şey bol bol pratik ve her ne kadar her gün bir sayfadan fazlasını *b é é é é é é ğ l m é* becereceğime inanmasam da bunu en azından her gün atlamadan yapmalıyım, *d ó t m d l d é* normalde dışarıdan dayatılan acil ve mecburi, ki nadiren öyledirler, işlerde yaptığım gibi. Bugünlük bu kadar yeter ama geri döneceğim.

6 Eylül

Şu anda öğle yemeğimi yiyor olmalıydım ama bu gevşeme ve özenli yazı alıştırmalarının psikosomatik sağlığım açısından daha önemli olduğunu düşünüyorum, çünkü bir süre sonra kendimi her zaman ki gibi yabancı olduğum olaylar zincirine dolanmış bulacağım ve vazgeçilmez/vazgeçilmez (kelimeyi tekrar ediyorum, çünkü uzun kelimelerde acele etmeye eğilimli olduğumu ve harflerin çizim kalitesine önem vermediğimi fark ettim) olan o sessizlik için birkaç dakikam bile olmayacak; bu tür alıştırmalarda aklın sınırsız odaklanmasına ihtiyaç duyan vazgeçilmez (ve tekrar söyleyeceğim: vazgeçilmez) sessizlik için, bu meşgaleye öncelik vermeye ve öğle yemeğimi feda etmeden ertelemeye karar verdim. S S S Sonu gelmeyen uzun ve karmaşık bir cümle oldu. Bugün yazarken sevinerek fark ediyorum ki yazarken kullanmadığım el ve kol kaslarımda görece bir rahatlığı koruyabiliyorum ve aynı zamanda elyazımı (bu yeni ifade tarzını kullanmaya başladığım önceki günlere *ğ ó t é* göre) oldukça standartlaştırabilmişim. Şimdi, bu

rahatlamayı –azar azar– *ℓ ℓ d ℓ d ℓ ℓ d ℓ d* bedenimin geri kalanına da yaymalıyım.

7 Eylül

Odaklanma. Rahatlama. Harflerin çizimine ve kaslarına odaklan. Sadece kalemi tutmak ve onu *ℓ d ℓ ℓ ℓ ℓ ℓ* hareket ettirmek için gerekenleri kullanmalısın ki bu da sağ elinin baş, işaret ve orta parmakları ve (görünüşe göre küçük parmağı etkileyen) bilekteki ve yazı masasının yüzeyinde ağır ağır hafifçe kayması gereken önkoldaki kaslar demek. Biseps kaslarına da düşen *ℓ d* bir görev var (hissediyorum) fakat yapmaları gerekiyor mu yoksa bu sadece gereksiz bir kasılmadan mı ibaret, bilmiyorum. Bedenimdeki kasların geri kalanı gevşek olmalı ama öyle değil. Buna gerginlik denir ve *ℓ d* elimin acelesiz hareketi otomatikleşirken, düzeltmem gereken şey bu. Gevşemeyeli –en azından eskiden olduğu gibi tam anlamıyla gevşemeyeli– uzun zaman oldu.

Çalışmam yarıda kesildikten (ki bu evde hiç de nadir olan bir şey değil) (aynı zamanda doğru dürüst gevşeyememin de nedeni) sonra devam ediyorum. İşte yine sekteye uğratıldım. Bu evde yaşamak, sessizlik yemini etmiş keşişlerle aynı manastırda yaşamakla hiç de aynı şey değil.

Yine de durum hayatımın önceki dönemlerine, mesela on yıl kadar öncesine göre daha az ciddi; ama gevşememi engelleyen dış faktörlere bakılırsa şu anda durum daha ciddi. Bu çalışmalara inancım tam, en azından bir başlangıç noktası olarak. Bugün yazarken, dikkatimi her iki koluma da vermeyi başardım; gerçi sonuç olarak harfleri çizirken çok da başarılı olamadım.

Günlerden pazar olmasına rağmen bu rahatlama (kelimenin iyi anlamıyla) egzersizlerini devamlı kılmak için buradayım ve hazırım. Parmaklarımdaki kasların gerilimini izliyorum; sadece çalışması gereken kasların çalıştığını hissetmek istiyorum. Koluma gelince, bisepsin (ya da bicepslerin?) gereksiz kasılması sorunu devam ediyor ki bunun orta parmakla bir şekilde ilgisi var gibi (belki de öyledir; Alicia'ya kas bağlantılarını hatırlıyor mu diye bir sorayım).

Fakat gelin görün ki burada *k d l d t l* kasları gözlerken yazıya özen göstermedim. Dün öğle uykusu sırasında yaptığım şaşırtıcı bir keşfin aklıma gelmesi de dikkatimi dağıttı: Rahatlama hâlinin –hele de ona dikkate değer bir zihinsel huzur eşlik ediyorsa– beni derinden rahatsız ettiğini keşfettim.

Bu keşif beni serseme çevirdi ve endişelendirdi zira *t d k* rahatlama ve zihinsel huzuru bilinçli bir biçimde arıyor ve niye başarmadığımı sorguluyorum. Dün *f d t k* farkına vardığım pratik ve net cevap şu: Bunu başaramıyorum çünkü başarmak istemiyorum.

Sonra son yıllardaki deneyimlerim sayesinde (Buenos Aires, aile hayatı) endorfine olan (çabalayarak ve destek alarak ulaştığım) bağımlılığımın yerini adrenalin bağımlılığının aldığında karar kıldım; alfa dalgalarına olan meylim beta dalgalarına doğru bir sapma gösterdi. Tüm bunlar epey endişe verici ama ümitsizliğe kapılmamalıyım ve Alicia'nın dediği gibi orta noktayı, dengeyi bulmalıyım. Endorfin için bir alan –az da olsa o yöne doğru bir değişim– yaratmaya çalışmalıyım (özellikle de bunlar zamanla nikotin ihtiyacının yerini alabildikleri için). Devam edecek.

19 Eylül

Alıştırmaları günlerdir yapmadığımı itiraf ediyorum; kendimi çılgın gibi ve endişeli hissettiğimden onları bıraktım. Bugün hâlâ endişeli ve öfkeden çıldırmış hâldeyim ama işleri yoluna koyma konusunda da kararlıyım. Bu alıştırmalara dönmenin her zaman psikofiziksel sağlığa doğru atılan bir adım olduğuna inanıyorum; kendi başlarına yeterli olmadıkları açık olsa da, hayatımın diğer kısımlarında yapılacak başka şeyler olsa da. Beni yolumdan çevirmeye çalışan denizkızı şarkılarını duymamak için kulaklarımı balmumuyla tıkararak bunu yapmaya çalışacağım (aslında, kulaklarım her iki kışta bir başıma geldiği üzere zaten oldukça tıkalı).

Bu sayfadaki elyazısının kalitesine hayran kaldığımı söylemeliyim. Aslında çok daha küçük ve düzensiz olmasını bekliyordum. Gayet de kolay okunuyor, hayret. Üstelik yazma eylemi boyunca gergin olmaması gereken kasları rahatlatmakla da uğraşmıyorum ama bu amacı unutmadığımı da söylemeliyim. Hayatımın bütün bu alanlarında ihtiyacım olacak güç ve sağduyu için her gün Tanrı'ya yakarıyorum. Ciao.

20 Eylül

Umarım bu alıştırmalar sırasında rahatsız edilmem, gerçi pek iyimser olduğumu söyleyemeyeceğim. Pekâlâ, işe oturduğum yerde kendimi rahat ettirmekle başlayacağım, ayaklarımı yere rahatça bırakıyorum ve sol kolumu masanın üzerine koyup omuzdan aşağısını gevşetmeye çalışıyorum. Şimdi

sağ elime odaklanıyorum, çalışması gereken kasları hissetmeye, *ö m u z d d d* omuzdan başlayarak kolumun geri kalanı ve bilekteki diğer kasları gevşetmeye çalışıyorum. Şimdi gelelim elyazısına: Şu an fazla aceleci görünen yazma ritmimi frenlemeli ve her bir *h d t f l* harfi olabildiğince doğru çizmek için gerekli sabrı göstermeliyim. Ağır ağır yazmak benim için zor ama

*

Aslında yıldız işareti çalışmamın yarıda kesildiğini ifade ediyor (birkaç saat *ö m u z d d* önce) ve şimdi (*g e t e d l d b u t d* neredeyse gecenin birinde) bu alıştırmalara başladığım kararlılıkla devam edeceğimden şüpheliyim. Kasları gevşetme kısmını gözardı edip en azından kaligrafi kısmını ele almayı deneyeceğim; şimdi yazı ritmimi yavaşlatıyorum _____ yavaşlatmaya çalışıyorum ____ ve her bir harfi düşünmeye başlıyorum. Bir de, elimden geldiğince yazdıklarımın tutarlılığı konusunu da unutmaya çalışıyorum. Tek tek harfleri düşünüyorum; fakat aslında biraz önce yazdığım hiçbir şey doğru değil; hâlâ fazlasıyla hızlı yazıyorum, fazla hızlı, belki de sayfanın sonuna yaklaştığımı fark ettiğim için; insan, acele etmek sayfaya sığacak kelime sayısını artırabilirmiş gibi acele etmeye meyilli. Fakat yarın başka bir gün.

22 Eylül

Bu alıştırma sayfasının başına tarih atarken (saat 15:08 ve dünkü çalışmamın üzerinden on iki saatten az bir süre geçti) dün geceki davranışlarım ve bugünkü huzursuzluğum hakkında bir sürü şeyin farkına vardım. Bugün annemin doğum günü. Ölümünün

üzerinden beş hafta geçti. Bugün Pazar; geçen hafta cumartesi günü vefatının üzerinden bir ay geçmişken, Alicia ile birlikte mezarlıktaydık. Böyle şeylere normalde çok önem vermem ama bu istisnai bir durumdu, hem insanın annesi her zaman ayrı bir önem taşıdığından, hem de bu ölüm beraberinde, kendimi suçlu hissetmem için sadece biliçaltı ya da fantastik değil, gerçek nedenler de getirdiği için bu suçluluğun üstesinden gelmek gerçekten zor. Benden hiç beklenmeyecek bir biçimde, bir rahibe başvurup günah bile çıkardım. Rahibin görmeme yardımcı olduğu üzere, hislerimin abartılı ve eğer şunu veya bunu yapsaydım her şeyin farklı olacağına dair teorilerimin temelsiz olduğu gayet açık. Açık olan bir başka şey ise suçlu hissetmeye çok müsait bir “yapım” olduğu ve beni böyle yapan da annemden başkası değil. Her ne olursa olsun, yine de kendimi huzursuz hissediyorum, annemin yoğun bir biçimde çile çektiği aylar boyunca yerleşen ve ölümünden sonra da devam eden bu histen kaçmak için abartılı denecek miktarda film izlemek de dahil çeşitli kaçış taktikleri denedim. Sanırım artık kaçış yolunu terk edip kendime dönme ve gerçekten suçlu da olsam annem ve Tanrı tarafından affediliğime güvenme zamanı. Herkesin bildiği gibi suçlulukla hiçbir yere varamazsınız ve pişmanlık aslında “bir daha günah işlememe”yi yani telafisi olmayan, olup bitmiş bir olayı habire kurcalamamayı gerektirir. Bunun yerine insanın normal hayata dönmesi, kendisi ve çevresindekiler için iyi şeyler üretmesi, dünyayı yüzünde beti benzi atmış yatalak bir hastanın ifadesiyle selamlamasından her zaman daha iyidir. Bu vesileyle yetmiş sekizinci doğum gününde anneme borçlu olduğum hürmet işte budur: Sağlığım.

SONSÖZ

Boş Sözler

22 Eylül

Belli bir yaşa gelince eylemlerinizin başkahramanı olmaktan çıkarsınız: Elinizde sadece o zamana kadar yaptıklarınızın sonuçları kalır. Ektikleriniz gizlice büyümüş ve birden her yanı saran bir tür ormana dönmüştür ve siz günlerinizi o ormanda baltayla bir yol açmak için harcarsınız, sırf nefes alabilmek için. Çabucak keşfedersiniz ki bir çıkış yolu bulma umudu tamamen aldatıcıdır zira orman kestiğinizden çok daha hızla yayılmaktadır, hepsinden de önemlisi “çıkış” başlıbaşına anlamsız bir fikirdir: Çıkamayız çünkü aynı zamanda çıkmak istemeyiz; çıkmak istemeyiz çünkü gidilecek başka bir yer yoktur, çünkü orman bizizdir ve çıkış bir çeşit ölümdür, hatta ölümün kendisidir. Ve belki bir zamanlar, görünürde zararsız bir çeşit ölümü tatmamız mümkündü fakat şimdi biliyoruz ki o ölümler şimdi biz olan ormanın ektiğimiz tohumlarıydı.

Fakat bugün günbatımına doğru birkaç kızılımsı ışının sırlı seramik tuğlalardaki yansımasını gördüm ve (kelimenin tam an-

lamıyla) hâlâ yaşadığımı fark ettim, hatta içimdeki ben'e temas ettim: Her şey, bir tür spirüel takla sayesinde doğru dengeyi bulmaktan ibaret. Birbirine dolanmış, yumak olmuş sonuçlardan kurtulamıyorum ve eylemlerimin başkahramanı olmaya çalışmanın artık bir anlamı yok ama kaybolmuş benliğimi bu yeni direktiflerden kurtarabilir, yeniden sadece farklı bir şekilde yaşamayı öğrenebilirim. Doğru zamanda doğru yerde olmak için kendini akışa bırakmanın bir yolu var ve bu şekilde "kendini akışa bırakarak" kendi eylemlerinin başkahramanı olabilir insan-----belli bir yaşa geldiği zaman.

*

Birkaç gün önce rüyamda farklı renkte cüppeler giyen bir rahip grubu gördüm. İçlerinden birini özellikle hatırlıyorum, çok canlı mor bir cüppe giymişti. Daha sonra başka pozisyonlara şekil verecek çeşitli pozisyonlar alıyorlardı ve bu şekilde Simya'nın sırlarını dışavurduklarını anlıyordum.

Colonia, Kasım 1991

Colonia, Mayıs 1993

‘Eksantrik bir yazar, bir arkadaşının, elyazısı ile karakter özelliği arasında derin bir bağlantı olduğunu iddia eden teoriden yola çıkarak verdiği tavsiyeyle dikkatini yazdıklarının içeriğine değil yazımına vereceği bir çeşit kaligrafi egzersizine başlamaya karar verir. Bunun için günlük tutmaya başlayan yazar, ilk tahlilde harfleri okunaklı ve estetik bir şekilde çizebilmeye çalışır. Bu yolla, yani elyazısını geliştirerek, karakterini de geliştireceğini ummaktadır. Fakat içerikten bağımsız, sadece yazma eylemine odaklanarak yazabilmek ne derece mümkündür? Hiçbir şey hakkında, boş sözlerle yazmak sınırlandırmı yoksa özgürleştirici bir deneyim mi olacaktır?’

Boş Sözler, Latin Amerika’nın okurları kadar yazarlarına da ilham olan Levrero’dan komik fakat özgün, düşünceli fakat oyuncu, kısa fakat akıldan hiç çıkmayan, kuramsal fakat samimi bir roman.

“Boş Sözler’in her cümlesinde, tasasız bir bilgelikle çarpan bir kalp var, bana göre son zamanların en komik ve en etkili yazarlarından biri olan Mario Levrero’dan küçük bir başyapıt. Bu kitap hayatınızı ya da en azından elyazınızı değiştirebilir.”

—Alejandro Zambra

“Levrero, Kafka’nın ‘gündelik’ B yüzü, komik bir açıdan bakıldığında Camus’nün gölgesi.”

—El País

“Hepimiz onun çocuklarıyız.”

—Álvaro Enrigue

Çevirmen: Başak Güntekin

